Az első magyar internetmagazin V. évfolyam 7-8. szám 2000. július-augusztus Ára: 336 Ft

INTERNET KALAUZ

Alapítva: 1996

Ezeréves esélyeink

ZPONT.HU
Kozmikus Szórakoztatóipari Központ

Motion capture: digitális mozgásrögzítés

Sláger(lista) az egész világ(háló)

A képzelet virtuális világa
A LÁTHATATLAN LÁTHATÓ

PRÍM

INTERNET KALAUZ
Az első magyar internetmagazin

KIADJA:
PRÍM Információ-technológiai Kft.
1116 Budapest, Hunyadi Mátyás u. 32.
FELELŐS VEZETŐ:
Szabó Hédy (szabo@prim.hu)
FŐSZERKESZTŐ:
Vértes János Andor (jvertes@prim.hu)
Olvasószerkesztő:
Fábián Gábor
A Barangolás rovat szerkesztője:
Fagyal Csongor
(lnyl@impulzus.sch.bme.hu)
Művészeti szerkesztő:
Láng László (gr-blekk@online.no)
Tervezőszerkesztő:
Henger Attila (henger@prim.hu),
Krébecz József, Krébecz Krisztián
(krebecz@bonline.hu)
Címlapterv: Rusz László
Telefon: 228-3372, 228-3373
Telefax: 228-3373/13
Mobil: 20-9343-077, 20-9343-078
E-mail: ikalauz@prim.hu
Egy lapszám ára: **336 Ft**
Előfizetési díj egy évre: 3080 Ft
(Prímpostán keresztül: 1958 Ft)
Megrendelhető: a Kiadónál
e-mailben, levélben vagy faxon
Az Internet Kalauz megtalálható
a világhálón: www.prim.hu
Hirdetésfelvétel: a Kiadóban
Reklám-marketing:
Henger Ágnes (ahenger@prim.hu)

Nyomdai előkészítés:
Artur Repro Stúdió
Nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.
Terjeszti:
Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt.
Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.
Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági
Igazgatóság
Hozzáférhető még a nagyobb
könyvesboltokban és az
internetkávéházakban.

HU ISSN 1219-9001

OROSZ FELESÉGET TESSÉK!

Következő számunk szeptember 6-án jelenik meg!

Július–augusztusi számunk hirdetői:

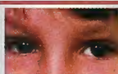
A Prím Kiadó
a Magyar Terjesztés-Ellenőrző Szövetség tagja

Az Internet Kalauz 1998. második félévi átlagos nyomott példányszáma – a MATESZ által felkért AUDIT Rt. 1999. május 6-ai megállapítása alapján – 31 940 db, s mint az auditálók megerősítették, ebből 31 763 az olvasókhoz jutott el, a remittendának minősíthető példányszám átlagosan mindössze 177.

Lapunkat rendszeresen szemlézi Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

»OBSERVER«
BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.

Lapunk olvasásakor érdemes figyelni az alábbi jelekre:

Cikk, amit mindenki figyelmébe ajánlunk:

Szakmai jellegű információ, vagy egyéb okból a köznyelvtől eltávolodott, „magasan szárnyaló” cikk, amelynél laikus olvasóink kiadhatják Pósalaki bácsi jelszavát: „ugorgyunk”:

Vélemény, vitairat, gondolat:

Levél, vagy levélcímet (e-mail) tartalmazó írás:

Fontos figyelmeztetés, szabályismertetés:

Talány, kérdés, rejtvény:

VALAKINEK, valahova, VALAMIÉRT...

Papp Niki / p_niki@freemail.hu

Furcsa reklám: egy fiatal fiú fotelben ülve lóbálja a lábát, nem szól semmit, harmonikus arcvonásait nem borzolja össze még egy mosoly sem. Az utolsó hipnotikus tekintet mellé egy e-mail cím is kerül.

Természetesen írtam az illetőnek, illetve küldtem valakinek, valahova egy röpke „miért¿” kérdést. A válasz nemsokára megérkezett, nem kellett napokig körömrágva várakoznom. A feladó meglepő közvetlenséggel fogalmazva leírta, hogy ő most kifutófiú szeretne lenni, és megnyugtatott, hogy Manhattanben 60 dollár elég egy napra, ebből bőven futja mozira, italra és tápra is. A levél végén közölte, hogy ha nem szeretnék több ilyen küldeményt, csak szóljak, és akkor „nem fogok csalódni”. Nem reagáltam.

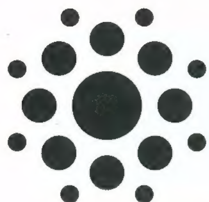
Körülbelül egy héttel később megkaptam a következő tudósítást: a fiú barátnője távol van az édes otthontól, és még történt néhány – valószínűleg nagyon fontos – esemény, de hogy megfelelt-e a hőn áhított kifutófiúi állás szigorú követelményeinek, azt máig sem tudom. A változás az előző beszámolóhoz képest az, hogy a végén – a már szokásosnak számító „ha unod, szólj” felszólítás társaságában – az én sorsom felől is érdeklődött. Milyen kedves...

Vajon valódi ember írogatja ezeket a leveleket¿

Az unatkozó modellfiú úgy döntött volna, hogy ezek után egész életét változatos e-mailek megválaszolgatásával fogja tölteni¿! Talán bezárja lakása ajtaját, hogy azután csak az interneten keresztül rendelt dolgokat kézbesítő kifutófiúknak (!) nyissa ki¿ Esetleg valamilyen bugyuta és felesleges rekordot kíván felállítani¿

Lehet, hogy ezt az ingyenes szolgáltatást azoknak a nőknek (vagy férfiaknak, kinek mi tetszik...) találták ki, akik kevés „e-mail ismerőssel” rendelkezvén nem akarnak csalódni, amikor e-levélládájukba néznek. Praktikus illúzió: az elhanyagolt hölgyemény (vagy úr) lelkesen gépelget, jókedvében talán megfeledkezik arról, hogy másokat szomorítson. Rózsaszirmokkal teleszórt út a jövőbe, felebarátaim! Peace, love, miegymás. Mindenkinek egy levelezőtársat! Vagy többet. Ugyanis azóta még két fiúcska és egy könnyelmű leányzó adta meg e-mail címét millió tévére feszülő állampolgárnak.

Ha véletlenül mégis egy érző emberi lélek írogat nekem, akkor remélem, nem fog megharagudni, hogy közzéteszem a címét (vigyázat, a szerver parfümreklámot sejtet!): IAN@CKONE.COM.

HP OmniBook XE_2

Egy egész iroda egyetlen táskában?

A HP Omnibook XE2 kiváló teljesítményét és sokoldalúságát már magyar billentyűzettel, magyar operációs rendszerrel és gépkönyvvel is élvezheti. Most pedig kedvező áron egészítheti ki számítógépét a Hewlett-Packard hordozható nyomtatójával és CD-írójával.

modellszám: F1667W

(1) 382 11 11 | www.hp.hu/xe2

HP OmniBook XE_2 (F1667W): Intel® Pentium® III Processzor 500 MHz › 14" TFT kijelző › 64 MB memória › 4 MB videó memória › 6 GB merevlemez › 6x DVD-olvasó › Windows98 › 56 Kb/s V.90 kompatíbilis modem (HIF engedélyezett) 649 000 Ft+Áfa

HP OmniBook XE_2 (F1664W): Intel® Celeron™ Processzor 450 MHz › 12" HPA kijelző › 32 MB memória › 4 MB videó memória › 4.8 GB merevlemez › 24x CD-olvasó › Windows98 › 56 Kb/s V.90 kompatíbilis modem (HIF engedélyezett) 419 000 Ft+Áfa

HP CD-Writer Plus M820e mobil CD-újraíró: 4x4x20x sebesség › PCMCIA és SCSI › MOST CSAK 59 900 Ft+Áfa*
HP DeskJet 350C mobil színes nyomtató: 600 dpi, 3ppm ff › 300 dpi, 0,2 ppm 4c nyomtatás › ajánlott fogyasztói ár: 72 500 Ft+Áfa

*Ez az ár tetszőleges HP OmniBook együttes vásárlása esetén alkalmazható. Külön vásárolva 74 900 Ft+Áfa. A feltüntetett árak a HP WebShopban érhetők el (www.hpshop.hu).

Horváth László rovata / Laszlo@aol.com

BILL GATES TÜNDÖKLÉSE ÉS BUKÁSA

(Háttér-információk az évszázad peréhez)

Mi is ez a Microsoft-per? Egy betegség tünetei

Amerika mélységesen tiszteli a sikert és – talán még jobban – a játékszabályok betartását. Ezek az üzleti élet legfontosabb alapelvei.

A szövetségi szintű igazságszolgáltatás hivatott az üzletet eligazító törvényeket betartatni. Be is tartatják, kompromisszumok és összekacsintások nélkül. Ez persze nem azt jelenti, hogy a monopóliumgyanús mamutcégekre felvigyázó ügynökség diktál, és az üzleti élet betartja, amit parancsolnak neki. Dinamikus partneri viszony működik az üzleti élet képviselői, a törvényhozás és az igazságszolgáltatás között.

Ezt a partneri viszonyt rúgta fel sorozatosan a Microsoft, ezért (is) volt törvényszerű a veresége...

Sokan talán nem is tudják, hogy ezek az ügyészek, ügyvédek, antitröszttisztségviselők a jogi élet krémjét képviselik. A legjobb iskolákban osztályelsőkként végzett és a legnagyobbra hivatottként induló jogászok állnak a kormánycsapatba, hogy nevet szerezzenek maguknak. Nagyon erős csapat ez, amellyel csatába szállni nem ajánlatos senkinek, még akkor sem, ha hibátlanul tud működni a szembeszálló csapat. Együttműködni velük nagyon fontos, és nem szeretik a lenéző vállon veregetést. Azt meg különösen nem, ha minden második nyilatkozat arról szól, hogy mennyire nem értenek ahhoz, amit csinálnak. Ráadásul ez egyszerűen nem igaz, nyilvánvalóan egy nagyon erős szellemi kapacitást felmutató csapat verte meg a kisiskoláshibákat elkövető Microsoft jogi és lobbizó csapatát.

Bill Gates sajnos teljesen elveszítette minden hitelét abban a pillanatban, hogy minősíthetetlen, modortalan viselkedése a kormányügyésszel való szócsatában megjelent a tévécsatornákon. A Microsoft alapítója durcás kisfiú módjára feleselgetett az ügyésszel, tiszteletlenül és neveletlenül. Elfelejtette, hogy az ügyész az amerikai nemzetet képviseli. Elfelejtette, hogy nem csak az ügyész, de az amerikai nemzet is ad magára annyit, hogy ne hagyja annyiban a sértést...

Bill Gates mindent megtett azért, hogy imádott PC-korszakbeli bálványból önhitt óriáscsecsemővé változtassa image-ét. Tévénézők tízmilliói néztek egymásra döbbenten. Ez nem az a Bill Gates, akit korábban ismertek... De még lett volna lehetőségük kikecmeregni a bajból, még mindig lehetett volna alkut kötniük a kormánnyal.

Az igazság pillanata...

A fordulópont akkor jött el a közvélemény kegyeiért folytatott csatában, amikor kiderült, hogy a Microsoft igazát bizonyítani hivatott videodemonstráció manipulált, videotrükköket felhasználó anyag. Ez volt az a pillanat, amikor a bíró teljesen elveszítette a türelmét. És a gőzt ki is engedte, szenvedélyesen rendreutasítva a demonstráló Microsoft-alkalmazottat. Aki egyébként tiszteletre méltó, elismert szakember, akivel együtt érzett a szakma, sajnálva őt azért, hogy ezt kellett végigcsinálnia a cég érdekében...

Mi történt a tanácsadókkal?

Nem lehet a világ (ma már: egyik) legnagyobb cégét egyszemélyes vállalkozásként irányítani. Ez is egy fontos lecke és tanulság, amit le kell vonni a perből. A Microsoft sikerének kulcsa, hogy „kitenyésztett" egy elképesztően agresszív, az alapító kultúráját és filozófiáját tükröző világszínvonalú csapatot, és ez lett bukásának oka is. Mert az világos mindenki számára, aki figyeli az eseményeket, hogy minden döntést Bill és szűk köre hozott – és sajnos látszott is a Microsoft álláspontján, hogy nem hallgattak a szakemberekre.

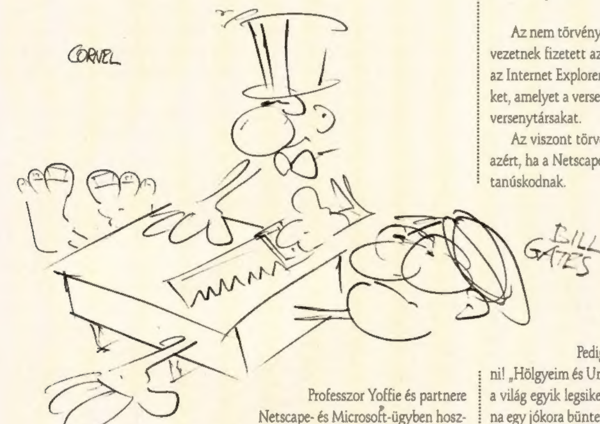
Kapkodás és reklám

Miután a fanatikus és felheccelt Microsoft-csúcsvezetőség számára is világossá vált, hogy elveszítette a PR-csatát, elképesztő sebességgel kezdtek méregdrága reklámvásárlásba, és Bill Gates közhasznú, karitatív tevékenysége is megsokszorozódott. (Hát persze, hogy hivatalosan nem volt semmi összefüggés a közhasznú adakozás és a Microsoft romló népszerűsége között – ha a Microsoft szóvivőjét kérdezték...) A csapból is Bill Gates folyt, pestiesen szólva, kényszeredett mosolylyal monologizálva arról, hogy milyen fontos a Microsoft ahhoz, hogy a világ hatékonyabban működjön, és mindenki élete gazdagodjon általa... De ez már túl későn történt, annyit számított, mint halottnak a csók. A Microsoft csak magának köszönheti, ami történik vele, egészen pontosan Bill Gatesnek és bennfentes veze-

tőgárdájának. Ők tényleg elhitték, hogy nem tettek semmi rosszat, annak ellenére, hogy az ügyész rájuk bizonyította több szinten is, milyen törvényellenes módszereket alkalmaztak a Netscape browserpiacának lenyelése érdekében. De ez már igazából senkit nem érdekelt, mert a PR-csata elvesztése és Gates leszereplése után Amerika már nem hitt a Microsoftban.

Barátokból is lehet ellenséget kreálni

David Yoffie, a Harvard Business School sztárprofesszora (mellesleg az Intel boardjának tagja), aki az egyik legbriliánsabb üzleti stratéga a mai üzleti világban, ötéves MBA-osztálytalálkozónkon megosztott velünk egy történetet. Engem az elmesélt módszerek a kelet-európai sztálinista-rákosista időkre emlékeztettek, amikor a hatalom úgy vélte, neki mindent szabad, mások szabadsága nem szentség... Na jó, nem kell megijedni, hollywoodi módra jó véget ért az epizód, de még a bebörtönzés lehetősége is felvetődött...

Professzor Yoffie és partnere Netscape- és Microsoft-ügyben hosszú éveken keresztül kutatott, meginterjúvolva vezető menedzsereket, együtt élve a cégekkel. E kutatómunka eredménye természetesen az akadémiai szabadság elve alapján privilegizált információ. Senki nem nyerhet betekintést az anyagokba, amelyek azért kerülnek összegyűjtésre, hogy a Harvard Business School diákjai „belülről" értsék meg a világ vezető cégeinek működését és stratégiáját.

A Microsoft viszont úgy vélte, beidéztetheti ezt az anyagot a saját ügyében a bíróságra. Benyújtottak Massachusetts államban egy keresetet, hogy a kutatóanyagot bizonyítékként vonják be a perbe, mert szerintük ez ártatlanságukat bizonyítaná. David és alkotótársa döbbenten ült össze a védelmi stratégia kidolgozására. Először is minden anyagot az alkotótárshoz vittek (aki nőtlen és gyermektelen, tehát viszonylag feszültségtűrő hátterű). Ez azt a forgatókönyvet szolgálta kivédeni, ha a bíró jóváhagyja a Microsoft keresetét, és kötelezi a tanárokat a kutatási anyag kiszolgáltatására. Az alkotótárs készen állt akár börtönbe is vonulni az akadémiai szabadság megvédése érdekében.

Azután David felhívta a Microsoft elnökét, akivel mellesleg barátok (voltak?), és kérte a kereset visszavonását. Az akadémiai szabadság mellett érvelt. *Steve Ballmer* megígérte, hogy visszaszól Dave-nek.

Este 11-kor csörgött a telefon Bostonban, a Yoffie-rezidencián. A Washington Post egyik újságírója hívta Dave-et, kommentárját kérve a cikkhez, amely arról szólt volna, hogy a harvardi professzorok kutatómunkája alapján a Microsoft ártatlansága bizonyított. Dave természetesen egy „no commenttel" intézte el a dolgot, majd azonnal a Wall Street Journalnál dolgozó újságíró barátját hívta. Szerencsére az újságíró még a munkahelyén volt ilyen későn is.

Másnap a Wall Street Journal címoldalára került Yoffie professzor érvelése az akadémiai szabadság védelméről és arról, hogy a Microsoftnak nem ilyen módszerekkel kellene védekeznie.

És ez a taktikai lépés is visszaütött a Microsoftra, mert a massachusettsi bíró, akire az ügy jutott, egy kutatási szabadságot tisztelő (a Harvardon végzett) jogi gondolkodó volt, aki kiszórta az ablakon a keresetet. Mellesleg ezzel precedens teremtődött a jövőre nézve, tehát az akadémiai szabadság mostantól jogilag is védett helyzetben van az Államokban, köszönhető mindez Bill Gatesnek és lelkes csapatának!

Ugye, ezek után megérti az olvasó, hogy miért suttognak és kérnek névtelenséget az amúgy fenegyerekeknek számító, Silicon Valley-béli vállalkozók, amikor Redmondról esik szó? Mert a Microsoft nem riad vissza semmitől a győzelem érdekében. A fanatizmus pedig veszélyes, mert elveszítette a kapcsolatot a valósággal.

A tények

Az nem törvényellenes, amit a Microsoft megtett, hogy egy adott cégnek, szervezetnek fizetett azért, hogy a Netscape-böngészőt törölje a PC-kről, és kicserélje az Internet Explorerrel. Az sem törvényellenes, hogy ingyen kínáljanak egy terméket, amelyet a versenytársak pénzért árulnak, megölve ezzel az egy termékre épült versenytársakat.

Az viszont törvénybe ütközik, hogy megfenyegessenek hardvergyártó cégeket azért, ha a Netscape-ablakot fölteszik a PC-kre. És erről dokumentumok, e-mailek tanúskodnak.

A Microsoft védekezésének eléggé elszomorító oldala az az érvelés, miszerint az egész kérdés mára elveszítette jelentőségét. „Nem tettünk semmi rosszat, de ha mégis, akkor az mára jelentéktelenné vált az internet fénysebességű üzleti változásainak következtében." És az, hogy „az AOL–Netscape egyesülés után igazából a Netscape nem szorul védelemre".

De ettől még nem évül el, amit a Microsoft elkövetett.

Pedig intelligens diplomáciával milyen egyszerű lett volna kiegyezni! „Hölgyeim és Uraim, elnézést kérünk, hibát követtünk el (mindenki téved, még a világ egyik legsikeresebb cége is), hogyan tehetjük ezt jóvá?" És megúszták volna egy jókora büntetéssel (a pénz nagyon „olcsó", ha a világpiac 90%-a a Windowst használja), némi dorgálással meg ígéretekkel, hogy mostantól nem fogják azokat a módszereket használni, amelyeket korábban.

Amikor az Intel (mellesleg ugyanakkora a piaci részesedése, mint a Microsoft Windowsnak, ugye ismerős a Wintel szövetség?) került a figyelem középpontjába, gyakorlatilag napokon belül megegyezett az ügyészekkel, és senki sem beszél az Intel nyomasztó monopóliumáról.

Persze ehhez nagyon fontos, hogy meglegyen az együttműködés képessége és az a fajta csapatszellem, amely ebben a többszörösen összecsomózott, egymással versenyző és együttműködő digitális iparban elengedhetetlen a sikerhez.

A felhasználók és a részvényesek egyaránt örülhetnek

Reméljük, hogy a felosztott Baby Microsoftok tanulni fognak a leckéből. Mert semmi kétség, hogy elveszítették a pert, s ennek a felhasználók és a részvényesek egyaránt örülhetnek. Az előbbiek azért, mert végre megnyílik a lehetőség több, nem egyetlen cég által ellenőrzött platform készítésére (amelynek természetesen standardizáltan kell működnie, mint minden más webes bázisú rendszernek), és így remélhetőleg a szolgáltatás minősége lesz a versenyképesség alapja. A Microsoft részvényesei pedig annak örülhetnek, hogy mostantól két világvezető szupercég tulajdonosai lesznek.

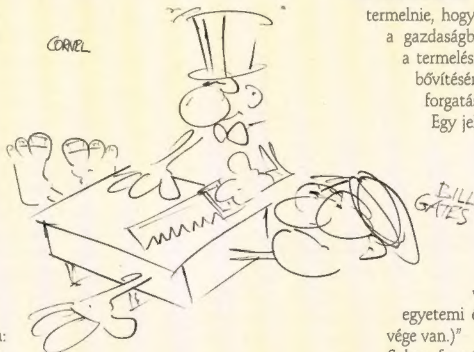
Fórum

V. J. A. / vertes@prim.hu

A Prím Online-on megnyitott, „To Bill or not to bill" alcímű Quo Vadis Microsoft fórumnak (WWW.PRIM.HU/FORUM/FORUM.PRM?COMM=TL&KN=49&TN=102) június végén egy hétig folyamatosan vissza-visszatérő vendége volt *Hercegh Tamás*, a Microsoft Magyarország ügyvezető igazgatója, aki nem hiszi, hogy cégét két részre osztanák, és a jelenleg formálódó üzleti terv kapcsán is jelezte: „Csak egy terv készül!"

Az ítélettel kapcsolatban az igazgató leírja, hogy nem volt senki sem boldog, de „mi azt gondoljuk, a pert másod- és harmadfokon meg fogjuk nyerni az amerikai kormányzat ellen. Erre az »optimizmusra« minden alapunk megvan." Miután *Horváth László* írásának az egyetemi kutatásra és a mindenki örömére vonatkozó részei megjelentek a fórumon is, erre közvetlenül is válaszol az igazgató:

„Kedves László! Érdekes történet, bár egy kissé valószínűtlen. Különösen, hogy ismerem *Steve Balmert*, és ez nem nagyon passzol rá (...) az angolszász igazságszolgáltatás meg egy kissé bonyolultabb, mint sima precedensjog, ahogy mi azt elképzeljük. A WSJ-t meg mindennap olvasom... Egyébként az, hogy a felhasználók mennyire örvendeznek a Microsoft feldarabolásának, az kétséges. Egy nem nagyon régi közvélemény-kutatás szerint (nem emlékszem, ki volt a közvélemény-kutató) az amerikaiak 83%-a nem támogatja kormánya hadjáratát a Microsoft feldarabolására. A világ többi részét meg nem szokták megkérdezni, ugye. A befektetők véleményéről pedig érdemes megkérdezni a nagyobb tőzsdeügynökségeket... Ők sem a boldogságtól repesnek."

A fórum persze azért fórum, hogy az ellenvélemények is hamar megjelenjenek. Egy *Ulászló* becenévre hallgató hozzászóló ezt így kommentálja:

„Én ugyanerre az eredményre úgy emlékszem, hogy ugyan csak az amerikaiak 17%-a ért egyet egy az egyben a kormányzat vádjaival (innen volna a fennmaradó 83%?), a többiek véleménye széles skálán, árnyaltabban megoszlik. Ennek ellenére ugyanezeknek az amerikaiaknak a 2/3-a egyetért a feldarabolással. De itt van egy másik szavazás eredménye; ennek megvan a forrása is, így nem lehet az emlékezet kifáradására hivatkozni. A ZDNet AnchorDesk (CGI.ZDNET.COM/ZDPOLL/QUESTION.HTML?POLLID=18296) kérdése és az eredmény a következő:

Microsoft says breaking up the company could have a „significant adverse impact" on the nation's economy. Do you agree? Yes 3289 (45%) – No 4039 (55%).

Szóval korántsem államvallás még Amerikában a microsoftizmus."

A per témáján kívül a kérdezők sok részletkérdést tettek fel a Windows operációs rendszerek lefagyásával kapcsolatban. Hercegh Tamás a részletekbe is belement (pl. a driverekkel kapcsolatban), de általánosságban azt tanácsolja az egyik fórumozónak: „Használj(on) Windows 2000-t. És ha kék képernyőt lát (és az nem hardverhibából származik), szóljon, vendégem egy pohár borra." Válasz persze erre is jött, sokan érzik úgy, hogy nagy szüretet kell az idén rendeznie Tamásnak ahhoz, hogy elég pohár bort tudjon kínálni...

A versenytársaknak szóló üzenet: „A versenytársainkat pedig szeretjük, a verseny csak akkor szórakoztató, ha a versenytárs tehetséges, és ez mind a Linux, mind a BeOS esetében igaz, lássuk a folytatást!" Ugyanakkor kiderül, hogy az ingyenesen terjesztett szoftver – mint modell – Hercegh Tamás szerint nem feltétlenül követendő példa:

„Én egy eléggé hagyományos közgazdasági nézetet vallok: ahhoz hogy egy gazdasági modell működőképes legyen, az értéktermelő folyamatnak profitot kell termelnie, hogy legyen mit visszaforgatni a gazdaságba. Ugye, emlékszünk rá: a termelési ciklus továbbvitelének és bővítésének az alapja a profit viaszforgatása az alapfolyamat(ok)ba. Egy jelentős értéket termelő gazdasági folyamat, amely nem termel profitot, csak akkor létezhet, ha a profit ezzel párhuzamos, egyéb területeken termelődik meg. (Lefordítva: miből vásárolunk párizsit, az egyetemi éveknek előbb vagy utóbb vége van.)"

Sokan forszírozták a szabványok kérdéskörét, a válasz így hangzik:

„Azt hiszem, mi többet teszünk a szabványosításért, mint bárki más. Ha jól emlékszem, több szabványosítási csoportnak vagyunk a tagjai, mint ameddig el tudok számolni. Azért lássuk be, a szabványok úgy születnek, hogy hirtelen nagyon sok ember kezdi el használni azokat, és valószínűleg az a pár százmillió Microsoft-felhasználó nagyobb számot jelent, mint a bizottságok tagjainak a száma. Régi mérnöki koromból emlékszem olyan, akkor nagyon reklámozott szabványokra az IEEE-től vagy az ISO-tól, amelyekre ma már a kutya sem emlékszik. (Ugye, ismerjük a régi mondást, hogy a teve tulajdonképpen egy ló, amelyet egy bizottság tervezett.)"

A fórumon végül is a Microsoft Magyarország első embere soksok kérdést megválaszolatlanul hagy, legfőképpen azt, amely Tegn@p/holn@p rovatunk szempontjából igazán izgalmas: van-e a Microsoftnak valamilyen titkos stratégiája arra a forgatókönyvre, ha mégis végre kell hajtani egyszer az ítéletet?... E kérdés elől Hercegh Tamás egy *Karinthy-idézet* mögé bújt: „álmomban két macska voltam, és játszottam önmagammal..."

Illuzionisták

Guttray László / lguttray@prim.hu

A világ találgat, mi lesz a Microsoft sorsa, és eme találgatások egyike a Monitor ez évi 24. számának vezércikke, amely a „kettéfűrészelést" egy e témakörben megszokott bűvészmutatvány allegóriájával mutatja be... Nem szoktunk kiadónk egyik lapjából a másikba cikket átemelni, de ezt most muszáj megtennünk, a két végletes nézet után ideillik a semleges harmadik, a kívülállóké. Arról már csak a világ tehet, hogy ez a harmadik bizony meglehetősen szkeptikus... Pedig amikor a cikk először megjelent, akkor nem is volt ismert, hogy „az illetékes fellebbviteli bíróság felfüggesztette a Microsoft feldarabolását előíró ítélet végrehajtását, noha az amerikai igazságügy-minisztérium éppen azt kérte, hogy kezdjék meg a cég kettéválasztását".

Harsonák, dobpergés, a porond közepén reflektorfény.

„Most következik a Nagy Darabolás" – harsog a szpíker, egy egész világ nézi lélegzet-visszafojtva, mi is történik.

Betolnak egy szekrényméretű, fehérre festett (szoftver)dobozt, rajta feketével a Microsoft felirat, hosszú fekete bírói talárban lassú léptekkel a porond közepére vonul az egyik illuzionista, szisszenés sem hallik, milliárdok nézik, ahogyan a milliárdos céget darabolni fogják.

A segédek felnyitják a doboztetőt, egy vöröses hajú, szemüveges, szeplőkkel és könnyeivel küzdő fiatalembert besegítenek a dobozba, fedelét lehajtják. „Ketté fogjuk vágni" – hangzik az ítélet, a közönség felhördül, egyesek ujjonganak, mások elfehérednek, kezdődik a mutatvány. A reflektorfény kettéválik, most látszik csak, hogy a szekrény két részből áll, egyik felén megcsillan az OPS, a másikon az APPS felirat. Dobpergés fokozódik, tus, a fűrész kezelői már komótosan húzogatják a szerszámot, csontzene sehol, bár érződik, hogy a szemüveges médium erőteljesen védekezik, mondja is a magáét, „következetlen és káros az ítélet", „igazságtalanság", „versenyellenes", de a fűrész tovább mozog, már túl van a doboz felén, hősünk mégsem sikít. Még akkor sem, amikor a két – OPS és APPS feliratú – dobozfelet kétfelé gördítik a színpadon, egyikben a fej és a kezek mozognak, a másikban a lábak, láthatóan életképes mind a két fél, összetartozásuk azonban mindenki számára nyilvánvaló.

Taps, könnyek, újra fanfár, az illuzionista meghajol, aztán egymás mellé tolják a dobozt, az elválasztó lemezeket kihúzzák, Bill már mosolyog, a fedél felnyitása után nevetve ugrik ki a dobozból, még nagyobb taps, néhány fütty, a mutatványnak vége, hazamehetünk. Láttuk is a darabolást, egyben is maradt a főhős – kifelé menet vesszük csak észre a főbejárat fölötti feliratot: VIRTUÁLIS NAGYCIRKUSZ.

(Június 7-én ítéletet hirdettek a két éve kezdődött Microsoft-perben: a döntés következtében két független vállalatra kell osztani a redmondi óriást. Az egyik cég az operációs rendszereket gyártja és forgalmazza (Ops Rt.), a másik a szoftvereket és alkalmazásokat állítja majd elő (Apps Rt.). Az Ops Rt. köteles átadni a Windows forráskódját más szoftvergyártóknak is. Annak ellenére, hogy Bill Gates cége természetesen fellebbez, az ítéletben foglaltak kötelezőek, végső döntés legkorábban egy év múlva várható.

A Microsoft-per egyes állomásait, a bírói döntést megelőző és követő véleményeket nehéz lenne e helyütt részletesen összefoglalni, a történtek azonban pontosan nyomon követhetők a **WWW.PRIM.HU** *oldalain.)*

suliNet

Az Internet Kalauz melléklete a középiskolai internetprogramhoz

ÉNEK-ZENE

Hector Berlioz

(Hector Berlioz)

home.pon.net/dougie/berlioz.htm

Hector Berlioz 1803-ban született a franciaországi La Cõte-St. Andréban. A többi csodagyerekkel ellentétben csak 13 évesen került szorosabb kapcsolatba a zenével, ekkor kezdett el gitár-, fuvola- és énekleckéket venni. 18 évesen édesapja beíratta egy párizsi medikusiskolába, amit azonban Berlioz rövidesen otthagyott. Az operák világa addigra már teljesen megbabonázta az ifjút. Útja a konzervatóriumba vezetett, ahol *Jean- François le Sueur* irányítása alatt kezdte meg tanulmányait. Első jelentős művét, a Missa Solemnist 1824-ben írta, azonban a bemutatásához szükséges pénzt csak egy év múlva tudta összeszedni, így a premier váratott magára. Édesapja egészen 1826-ig pályaváltoztatása ellenére is támogatta, de édesanyja – aki rendíthetetlen katolikus volt – megátkozta fiát, amiért szégyent hozott családjára azzal, hogy a művészek ordögi életét élte.

Hogy saját lábára tudjon állni, Berlioz 1827-ben elvállalt egy kórusi állást, amire nem volt túl büszke. Még ez év szeptemberében, a Rómeó és Júlia előadásán látta meg az ír színésznőt, *Harriet Smithsont,* akibe egyből szerelmes lett. Sok időnek kellett eltelnie, amíg közelebb férkőzhetett hozzá: Smithson híres színésznő volt, ám Berlioz nevét akkoriban még senki sem ismerte. A művésznek sokat kellett spórolnia, míg végre sikerült egy koncertet adnia Harrietnek, csak hogy megmutassa, ő is művész – ám a gesztus ekkor még nem talált visszhangra.

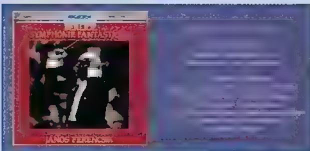
1829-ben kezdte el írni a Fantasztikus szimfóniát, amelyet az 1830-as forradalom idején fejezett be, és amelyet év végén, születésnapja előtt pár nappal be is mutattak. Az előadás lelkes hallgatói közt volt *Liszt Ferenc* is, akivel hamarosan jó barátok lettek.

1832-ben visszatért Párizsba, és véletlenül egy olyan szobát bérelt, amelyben pár nappal előtte Harriet szállt meg. Időközben kissé elhomályosult érzelmei újra a felszínre törtek, minek következtében Berlioz újra koncertre invitálta Harrietet. A színésznő karrierje ekkorra már leáldozóban volt, pénzügyi nehézségekkel küszködött, így aztán Berliozban a megmentőt látván hamar beadta a derekát. Találkoztak, majd rövidesen a házassági ajánlatra is igent mondott.

Berlioz 1833 decemberében, a Lear király egy előadásán *Paganinivel* is találkozott, aki nagyra értékelte a művet. Hamar barátságot kötöttek, s Paganini megkérte, írjon számára egy darabot. Berlioz szívesen eleget tett e kérésnek, azonban a hegedűvirtuóz nem volt elégedett a darab bonyolultságával.

1834-ben megszületett fia, Louis, azonban Harriet egészsége romlani kezdett, színésznői karrierje pedig véget ért. Ettől kezdve rákapott az ivásra is, ami odáig fajult, hogy Berlioz végül kiadta az útját. Hogy Harrietet elfelejtse, egy operaénekesnőnél, *Marie Reciónál* keresett menedéket.

A 40-es évek elismerésben gazdagon teltek: európai utazásait, turnéit siker övezte. A század második felének kezdetére már szaktekintélynek számított, munkái hatással voltak számos zeneszerzőre. Könyve, a Treatise on Instrumentation kötelező tananyag lett. Sikert sikerre halmozott, azonban 1862-ben meghalt Marie, öt évre rá pedig fia hunyt el sárgalázban. Az események megviselték Berliozt, aki 1869-ban elején megbetegedett, és rá 2 hónapra eltávozott az élők sorából.

Berlioz a romantikus korszak egyik jeles képviselőjévé vált, nagy szerepet játszott a programzene mint zenei forma elterjesztésében, valamint a szimfonikus költemény „feltalálása" is az ő nevéhez fűződik. Zenéje tükrözi vad érzelmi csapongásait, amelyek muzsikába öntve gyakran áttörik a hagyományos hangszerelés határait.

CSILLAGÁSZAT

VASÚTTAL AZ ŰRBE?

(NSA Explorer News: Launching Rockets with Magnets)

liftoff.msfc.nasa.gov/News/1999/News-MagLev.asp

A mai rakétákban használt hajtóműrendszerek valamikor a hatvanas-hetvenes évek űrversenyében születtek, s ma már nem igazán tartoznak a legkorszerűbbek közé. Ezzel szemben egyre nagyobb az igény megbízható és legfőképp olcsó fellövési lehetőségre, így az egyes űrügynökségek nagy energiát fordítanak új technikák kifejlesztésére.

A műholdak, űrhajók felbocsátásánál a legtöbb üzemanyagot a légkör alsó rétegeiben használják fel a hajtóművek, mivel itt a légellenállás igen jelentős. A mai tervekben ezt a szakaszt próbálják kiváltani valamilyen hibrid megoldással, például egyfajta földi telepítésű gyorsítóval. Ilyen esetekben a fellövéshez szükséges energia egy részét az űrszerkezetek a kilövőrendszertől kapják, csökkentve ezzel a teljes rendszer tömegét, így a fellövés költségét is.

A NASA által kifejlesztett gyorsítórendszer a már több évtizede használt mágnesvasutak elvét követi. A mágneses tér által a pálya felett tartott szerelvényt úgynevezett lineáris motorok gyorsítják, így napjaink egyik leggyorsabb közlekedési eszközét hozzák létre. Ezt a technikát felhasználva a Marshall Space Center kutatói olyan prototípust hoztak létre, amely rövidesen képes lesz több mint 1000 km/h-s végsebességre gyorsítani egy adott űreszközt – még a földön. A kutatók szerint ezzel a megoldással a fellövendő rakéta tömegét mintegy 20 százalékkal lehet csökkenteni, s ezzel a fellövési költségeket jelentősen redukálni. Az ötlet apró hibája csupán az, hogy elviselhető gyorsulás mellett ehhez legalább 10 kilométeres gyorsítópályára van szükség – szemben a mai leghosszabb 15 méteres kísérleti példányok hosszával.

TÖRTÉNELEM

A PIKTEK

(Pictish Nation)

members.tripod.com/~Halfmoon/index.html

A pikt kétségkívül Európa egyik legtitokzatosabb népcsoportja. Származásukról sok legenda kering, biztos tény viszont annál kevesebb akad. A *Hardrianus* fala fölött egykor élt nép neve a rómaiaktól ered: pictii annyit tesz, festett. Ez nem az indiánoknál ismert testfestésre utal, hanem a tetoválásokra, amelyekkel a piktek egész testüket díszítették. Természetüket tekintve elég harciasak és szabad felfogásúak voltak, olyannyira, hogy az akkori nem római kelta népek szemében ők voltak a megbéklyózhatatlanság jelképei, akik nem tűrtek meg maguk felett uralkodót. Egyes források szerint *Ceasar* híres hispániai légiója – amely az Ibériai-félszigeten vívott csatákban szerezte hírnevét – a piktek ellen is harcba indult, azonban onnan sohasem tért vissza.

Biztosan tudjuk, hogy a piktek nyelve nem a kelta családba tartozott. Ezt az a történet is alátámasztja, amely szerint az ír királynak is tolmácsra volt szüksége, hogy a pikt *Brude* királlyal beszélni tudjon Loch Ness partjaitól nem messze fekvő udvarában.

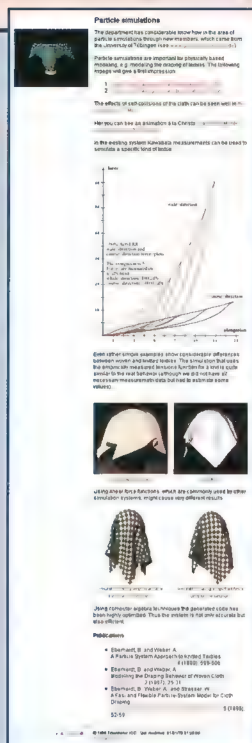
A pikt királyoknak volt egy székhelyük Scone-ban is, így alapos okunk van feltételezni, hogy lényegében két pikt királyság létezett: egy déli és egy északi. Nagyszerű hajósok voltak, így a rómaiak legalább annyira féltek a tenger felől támadó harcosaiktól, mint azoktól a vademberektől, akik a felföldről érkeztek, hogy a falvakat végigpusztítsák.

Írásos emlékek csak köveken maradtak fenn. A piktek az ír ogamhoz hasonló kinézetű, de grammatikájában eltérő írással rendelkeztek. Az álló kövekbe vésett minták, ábrák alapján az is kiderül, hogy nagyszerű művészeik voltak. A jogok és méltóságok öröklése anyai ágon történt, ami ritkaságnak számított akkoriban. A királyt a trónon nem a fia követte, hanem a bátyja, az unokabátyja vagy a húga az anyai ágról, bonyolult belső házassági kapcsolatok vonalán keresztül. Ilyen módon került a trónra i. sz. 845-ben egy pikt hercegnő fia, *Kenneth MacAlpie*, egy kelta skót is. Az ő apja, akit a skótok feletti uralmától a pikt *Oengus* király megfosztott, bosszút esküdott. Gyűlöletet szított a piktek ellen, majd a később MacAlpin-árulás néven elhíresült esemény keretében legyilkoltatta a többi királyi család tagjait, így egyedülivé téve a skót vérvonalat. Ezzel lényegében a pikteket mint népet kitörölte a történelemből.

RÉSZECSKE ALAPÚ SZIMULÁCIÓK

(Fraunhofer IDG)

www.igd.fhg.de/igd-a3/projects/physically-based-simulation-and-animation/cloth-draping

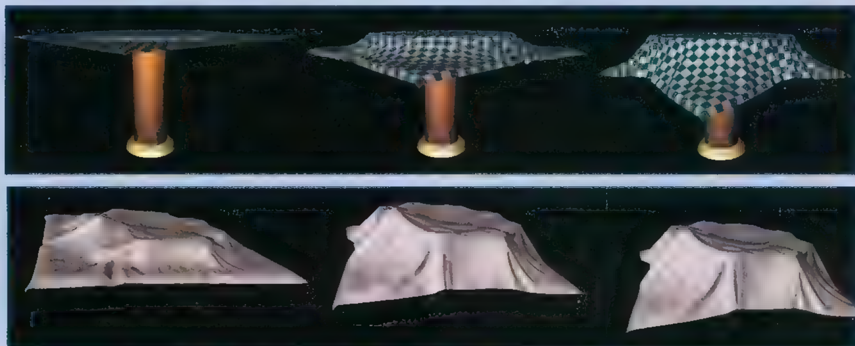
Ha visszatekintünk az elmúlt egy-két évtized mozifilmjeire, észrevehetjük, hogyan fejlődtek szinte évről évre egyre tökéletesebbre a számítógépes animációk. A számítógépes figurákat is tartalmazó filmek – mint például a legújabb Star Wars – esetében is megfigyelhetjük azonban, hogy az élőlények, illetve bizonyos tárgyak mozgása még mindig nagyon gépies, valószerűtlen. Ilyen modern technikával a hátunk mögött hogyan lehet az, hogy még mindig ilyen problémákkal küszködünk?

Nos, a nehézséget nemcsak a gépek alacsony teljesítménye, hanem a valóságot pontosan leírni tudó matematikai modellek hiánya is jelenti. A fenti oldalon – melynek címét ember legyen a talpán, aki be tudja írni elsőre – arra látunk példát, hogy egy olyan egyszerű mozgást, mint például egy asztalterítő ráejtése az asztalra, milyen bonyolult elméleti modellekkel lehet csak megközelíteni. Az igazán tökéletes szimulációhoz ugyanis arra van szükség, hogy az egyes tárgyakat, tárgydarabokat ne egész felületként, testként kezeljük, hanem azokat apró elemekből, részecskékből rakjuk össze. Kicsit olyan ez, mintha az atomok mozgását akarnánk leírni, azzal a különbséggel, hogy ilyen mélységig, vagyis ilyen alacsony felbontásig már nem szokás lemenni.

A mozgás leírásánál elsősorban a gravitációt kell jól emulálni (bizonyára mindenki emlékszik a „súlytalan" érzést keltő lényekre például a már említett Star Warsból), de a légellenállást, valamint az anyag részecskéinek összetartó erejét is okvetlenül figyelembe kell venni. Ha ezek után még egy doktori címet is magunkénak tudhatunk mátrixszámításból, függvényanalízisből és programozásból, akkor a mozgásszimuláció megvan – már csak egy elképesztően gyors gépre van szükségünk ahhoz, hogy nagyszerű animációkat készítsünk.

Ha az IDG oldaláról letölthető MPEG-eket megnézzük, láthatjuk, hogy még valami hiányzik a valósághű ábrázoláshoz. Azoknak, akik nem jönnének rá, eláruljuk, hogy miről van szó: nem reálisak a fényviszonyok, és túl pontosak a felületek. Ez kicsit bővebben azt jelenti, hogy először is a valódi világban a tárgyakat nem egy pontból éri fény, hanem sok ezer helyről visszaverődve. Ezt a számítástechnikai modellezés során – a gép teljesítménybeli problémái miatt – el szokás hanyagolni. Másodszor a valódi világ tárgyainak felülete sohasem mértani pontosságú, hanem kopott, koszos, szabálytalan – egyszóval hibás. Ezzel szemben a szimuláció során precíz képletekkel és idomokkal dolgoznak, ebből ered a gépies hatás.

A számítástechnika és a fizika eme iránya ma hihetetlen mértékben fejlődik. Természetesen a filmkészítés mellett a gépes szimulációkat a gyógyászatban, kísérletek elméleti lefolytatásában és számos más területen is felhasználják. Ami biztos, az az, hogy egyre jobb és újabb módszerek, egyre nagyobb gépek állnak rendelkezésünkre, így nem kizárt, hogy tíz-húsz éven belül a generált és valódi filmfelvételeket szabad szemmel nem tudjuk majd megkülönböztetni egymástól. A tanulság: ne színésznek, hanem fizikusnak menjünk!

FIZIKA

ZENE
BONA
AZ ELSŐ MAGYAR INTERNET CD-BOLT

PROCENT WAPBRÓKER

Magyarország első WAP alapú brókeri szolgáltatása

Horváth Szabolcs / Horvath.Sz@Procent.hu

Az új generációs mobiltelefonok már alkalmasak **az internet egyszerűbb, mobiltelefonra optimalizált fajtája, a WAP (Wireless Application Protocol) megjelenítésére. Azért van szükség egyszerűsített internetre, mert a mobiltelefonokba épített processzorok számítási kapacitása korlátozott. A WAP elsődleges célja a grafikai megjelenítést nem igénylő internetes alkalmazások vezeték nélküli berendezéseken, így például mobiltelefonokon történő megjelenítése.**

A Procent Befektetési Rt. a különféle új technológiák meghonosításánál korábban is élenjáró szerepet igyekezett betölteni, így pl. a brókercégek közül elsőként vezette be call center szolgáltatását, a Procent Kagylót, illetve két évvel ezelőtt internetes szolgáltatását, a ProcentOnline-t.

A Procent WAPBróker rendszert az Eco.Net Hungary Kft. fejlesztette. A WAP-os szolgáltatás oldalai a **WAP.PROCENT.HU** címen érhetők el. Természetesen ez nem webcím, PC-n csak megfelelő WAP-szimulátorok teszik láthatóvá, tehát WAP-os mobiltelefonba kell beírni.

A Procent WAPBróker két részből áll, egyrészt egy teljesen publikus részből, ahol bárki, aki WAP-készülékkel rendelkezik, információt kaphat a Procent Befektetési Rt.-ről, annak üzletágairól, fiókjairól, illetve a nyitvatartási időről. A publikus részben megtalálhatók továbbá a napi piaci hírek, illetve az FX devizaüzletág valós idejű keresztárfolyamai.

A Procent WAPBróker másik része a kizárólag ügyfelek számára hozzáférhető szolgáltatásokból áll. Ennek keretében az ügyfelek az eddig megszokott internetes elérésen kívül már a WAP-ra alkalmas mobilkészülék segítségével is megtekinthetik saját portfóliójukat, egyenlegeiket, megbízásaikat, teljesüléseiket.

Mivel a mobiltelefonok kijelzője jóval kisebb a hagyományos számítógép-képernyőknél, ezért a megjelenítésnél is kompromisszumokat kellett kötni. Nem alkalmazhatók azok a többé-kevésbé bonyolult grafikai elemek, amelyek a hagyományos internetes oldalakat jellemzik, így a WAP-rendszerben működő szolgáltatás csak a legfontosabb információk megjelenítésére alkalmas. Ezért például súgó alkalmazására sincs lehetőség, azonban ez megtalálható a Procent Befektetési Rt. internetes oldalán. Természetes az is, hogy a felhasználók számára eleinte szokatlan, sőt sokak számára kényelmetlen a WAP használata, azonban azok, akik már hozzászoktak a korlátlanul mobil internetes kapcsolathoz, azok gyakorlatilag nem képesek WAP nélkül élni.

A szolgáltatás biztonságát egy többlépcsős biztonsági rendszer adja. Első lépcsőben az ügyfél megadja ügyfélkódját, majd pedig a WAPBróker szolgáltatáshoz adott PIN kódjának két véletlenszerűen kiválasztott jegyét. Ezen a szinten az ügyfél csak a számlainformációhoz juthat hozzá, azonban tőzsdei megbízásra nem nyílik lehetősége. A hatjegyű PIN kódot az ügyfelek az ügyfélszolgálati irodában kaphatják meg, miután aláírták a WAPBróker szolgáltatási szerződését.

Felmerülhet a kérdés, hogy miért nincs lehetőség tőzsdei kereskedelemre a WAPBrókeren keresztül. Sajnos jelenleg a Magyarországon elérhető WAP-technológia nagy hátránya, hogy még nem nyílik lehetőség a WAP-os készülékek kommunikációjának titkosítására. Így ennek megteremtéséig nem lesz lehetőség WAP-on keresztül adott tőzsdei megbízásokra.

A WAP mai fejlettségi szintjén a Procent WAPBrókert azoknak az ügyfeleknek ajánlja a cég, akik a ProcentOnline internetes szolgáltatás kiegészítésére szeretnék azt használni. Így lehetőségük nyílik arra, hogy a „helyhez kötött" internetes szolgáltatással szemben ott is hozzáférhessenek számlainformációjukhoz, ahol nincs lehetőség hagyományos internetkapcsolatra.

WWW.PROCENT.HU

Portál-átrendeződések

A VNU International magyarországi leányvállalata, a Figyelőt, a korábbi VICO-lapokat és az informatikai berkekben is ismert Computer Actív, illetve Easy PC magazint megjelentető VNU Budapest Lapkiadó Rt. június 20-án megvásárolta a web magyar nyelvű szolgáltatásait összefogó Startlapot. A vásárlás beleillik a VNU nemzetközi stratégiájába is: Hollandiában a VNU tulajdonában lévő, hasonló profilú Startpagina.nl átlagosan napi 600 ezer látogatót ér el.

A megvásárolt „ugródeszka" jellegű linkgyűjtemény a jövőben arra is szolgál majd, hogy az internethasználók könnyebben elérhessék a VNU Budapest magazinjainak weboldalait. A Startlap hasznos linkjei segítenek eligazodni a magyar internet nyújtotta lehetőségek között, témák szerinti kapcsolódási pontokat kínálva (bankok, biztosítók, egészség, horoszkóp, játék, kultúra, szórakozás, utazás, időjárás, hírek, tőzsde stb.). A látogatók kedvenc linkjeikkel is bővíthetik az oldalt.

PremierPark néven háromdimenziós magyar nyelvű „szórakoztatóközpont" nyílt június végén az interneten; a szörfözők kalandozhatnak a virtuális térben, és akár mozgóképes előzetest is láthatnak a legújabb mozi- vagy videofilmekről.

A magyarországi tőkéből, itteni szakemberek közreműködésével megvalósult vállalkozás főszerkesztője, *Falus Tamás* az MTI-nek elmondta: a háromdimenziós grafika révén az internetező épületekbe, üzletekbe látogathat el, ahol különböző szolgáltatások, információk várják. Az Internet Multiplexben a legújabb mozi-, video- és DVD-filmekről adnak számára részletes tájékoztatást, írásban és képben. Mindemellett a szerkesztők már a nyitás időpontjában mintegy 150 mozgóképes előzetessel segítik a mozikedvelőket a filmválasztásban. A virtuális video- és DVD-üzletben a kiválasztott filmek meg is vásárolhatók. Az internetes kávéházban az érdeklődők újságokat böngészhetnek, a virtuális parkban lift viszi őket a kilátó legmagasabb pontjára, ahonnan körbetekinthetnek.

A PremierPark két dimenzióban is élvezhető: a szerkesztők megannyi információt gyűjtöttek össze a kultúra világából, míg az internetes galérián a Fotóhónap 2000 című rendezvény fényképeiből nyílt kiállítás, ahol a hazai fotóművészek több mint másfél száz alkotása nézhető meg. A szórakoztatóközpont internetcíme: **WWW.PREMIERPARK.HU**

A Telnet Magyarország megvásárolta a 15 ezer regisztrált előfizetővel rendelkező, Jövőnéző nevű ismeretterjesztő vertikális portált.

Ezzel a befektetéssel nem csupán szolgáltatásainak körét, hanem egyben felkészült szakemberekből álló gárdáját is bővíti a cég, hiszen a Jövőnéző producere, *Miskolczy Csaba* a továbbiakban a Telnet Magyarország produkciós igazgatójaként folytatja munkáját.

Az Intel kockázati tőkét kezelő lányvállalata megvásárolta néhány magánbefektető üzletrészét az Index.hu Rt.-ben, így – bár újabb tőkeemelés nem történt – a Net IPO és a Deutsche Balaton AG mellett ez a külföldi cég is az Index résztulajdonosa lett.

Az Intel Atlantic az Intel Corporation leányvállalata, az alapnak ez az első magyarországi befektetése. A cég kizárólag az online vállalkozásokban keres befektetési lehetőségeket, és olyan site-okban szerzett tulajdonrészt, mint a Lastminute.com, a Sports.com vagy a Tickets.com. A befektetési alapnak tulajdonrésze van a cseh Centrum.cz és a lengyel Wirtualna Polska portálban is.

A PSINet csoporthoz tartozó Elender Rt. PSINet Magyarország néven folytatja tovább tevékenységét. A névváltozás egyben jelzi azt is, hogy az Elender jogutódja a PSINet-standardoknak megfelelően vezeti be a PSINet-termékeket és -szolgáltatásokat az üzleti felhasználók részére. Az egyéni (dial-up) felhasználókat tömörítő cég, amely világszerte az Inter.Net nevet viseli, a közeljövőben kezdi meg működését. Egy harmadik cég is létrejön az Elender alapjain: egy új business-to-business típusú webes szolgáltatóvállalat.

Az eddigi szabad szavas keresés webkatalógussal és tezaurusz szótárral egészül ki az AltaVizslában, s a kereső egyúttal új, elegánsabb kinézetet is kap. A június 21-étől megújult AltaVizsla felhasználói ezentúl azt a keresési módszert választhatják, amely a feladatnak leginkább megfelel – immár nemcsak a weboldalak szövegében található kifejezések alapján, hanem az oldal témája szerint is rátalálhatnak az adott webhelyre. A keresés során egyszerre jelennek meg a webkatalógus megfelelő rovatai, a tezaurusz ajánlatai és a már ismert, szabad szavas keresés találatai. A keresés egy kattintással megismételhető az Origo oldalaira, illetve a FókuszOnline könyváruház teljes kínálatára is.

Az AltaVizsla Katalógus a web magyar nyelvű oldalainak témák szerint kategorizált gyűjteménye – ezt a rendszert az internetezők például a Yahooban ismerhették meg. Az osztályozás többszintű: a 14 főkategória mindegyike alkategóriákra bomlik, amelyek egyre szűkebb témákra tagolódnak. A rendszerben jelenleg közel kétezer ilyen osztály található, amelyek összesen negyvenezernél több linket tartalmaznak.

A keresés kifinomultabb formáját teszi lehetővé az AltaVizsla Tezaurusz, amely egy, a szavak közötti összefüggéseket leíró szótár. Használatával ötleteket kapunk a minél pontosabb és hatékonyabb kereséshez. A tezaurusz hasonlít a szinonimaszótárra, de annál lényegesen többet tud. A keresett szót további rokon értelmű, speciálisabb, szűkítő jelentésű kifejezésekkel egészíti ki, vagy olyanokkal, amelyek más módon, például feltételként függnek össze, illetve valamilyen egyéb, távolabbi értelemben vett rokonságban állnak a megadott szóval.

A webkatalógusba bekerült a szabad regisztráció lehetősége is: az „Ebbe a kategóriába szeretnénk bekerülni" link segítségével bárki regisztrálásra javasolhat weblapot a katalógusba.

PRIMEDISC®

Technologies GmbH

Highest Quality CD-R Products

Made in Germany

PrimeDisc a PHILIPS és a RITEK vegyesvállalata

További információ: www.multimedia.hu • Tel.: 204-73-33

FINÁLÉV

Kis Ervin Egon rovata / kegon@relax.hu

Boján Gábor szerint az informatikai forradalom egyik legfontosabb üzenete számunkra, hogy az Amerikában karriert befutó nagybácsik kora lejárt: ma már nem kell Amerikába menni, hiszen a piac többé nem szorul földrajzi korlátok közé. Mivel beszélgetőpartnerem ezt nemcsak mondja, hanem egy világszerte piacvezető szoftvercég, a világ 11 országában képviseletet fenntartó, termékeit 80 országban 25 nyelven árusító, de mindmáig magyar Graphisoft alapító elnökeként folyamatosan tapasztalja is, valószínűleg érdemes rá odafigyelni.

– Ugyan fizikus vagyok, de elsősorban üzletembernek tekintem magam, ezért fontos megjegyezni, nem a véletlen kovácsolta a szerencsémet, hanem megkerestem azt. A véletlennek csak abban van egy kis szerepe, hogy nem pelenkamosásra alapítottam vállalkozást, hanem szoftverfejlesztésre. Ezt nem viccből mondom, szó szerint értendő! Húsz évvel ezelőtt elmentem egy amerikai utazásra, kifejezetten azzal a céllal, hogy valami olyan lehetőséget keressek, amellyel itthon nagy üzletet lehet csinálni. Ott láttunk a feleségemmel, aki egyébként orvos, egy óriási

EZERÉVES esélyeink

Beszélgetés Boján Gáborral, a Graphisoft elnökével

Mindenki ismer történeteket az Amerikába kivándorolt nagybácsiról, akiből híres ember vagy milliomos (vagy mindkettő) lett egy olyan ötlet felhasználásával, amiért itthon kiröhögték a barátai. Az is közismert, hogy az egy lakosra jutó Nobel-díjasok száma Magyarországon a legmagasabb, bár némi csalás van a számításban, mert ezek a Nobel-díjasok mind más országokban javítják a statisztikát. *Einstein* úgy búcsúzott munka után a kollégáitól: „Uraim, hazamegyek, beszélhetnek magyarul...”; és egy másik anekdota szerint a második világháború után Amerikában rendezett fizikuskongresszus hivatalos nyelve nem az angol, hanem a magyar volt.

– Az informatikai forradalmat emlegetve általában technológiákról, új eszközökről, életmódbeli változásainkról beszélünk, és többnyire megfeledkezünk arról, hogy a forradalomhoz kellenek forradalmárok is. Márpedig az informatikai forradalomnak is vannak forradalmárai, és mint minden forradalomban, itt is belőlük lesz a következő korszak „uralkodó osztálya”. Gondolom, nem veszi sértésnek, ha azt mondom, szerintem Ön egyike ezeknek a forradalmároknak, ráadásul máris győztesnek tekinthető. Hogy csinálta? Volt egy jó ötlete?

– Nem hiszek abban, hogy egy egyszerű ötlet elég a „győzelemhez”, amit egyelőre inkább üzleti sikernek neveznék. Van a sikerről egy angol mondás: „one per cent inspiration, ninety-nine per cent perspiration” – amit úgy lehetne fordítani: egy százalék ötlet, kilencvenkilenc százalék kitartó kínlódás...

– Nem becsülve le a kínlódást, tegyük hozzá, hogy azért ez a mondás kihagyja a képletből az időt, a helyet és az eszközt. Ön a kellő pillanatban a kellő helyen volt, ráadásul felismerte a számítógépben rejlő lehetőségeket.

mosógépet, és mivel Magyarországon a tisztítókban nem lehetett pelenkát mosatni, a papírpelenkák kora meg még messze volt, azt találtuk ki, hogy hazahozunk egy ilyen berendezést, és nyitunk egy pelenkamosodát. Egészen komolyan gondoltuk a dolgot, kezdtük is szervezni, számolgattunk, de nem lett belőle semmi, mert ugyanezen az úton az egyik ismerősünk elvitt az IBM kutatóközpontjába, ahol megláttam a számítógépeket...

– Tehát összejött a megfelelő hely, idő és az eszköz, azaz a számítógép.

– Így van, de rugaszkodjunk el a saját példámtól, és ki fog derülni: az informatika forradalma nem a számítógép forradalma; bár ebben a folyamatban a számítógép nagyon fontos állomás, de nem az első és nem az utolsó. Az első állomásnak talán *Morze* felfedezését tekinteném, mert a szikratávíró és a Morze-ábécé segítségével továbbítottunk először információt nagy távolságra, digitális formában. A szikratávíró volt az első hardver, és a Morze-nyelv, amely hatékonnyá tette és működtette a rendszert, az első szoftver. A hatalmas előrelépés pedig, mondjuk a füstjelekhez képest, a tér- és időbe-

li, valamint a minőségi korlátok átlépése volt. Ezzel kezdődött az a mára hallatlanul felgyorsult folyamat, amely a számítógépek megszületéséhez és az informatikai forradalomhoz vezetett.

Az informatikai forradalmat azért sem lehet azonosítani a számítógéppel, mert egyrészt lényeges eleme a telefon, a rádió, a televízió és még sok más eszköz is, másrészt maga a számítógép mint elnevezés sem igazán pontos. Az általunk használt kifejezés az angol computer fordítása, pedig a franciák sokkal találóbb nevet találtak: ordinateurnek, azaz rendező, rendszerező gépnek hívják a számítógépet. Ma már világosan látszik, hogy *Neumann János* rosszul képzelte el, mire is való ez a technológia; ugyanis ő azt gondolta, hogy a legfontosabb művelet az összeadás, a kivonás, a szorzás és az osztás. A kvantummechanika bizonyos problémáinak számítása során olyan méretű mátrixokat kellett összeszorozni, amelyeket kézzel, papíron lehetetlen lett volna, ezért kidolgozott egy technológiát, amellyel ezt gépesíteni lehetett. Önmagában ez még nem csinált volna forradalmat, mert nem a compute, a számítás a legfontosabb művelet, hanem a compare, az összehasonlítás. Ez teszi lehetővé, hogy két információsorról megállapítsam, hogy azonos-e vagy sem, és ennek alapján kikeressem egy információhalmazból, amire szükségem van; így már tudom az információkat különböző szempontok alapján rendezni, szűrni, átalakítani, tárolni – mindezt rendkívül tág és állandóan táguló mennyiségi korlátok között. Ez az, ami igazán forradalmi a számítástechnikában!

– Ez a lehetőség ugyanakkor információs robbanást is eredményezett, és ma az információ minősége, megbízhatósága, értéke az egyik kulcskérdés.

– Az információrobbanás nem a számítógéppel kezdődött. A számítástechnika tulajdonképpen csak válasz egy jóval korábban megtörtént információrobbanásra, amelyet az írás kialakulása indított el. Régen az emberek amit tudtak, elmondták egymásnak, amit meg nem adtak tovább, azt elfelejtették. Amikor a tudást elkezdték leírni, először csak a kódexekben, megkezdődött az információ felhalmozása. Amíg nem volt könyvnyomtatás, addig egy művelt szerzetes vagy tudós nagyjából tudta, hány könyv van a világon, és azok melyik kolostor könyvtárában találhatók; de *Gutenberg* után mennyiségi robbanás következett be, a világ könyvtárainak ezreiben, tízezreiben akkora könyvállomány gyűlt össze, hogy azt már lehetetlen feldolgozni. Ebben az írásos módon tárolt hatalmas információhalmazban lehetetlen megkeresni valamit, és megismerni is képtelenség. Ám ha mindezt elektronikus formába öntjük, akkor bármit meg lehet találni benne, azaz hozzáférhetővé válik az információ, és ez változtatta meg a világot. Ebből jöttünk rá, hogy az információ hatalom, és ettől értékelődtek le mindazok a dolgok, amelyek az ipari forradalom során kialakultak. Például ma már nem jelent előnyt a fizikai helyváltoztatás gyorsasága, hiszen előbb tudom felvenni a kapcsolatot bárkivel az interneten, mint hogy odamennék hozzá autóval vagy repülőgéppel. És nem csak előbb, hanem olcsóbban is! Ez a másik nagyon fontos dolog; azért jelentett az informatikai forradalmon belül a személyi számítógép óriási alforradalmat, mert demokratizálta a számítógéphez való hozzáférést. Hasonló ez egy kicsit az írás forradalmán belül a Gutenberg-galaxis megszületéséhez, hiszen a könyvnyomtatás tette lehetővé, hogy széles tömegek férjenek hozzá a szövegekhez. Szerintem tévedés, amikor az egész számítástechnikát hasonlítják a könyvnyomtatáshoz, ugyanis az informatika forradalma inkább az írás forradalmához hasonlítható, és ezen belül a PC forradalma a nyomtatás forradalmához.

– Az előbb azt mondta, a számítógép csak egy fontos állomás az informatikai forradalom történetében, de nem az utolsó. Lehet-e tudni a következőt?

– Lehetnek sejtéseink, de a kérdésre azért sem lehet válaszolni, mert már azt is nehéz definiálni, hogy mi a számítógép. Például azon, hogy gép, valaha bizonyára a gőzgépet értették, de az ipari forradalom egy magasabb fokán a gép már gyűjtőfogalom: az autó is gép, meg a daru is gép, és az inkubátor is gép. Ha azt mondom, hogy az informatikai forradalom lényege a számítógép, olyan, mintha azt mondanám: az ipari forradalom lényege a gép. A számítógép, az ordinateur is gyűjtőfogalommá vált; mint kategória már túl tág, nehéz megmondani, hogy valami beletartozik-e vagy sem, hiszen ma ordinateur van majdnem minden eszközben: a mobiltelefonban éppúgy, mint akár az autóban vagy az inkubátorban. A jövő lépése tehát valószínűleg az lesz, hogy a mai értelemben vett számítógép – ami alatt leginkább a PC-t értjük – el fog tűnni, és helyette különböző funkciókat egyesítő eszközök jönnek létre.

– Térjünk vissza a nyerési esélyekhez: mi a recept, van-e egyáltalán?

– Biztos recept soha nincs, de egy vadonatúj ergonómiai környezetben a korábbi értékek degradálódnak, a dominanciát biztosító eszközök, adottságok leértékelődnek, és az ezeket birtokló struktúrák – legyenek azok óriásvállalatok, országok, régiók – elveszítik ve-

zető szerepüket. Az így keletkező demokratikusabb környezetben van esély vezető szerepet szerezni, ez adott lehetőséget a Graphisoftnak is. Az, hogy ezt az esélyt jól ki tudtuk használni, részben abból adódott, hogy tudatos keresés után megtaláltuk azt a piaci szegmenst, amelyben feltáratlan lehetőségek voltak. A háromdimenziós modellezés mint terület adott volt, mert korábban a kollégámmal, akivel a céget alapítottuk, ezzel foglalkoztunk a munkahelyünkön. A specialitásunk pedig abban rejlett, hogy másokkal szemben nem nagy teljesítményű munkaállomásokra, hanem olcsó, kis kalkulátorokra terveztünk szoftvert, mert egyszerűen az állt rendelkezésünkre. Már csak azt kellett megtalálni, hogy ki az, akinek ilyen szoftver kell. Nem mondom, hogy rögtön ment, volt néhány kudarc, amíg ráleltünk az építészekre. Azóta is ebből élünk,

valóban elég sikeresek vagyunk, de ahhoz képest, amit mondjuk a Microsoft produkált – amely körülbelül ugyanakkora cég volt indulásakor, mint a miénk –, a mi pályánk semmi.

– ***Azért a Graphisoft sikertörténete magyar viszonylatban elég egyedülálló.***

– Sajnos egyedülálló, és ez azért sajnálatos, mert a globalitásnak, az informatikai forradalomnak éppen az a lényege, hogy mindegy, melyik országban vagyunk. Sosem szoktunk arra hivatkozni, hogy hazai viszonylatban mekkora a sikerünk; a világban megtalálható versenytársainkhoz mérjük magunkat, és nem állunk rosszul, de vannak nálunk jobbak is. Nincs olyan, hogy „ahhoz képest", az informatika korában a földrajzi helyzet elveszítette jelentőségét, és ez nagyon előnyös Magyarországra nézve. Mert mi is volt Magyarország nagy hátránya? Egy nagyon gazdag ország volt az elmúlt évezred feléig, körülbelül *Mátyás* idejéig. Ezt jó földrajzi fekvésünknek köszönhettük, erre mentek a fő kereskedelmi útvonalak, a Kárpát-medence kereskedelmi csomópont volt. Azután felfedezték Amerikát, a török birodalom pedig elvágta Európát a Kelettől, és földrajzi helyzetünk leértékelődött. Az előny, amelyet korábban a Kárpát-medence jelentett, áttolódott az Atlanti-óceánra. Hiába voltunk jó lovasok, ha nem tudtunk hajózni – tehát a tudásunk is leértékelődött. Az ország elszegényedése az ipari forradalom során tovább folytatódott, mert akkor meg a nyersanyagok értékelődtek fel, elsősorban a vasérc és a kőolaj, s ezeknek megint csak nem voltunk bővében.

A felfedezések kora, majd az ipari forradalom Magyarországot egyre hátrább sorolta, de ennek következtében kialakult valami más, aminek most kezdjük hasznát venni. Amíg egy tehetséges, matematikai érzékkel, jó logikai képességgel rendelkező fiatal gyerekből Nyugaton nagy valószínűséggel kereskedő lett – hiszen ez jelentette a felemelkedés, meggazdagodás lehetőségét –, addig Magyarországon egy ugyanilyen fiatalember – mivel a kereskedelemben nem voltak lehetőségei – elment tanárnak, papnak vagy orvosnak. Az ember a hátrányt általában öntudattal kompenzálja, ezért mi arra voltunk büszkék, hogy nem tudunk kereskedni, és ez ugyan nagyon rosszat tett az országnak, de így alakulhatott ki a matematika és általában a természettudományok oktatásának a nyugat-európaihoz és amerikaihoz képest jóval magasabb színvonala. Nem véletlen például, hogy a Nobel-díjasok aránya nálunk jóval magasabb, mint máshol, bár e tudósok döntő többsége sajnos már nem élt Magyarországon a díj odaítélésekor. Ugyanis egy kis problémánk még mindig megmaradt: a földrajzi helyzetünkből adódó szegénység folytán azoknak a nagyon tehetséges matematikusoknak és természettudósoknak, akik itthon szerezték meg tudásukat, tehetségük kifejtéséhez emigrálniuk kellett. Az informatikai forradalom ebben hozott számunkra óriási változást: hátrányos földrajzi helyzetünk elveszítette jelentőségét, megszűntek a kereskedelmi központok, az interneten keresztül hozzáférni valamihez pont úgy lehet Londonból, mint Bécsből, Tokióból, San Franciscóból vagy egy kis nyírségi faluból, ha akad ott egy telefon és egy laptop. Magyarország ezzel egyik legnagyobb hátrányától szabadult meg, miközben egy apró kis értéke, a matematikai tudás és általában a tudás, az oktatás hagyományos tisztelete és színvonala felértékelődött. Ma már senki nem csodálkozik azon, amikor a Graphisoft megjelenik valahol a világban, hogy Magyarországról jöttünk. Amikor elkezdtük 82-ben vagy 84-ben, amikor először adtuk el termékeinket Németországban, vagy 89-ben, amikor megnyitottuk első irodánkat Amerikában, akkor bizony még gond volt, hogy a szoftvereink Magyarországon készültek. A programozóinknak volt némi tisztelete külföldön, hiszen elég sokan mentek ki vendégmunkásként, és ismertek voltak a képességeik – na de Magyarországon csinálni terméket?! Ezt már nem hitték el – működésbe léptek az ipari társadalomban kialakult előítéletek. De az elmúlt tíz-húsz év alatt kiderült: ezek a hátrányok már irrelevánsak. A Nyugat megtanulta: nem véletlen, hogy *Bolyai János* magyar volt – de sorolhatnám *Neumann Jánost, Rubik Ernőt* és még egy csomó nevet. Ma már semmi hátrányunk nem származik abból, hogy honnan jöttünk, sőt: a magyar szoftver referencia. Az értékek átrendeződtek, és most olyan helyzetben vagyunk, mint még soha ezer év óta – de ezt okosan ki is kell használnunk, hogy jussunk vele valamire.

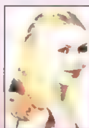

INTERNET LOVE STORY XXV.

rovata andrea@prim.hu

OROSZ FELESÉGET TESSÉK!

Nemzetközi társkeresőket ajánló linkgyűjteményemet szerettem volna bővíteni, és ahogy az online randioldalakat böngésztem, lépten-nyomon orosz hölgyek hirdetéseivel találkoztam. Sőt egy idő után feltűnt, hogy sok online társkereső nem más, mint orosz/ukrán lányokat Nyugatra kínáló házasságközvetítő. Bárki meggyőződhet e szolgáltatások bőséges kínálatáról, ha begépeli az Altavista keresőbe a „russian marriage agency" szókombinációt (közel 1000 találat!), vagy megnézi a Yahoo!-ban az Eastern European Woman Seeking Foreign Man kategória hosszú találati listáját.

Egzotikus arcú Ludmillák, Natasák, Tatjánák, Szvetlánák mosolyognak a szörfösökre ezeken az oldalakon. Ami közös bennük, hogy kimondva-kimondatlanul mindannyian a nyugati világban keresnek férjet: Annak igyekeztem utánajárni, vajon mi lehet az igazi oka e jelenségnek, egyáltalán, hogyan kerül szépséges hajadonok tömege a világhálóra egy olyan országból, ahol a lakosságnak csak töredéke fér hozzá az internethez.

Szerencsére sikerült találnom valakit, aki minden kérdésemre választ tudott adni. *Léna,* aki maga is Oroszországból „importált" feleség, rendkívüli részletességgel dolgozta fel a témát Russian Brides Cyber Guide című honlapján (WWW.WOMENRUSSIA.COM), és e-mailben feltett interjúkérdéseimre is gyorsan reagált.

– Léna, segíts megérteni, hogyan kerül ez a sokezernyi házasodni kívánó, szebbnél szebb orosz nő az internetes társkeresők oldalaira?

– Az Oroszországból külföldre irányuló házasságközvetítés virágzó üzlet, mégpedig azért, mert egyrészt nagyon sok lány szeretne ilyen módon kiszabadulni Oroszországból, mert elege van a nyomorból, a szürkeségből, a kilátástalanságból és az orosz férfiak iszákosságából, másrészt a nyugati férfiak körében elterjedt az a nézet, hogy az orosz nőkből tökéletes, odaadó feleség válik, hiszen őket nem érdekli a karrier, boldog megelégedéssel vállalják a hagyományos értékek szerinti otthon maradó, családi tűzhelyt és nyugalmat biztosító anya és feleség szerepét. Természetesen mindkét állítás, bár van benne igazság, csak részben igaz, a motivációk megértéséhez kicsit mélyebre kell ásni a téma gyökerei felé. Erre tettem kísérletet a honlapomon.

– Először is gratulálni szeretnék a kimerítő tartalmú honlaphoz! A gyakran feltett kérdésekre adott válaszaiddal meggyőzően cáfolod meg a leegyszerűsített sztereotípiákat, az érdeklődő férfiakat rengeteg praktikus tudnivalóval látod el, emellett nagyon érzékletes képet festesz az orosz emberekről, szokásokról, az oroszok mindennapjairól.

– Úgy gondolom, fontos, hogy akik kapcsolatot keresnek ebben az országban, legalább egy kicsit megértsék a mai orosz valóságot. Ez persze nem könnyű, hiszen a keleti és a nyugati világ között nagyon mély szakadék húzódik, sok dolog felfoghatatlan egy nyugati számára.

Oroszország egy őrült hely, ahol a vállalkozási engedély megszerzéséhez a cég indítása *előtt* kell adót fizetni, ahol nyilvánvaló és elfogadott tény a szervezett bűnözés és a hivatalok összefonódása, ahol elképesztő méretekben virágzik a feketepiac, ahol a pedagógusok gyakran 5-10 hónap késéssel kapják meg a fizetésüket (ha egyáltalán megkapják), ahol harmincvalahány éves embereknek esélyük sincs saját lakáshoz jutni, ahol senki nem tiszteli a törvényeket, s sikk a munkahelyről való lopás és a mértéktelen ivászat. Az átlagos orosz állampolgár méltatlan körülmények között él, és megalázó küzdelmet folytat a napi megélhetésért. Minden bizonytalan, kiszámíthatatlan, és a helyzet egyre rosszabb lesz.

– Ezek szerint az orosz nők a házasságban a menekülés lehetőségét látják. Ez vagy valami más az oka, hogy olyan sokan külföldre szeretnének férjhez menni?

– Ha megkérdezel egy orosz nőt, aki egy nemzetközi házasságközvetítő ügynökségnél jelentkezik, a következő válaszokat fogja adni erre a kérdésre: „Azt akarom, hogy a gyermekeim boldogok legyenek, és szeretném biztosítani a jövőjüket. Ez Oroszországban a jelenlegi helyzetben lehetetlen." „Nehéz Oroszországban partnert találni, mivel kevesebb a férfi, mint a nő." „Az orosz férfiak szörnyűek."

Nos, én azt gondolom, mindhárom állítás bizonyos mértékig igaz. Mégis, valahol egyik sem nevezi meg az igazi, a legalapvetőbb indítékot, amely szerintem nem más: az orosz nőknek boldogtalan a szerelmi életük! A mindennapi élet gyötrelmes, a férfiak között sok az alkoholista, és valóban létezik a demográfiai

aránytalanság, a férfiak kb. 5%-kal többen vannak, ami miatt szintén sok nő magányos marad. Na persze, az anyagi jólét és biztonság utáni vágy is benne van a csomagban!

– Milyen ma Oroszországban a nők helyzete?

– A mai napig jellemző a férfiuralmú társadalom. A férfiak dominanciája érvényesül a családi, a munkahelyi és az üzleti életben egyaránt. Ritkaság, hogy egy férfi segítsen a feleségének a háztartásban. Ha van autó a családban, akkor azt biztosan a férfi vezeti. A nők is teljes állásban dolgoznak, a napi munka után pedig zsúfolt, télen fűtetlen tömegközlekedési eszközökön zötykölődve nem ritkán órákat töltenek utazással és bevásárlással. Nehéz szatyrokkal megpakolva és kimerülten térnek haza a munkából, miután még rájuk vár a főzés és a házimunka. Ez szintén nem egyszerű feladat, hiszen az átlagos orosz háztartásból hiányoznak a korszerű háztartási gépek, a félkész ételek pedig megfizethetetlenek. Egy orosz nőnek tehát nem sok ideje jut pihenésre, szórakozásra, nemigen jut el étterembe, színházba.

– Mennyire igaz az a közhiedelem, hogy az orosz nőkből azért válik odaadó feleség, mert nem izgatja őket a karrier, kielégíti őket a boldog családi élet, az anyaság?

– Oroszországban a nők többségének egyszerűen nincs választási lehetősége: a gazdasági helyzet rákényszeríti a nőket, hogy dolgozzanak. Annak ellenére, hogy nagyon sok nő is elvégez egyetemet, karrierlehetőségeik igen korlátozottak. Ha valaki végiglapoz egy orosz hirdetési újságot, megfigyelhető, hogy az állások 90%-ába férfiakat keresnek. Az, hogy csakis férfiak jelentkezését fogadják el egy meghirdetett állásra, nem számít diszkriminációnak. Már említettem a férfiak dominanciáját – nos, ez érvényesül az előrejutás és a fizetések terén is. Nem ritka, hogy egyetemi végzettségű nők csak titkárnőként tudnak elhelyezkedni, és a családjuk, otthonuk sokkal több örömet jelent számukra, mint a munkájuk. Valójában a nőknek eleve esélyük sincs a karrierépítésre, tehát én inkább azt mondanám, nem is tudják, érdekli-e őket a karrier. Sok nő számára valóban kecsegtető lehetőségnek tűnik, hogy főállású anyaként, feleségként éljen.

– Te mit csináltál Oroszországban, mielőtt eljöttél?

– Pszichológia szakra jártam az egyetemen, majd elvégeztem egy posztgraduális képzést marketing- és reklámterületen. Néhány évig a kereskedelemben, majd a reklám és marketing területén dolgoztam. Mivel viszonylag jól megtanultam angolul – az orosz nőknek csak kb. 10%-a beszél jól angolul –, ezért valamennyire kiváltságosnak érezhettem magam, tehát ottani viszonylatban jó állásaim voltak.

– Hogyan lettél nyugati feleség?

– Bár soha nem okozott számomra gondot, hogy magamra vonjam a férfiak figyelmét, mégsem sikerült társat találnom saját hazámban. Már 29 éves voltam, és éreztem, hogy az igényeim évről évre csak nőnek, az esélyem pedig, hogy megtaláljam azt a férfit, aki számomra megfelelne, ugyanolyan gyorsan csökken. Egyszerűen nem találkoztam olyan férfival, akihez el tudtam volna képzelni, hogy hozzámenjek, ha pedig valaki végre megtetszett, kiderült, hogy az illető már nős. Szóval 29 évesen még „single" voltam, ami igencsak szokatlan dolog Oroszországban. Rettenetesen éreztem magam, amikor összefutottam ismerőseimmel, volt osztálytársaimmal, és nekem szegezték a kérdést: „Férjhez mentél már (végre – ezt csak gondolatban tették hozzá)?" Szóval szép lassan megérlelődött bennem az elhatározás, hogy megpróbáljam a társkeresést az országhatárokon kívül. Tulajdonképpen már 26 éves korom óta folyamatosan foglalkoztatott a gondolat, de el kellett telnie néhány évnek, amíg tényleg rászántam magam, és bejelentkeztem egy nemzetközi ügynökséghez.

– Hogyan sikerült végül házastársat találni?

– Röviden annyit mondhatok, hogy a hirdetésem nagyon sikeres volt. Több mint 250 férfitól kaptam levelet, az egész világról, és a levélírók 80%-a amerikai volt. Mivel sokkal inkább partnert kerestem, mint célországot, úgy alakult, hogy végül egy dél-afrikai férfi hódította meg a szívem. 15 hónappal ezelőtt volt az esküvőnk, azóta itt élek, ebben a gyönyörű országban. Most itthon vagyok a kisbabánkkal.

– A férjednek hogyan jutott eszébe, hogy éppen Oroszországban keressen feleséget?

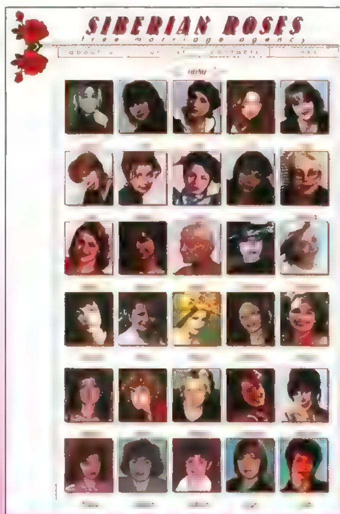
– Furcsán hangozhat, de valójában az autóját akarta eladni, és az árakat nézegette egy online hirdetési újságban. Az apróhirdetéseket böngészve feltűnt neki, milyen sok orosz nő hirdeti magát, hogy férjet keres külföldön. Furcsállotta a dolgot, és utánanézett az interneten, vajon mi lehet az oka, hogy ezek a szép hölgyek külföldön keresnek maguknak társat, és persze az is érdekelni kezdte, milyenek lehetnek az orosz nők valójában. Mindaz, amit olvasott, csak tovább csigázta az érdeklődését, olyannyira, hogy úgy döntött, ő maga is megpróbálja a keresést. Ennek során találtunk egymásra.

– Mennyire jellemző az orosz lányokra az elhatározás, hogy meghirdessék magukat a nemzetközi társkeresőkben?

– Én azt hiszem, nincs olyan lány Oroszországban, akinek életében legalább egyszer ne fordult volna meg a fejében a gondolat: milyen jó volna egy külföldihez hozzámenni! Más kérdés, hogy hányan lépnek a tettek mezejére, és teszik be a lábukat valamelyik közvetítőirodába. Természetesen a házasságközvetítők is megteszik a magukét, hiszen üzleti érdekük, hogy minél több szép fiatal lány legyen az adatbázisukban, tehát a reklám hatására is sokan elcsábulnak. Az ügynökségek természetesen válogatnak a jelentkezők közül a fényképes katalógusokba, így az interneten is megtalálható ügynökségek weboldalaira csak a legszebb lányok kerülhetnek be. Ezekkel a nyitó oldalakkal azután könnyű felkelteni a férfiak érdeklődését.

– Hozzáférnek-e ezek a lányok az internethez, és ha nem, hol adják fel hirdetéseiket? Amíg Oroszországban éltél, volt-e otthon vagy a munkahelyeden internet-hozzáférésed?

– Oroszországban egyáltalán nem jellemző az otthoni internethasználat, hiszen kevés számítógép van a háztartásokban. Az online hirdetőkben látható hölgyek többsége a városi házasságközvetítőkben vagy a nemzetközi társkeresők helyi kirendeltségi irodáiban jelentkezik. A kitöltött kérdőíveket operátorok viszik fel az online rendszerekbe. A hirdetésekre reagáló férfiak e-mailjei is a közvetítőirodán keresztül jutnak el a címzettekhez, de léteznek olyan irodák, ahol van lehetőség arra, hogy a hölgyek is írogassanak e-maileket, bár ma még sokan idegenkednek ettől. Amíg Oroszországban éltem, soha nem használtam az internetet, s nem ismertem az e-mailt sem. Idekint hamar belejöttem, sőt ma már a weben, itthonról dolgozom, a honlap tartalmának fejlesztésével és házasságközvetítést segítő szolgáltatások szervezésével foglalkozom.

– Honlapod mozgatórugója láthatóan az a cél, hogy segítsd az orosz nők és nyugati férfiak egymásra találását. Az orosz feleséget kereső férfiakat részletes tanácsokkal látod el arra vonatkozóan, mely társkeresőkhöz fordulhatnak bizalommal.

– Igen. Az orosz feleségre találás forró téma Nyugaton, főként az USA-ban. Ma már a legtöbb férfi az interneten kezdi a keresést, és ha véletlenszerűen indul el, könnyen szerencsevadászok csapdájába eshet. Mivel az orosz nők iránti kereslet óriási, ezért ezt a célcsoportot nagyon sok vállalkozás célozza meg, melyek között akadnak szélhámosságok is.

– Ezek szerint a weboldalakon megjelenő fényképes hirdetések egy része nem is valódi?

– Egy évvel ezelőtt erre a kérdésre még határozott nemmel feleltem volna. Sajnos mára már megbizonyosodtam róla, és ezt honlapom olvasóinak visszajelzéseiből is tudom, hogy a megbízható ügynökségek mellett feltűntek az interneten a szélhámos szerencsevadászok. Módszerük a következő: szép arcú modellekről egy stúdióban fényképeket készítenek. Egy-egy modellről akár több kép – személyi adatlap – is készülhet: különböző sminkkel, parókával, öltözékkel variálva. A fotókat katalógusokba rendezik, melléjük hitelesnek tűnő bemutatkozó oldalakat kreálnak, majd jó áron eladják a „férjet kereső orosz hölgyek" e-mail címeit. A megadott címre beérkező levelekre az előre megírt válaszokat autoresponderek küldik el a reménykedő ügyfélnek, aki majd csak egy idő után jön rá – ha rájön, hiszen hiheti azt is, hogy a hölgy nem kívánt vele több levelet váltani –: csalás áldozata lett.

– Hogyan lehet megkülönböztetni a megbízható szolgáltatásokat a szélhámosoktól?

– Honlapomon is közzéteszem az ajánlott ügynökségek listáját. Csak azokat ajánlom, amelyek már évek óta sikeresen működnek. Ellenszenves designja ellenére megbízható szolgáltatás a WWW.APRETTYWOMAN.COM, még régebben van a piacon a WWW.LOVEME.COM, amely a közvetítés mellett oroszországi látogatásokat is szervez, vagy ott a WWW.KISS.COM, amely intenzív oroszországi reklámkampányának köszönhetően szintén sok lány fényképes hirdetését vonultatja fel. Partnerként ajánlom ezeket az online ügynökségeket, de orosz nagyvárosokban működő, nem internetes házasságközvetítőkkel is tartom a kapcsolatot, és megrendelésre ezekhez is eljuttatom az érdeklődő urak adatait.

– Szolgáltatásaidhoz kapcsolva ingyenes tanácsadást is kínálsz. Melyek a leggyakrabban felmerülő kérdések?

– Sokan feszegetik a korkülönbség kérdését. Tény, hogy az orosz nők nem szívesen ismerkednek velük egykorú férfiakkal, igénylik az 5–15 évnyi korkülönbséget. Ezen felbátorodva sok 60 év feletti férfi is szeretne fiatal, huszonéves feleséget találni. Azt szoktam tanácsolni, hogy bár vannak példák boldog párokra a nagy korkülönbség ellenére is, sokkal gyakoribb, hogy ilyen esetekben a házasság nem tart tovább két évnél. Ez az az időtartam, amely az USA-ban a zöldkártya megszerzéséhez kell. Alapvetően azt tanácsolom mindenkinek, hogy barátot és embert lásson meg a másikban, őszintén és szeretettel közeledjen, hiszen a hosszan tartó házasság alapja a kölcsönös megértés. Lehet, hogy a külföldi állampolgárság vonzóbbá teszi a nő szemében a férfit, de nem biztos hogy ez elég a sikeres házassághoz.

– Mire számíthatnak az újdonsült férjek? Milyenek az orosz nők, vajon mennyiben mások, mint nyugati társaik?

– Alapjában véve az orosz lányok, asszonyok is olyanok, mint a nők a világon mindenhol: szeretnek vásárolni, beszélgetni, szépítkezni. A fő különbség talán abban van, hogy az elszenvedett megpróbáltatások miatt sokkal több mindent elviselnek, toleránsabbak, türelmesebbek, mint nyugati társaik. Mivel egy függőségre épült táradalomban nőttek fel, alkalmazkodóbbak és ragaszkodóbbak. Az orosz nőkben nem merül fel a „ki az úr a házban?" kérdés. Tudják, a jó házasság úgy működik, hogy a férfi a kormányos, de a hajót a feleség tartja a tenyerén.

– A honlapodon azt írod, az oroszok nagyon szeretik hazájukat. Büszkék arra, hogy a Föld legnagyobb országának lakosai. Hogyan vagy Te ezzel, nem érzel honvágyat?

– A családom és a barátaim hiányoznak, de az ország egyáltalán nem. Utoljára tavaly nyáron voltam „otthon". Egyre inkább idegennek érzem magam ott, és ma már elbizonytalanodom, hogy mit is nevezzek az otthonomnak. Legutóbbi oroszországi látogatásomkor már más szemmel néztem mindent, egyszerűen nem fogtam fel, hogyan tudtam éveken át annyi mindent tolerálni. Egyre kevesebb a közös bennem és Oroszországban élő ismerőseimben. Néhányukon látszott, hogy irigyelnek, és mintegy önigazolásképpen éreztették velem, hogy sajnálnak. Az is igaz, hogy lelkem mélyen orosz vagyok, és az is maradok örökre, de nem szeretem az országot, ahova születtem. Valahogy úgy vagyok vele, mint egy anya a bűnöző fiával. Sajnálom az oroszokat – intelligens, olvasott, okos és jó humorú emberek, sokkal jobb sorsot érdemelnének! Több külföldre házasodott asszonnyal is beszéltem erről az érzésről, és mindannyian ugyanazt mondták: viszszamenni Oroszországba? Soha!

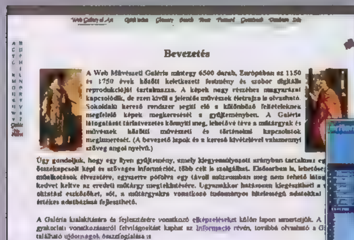
Milliós nagyságrendű látogatottság

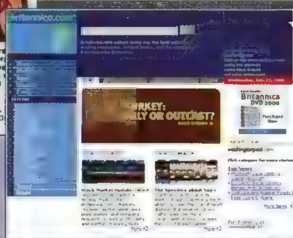
Tárl@tmézőben

Úgy alakult, hogy az Internet Kalauz múlt havi számába több olyan írás is bekerült, amely weben létrehozott kiállításokról, galériákról szól. Most ezt a sort szeretnénk kiegészíteni még eggyel: bemutatjuk a legrégibb, a legnagyobb magyarországi virtuális galériák alkotóját, a fizikus „galériaigazgatót", dr. Krén Emilt.

– Már régen nem vagyok fizikus, és azt gondolom, a természettudományok és a művészetek nem egymást kizáró dolgok. Diákkorom óta érdekel a zene, az irodalom és a képzőművészet, életem során azóta csak az érdeklődési körömön belüli arányok változtak időnként. Most néhány éve éppen egy képzőművészeti periódusban vagyok. Aktívan egyébként egyiket sem műveltem, az érdeklődés nem pótolja a tehetséget.

– Hogyan született meg az internetes képtár ötlete?

– Utólag lehetne szép történeteket költeni arról, hogy milyen koncepciózusan és tervszerűen jöttek létre virtuális képtáraink. E történetek részben igazak is lehetnének, de azért valójában sokkal több volt a spontaneitás. Az történt, hogy böngészés közben rábukkantam virtuálisképtár-kezdeményezésekre, és úgy láttam, hogy jó ötlet, de lehetne jobbat is csinálni a látottaknál. Unokaöcsémmel, *Marx Dániellel* hamar megfogalmaztuk a jobbítás fő szempontjait. Ezek mindjárt mutatják, hogy szerintünk mivel lehet az addigi kezdeményezéseket kiegészíteni: tematikai körülhatároltság, könnyű kezelhetőség, kereshetőség, a képeket szöveges információk kísérjék. Ezek szem előtt tartásával megterveztük a rendszert, és körülbelül négy hónap alatt megvalósítottuk. A Web Művészeti Galéria (Web Gallery of Art) 1996 októberében nyílt meg a **WWW.KFKI.HU/~ARTHP/INDEX.HTML** címen. Az első gyűjtemény témájául az európai reneszánsz festészetet választottuk, mert ez olyan népszerű terület, amely sok látogatót vonzhat, és visszajelzéseket eredményezhet. Ebben a tárgykörben elég sok képet lehetett már az interneten találni, így az első ezer képet innen gyűjtöttük be, a „vetélytársaknak" tekinthető virtuális képtárakból, a saját szkennelésű képek csak kis hányadot jelentettek ekkor. A virtuális képtárak készítői készségesen megadták hozzájárulásukat, egyesekkel azóta is élő kapcsolat alakult ki, és később viszonozni tudtuk szívességüket. Egyikükkel a reális világban, személyesen is találkoztam egy, a témában Kanadában rendezett nemzetközi konferencián. A virtuális képtárunkkal körülbelül fél évig tapasztalatot gyűjtöttünk, nagyon sok visszajelzést, javaslatot és bátorítást kaptunk. Láttuk, hogy az elképzelésünk működik, és hozzáláttunk a magyar képzőművészet virtuális múzeumának összeállításához. A célok annyival bővültek, hogy az oktatásban is használható eszközt kívántunk létrehozni. Mintegy négy hónapi munka után ez a képtár is megnyílhatott, és jelenleg is megtalálható a Képzőművészet Magyarországon (Fine Arts in Hungary) oldal a **WWW.KFKI.HU/KEPTAR** címen. Itt nem volt mód az internetről képeket gyűjteni, nekünk kellett gondoskodni az elkészítésükről. Ezután következett az a máig is tartó munka, amely a képi és szöveges tartalom növelésére, valamint a technikai tökéletesítésre irányul. Ma az európai képzőművészet XII. és XVII. század közötti időszakát bemutató Web Művészeti Galéria képeinek száma meghaladja a hatezret, a magyar gyűjteményben pedig mintegy háromezer kép található.

– Hány ember munkája fekszik a virtuális képtárakban?

– A Web Művészeti Galéria létrehozásában kettőnkön, az unokaöcsémen és rajtam kívül nem vett részt más, ha a máshonnan kölcsönzött képeket és szövegeket nem tekintjük. A magyar képzőművészeti gyűjteményhez jelentős segítséget kaptunk a nagyobb magyarországi múzeumoktól, ezek közül a Magyar Nemzeti Galéria, a Magyar Nemzeti Múzeum, a pécsi Janus Pannonius Múzeum és a miskolci Déri Múzeum érdemel említést. Nagyon jelentős munkával és természetesen költséggel járt a szövegek angolra fordíttatása, mert ahhoz az elvhez ragaszkodunk, hogy a magyar és az angol nyelvű változatoknak azonos tartalmúaknak kell lenniük. A Web Művészeti Galéria csak angol nyelvű, ott fordítóra nem volt szükség. Marx Dániel másodéves műegyetemi hallgató volt, amikor a munkát megkezdtük. A képtárakhoz kapcsolódó szoftver teljes egészében az ő invenciózus munkájának eredménye. A képtár egyik eleme, a képeket kicsi-

nyíteni, nagyítani tudó, internetböngészőben működő képnéző a maga nemében ma is egyedülálló és világszerte nagy érdeklődést keltő technikai újdonság. Ő a modern, számítógéppel együtt felnőtt nemzedékhez tartozik, így a régi szerepsémák felcserélődtek, az idős mester helyett a tanítvány szerepét játszottam mellette. Sokat tanultam tőle. Most készíti a diplomamunkáját a BME-n.

– Hányan látogatják képtáraikat?

– A látogatottságra pontos adatunk nincsen. A szélesebb körű hozzáférhetőség érdekében a képtárakat azonos tartalommal két helyen – a KFKI és az EuroWeb szerverein – is megjelentettük. Mindkét helyen számlálót helyeztünk el a címlapokon. Az ezek által jelzett számok azonban nem mutatják a teljes látogatottságot, hiszen mindkét gyűjtemény több ezer lapból áll, ahová a címlap elkerülésével is be lehet lépni, például valamelyik keresőrendszer irányításával. A Web Művészeti Galéria címlapján a számlálók összesen mintegy 390 000 látogatót jeleznek, míg a magyar képzőművészeti gyűjtemény számlálói együttesen 140 000-t meghaladó számot mutatnak. Azt hiszem, nem alaptalan a feltételezés, hogy a látogatók száma ennek legalább a kétszerese volt, így nem állhatunk messze a milliós látogatottságtól. Emellett említhető, hogy a látogatók az ingyenes képeslapküldési lehetőséggel élve több mint 60 000 képeslapot küldtek el a képtárakból. Mindezzel elégedett vagyok, minden kezdeti várakozásomat felülmúló eredmény ez. A visszajelzésekkel is szoktam büszkélkedni, a naponta érkező e-mail üzenetek, vendégkönyvi beírások száma olyan nagy, hogy egyszerűen képtelenek vagyunk megválaszolni őket. A büszkélkedés tárgya nem elsősorban a visszajelzések nagy száma, hanem azok többségének elismerő, bátorító tartalma. A visszajelzések egyben bizonyítják azt is, hogy eddigi munkánkkal sikerült egy „virtuális tankönyv" alapjait elkészíteni, amelyet már nagyon sok helyen használnak tanárok és diákok egyaránt. De mindez még csak a kezdetnek tekinthető. A nézettséggel kapcsolatban meg kell említeni azt a tényt is, hogy a Web Művészeti Galéria látogatóinak csak a töredéke hazai, míg a magyar gyűjtemény látogatóinak körülbelül egyharmada külföldi.

– Úgy láttam a Web Művészeti Galéria nyitólapján, hogy több internetes elismerést is kaptak.

– Igen, de ezek nagyobb részét nem jelentetjük meg, mert nem vagyunk biztosak a komolyságukban. Amit szerepeltetünk a nyitólapon, annak értékében nem kételkedünk. Ezek között igazán büszke arra vagyok, hogy az Encyclopaedia Britannicát magában foglaló BRITANNICA.COM elismerte tevékenységünket, és lehetővé tette, hogy a keresőlapunkról közvetlenül lehessen keresést indítani a britannica.com-on. Ugyancsak büszke vagyok arra, hogy a BBC Education Web Guide diákoknak és tanároknak oktatási eszközként ajánlja galériánkat.

– A két virtuális képtár nyilván folyamatos munkát igényel. Hetente mennyit foglalkozik velük?

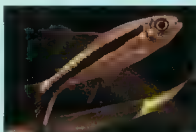
– Folyamatos munka nélkül elhalna az egész, ahogy erre már volt példa a virtuális világban. Azt hiszem, nem túlzás, ha azt mondom, hogy rendes munkám mellett körülbelül heti harminc órát foglalkozom vele, az esték és hétvégék nyújtotta lehetőségeket kihasználva.

Pályázat

Nelly / thuelly@vts.su.ac.yu

Akvaristák legnagyobb honlapja

Aki egzotikus állatokkal vagy akvarisztikával foglalkozik, az nem hagyhatja ki a **WWW.WATERFALL.HU** site-ot, amely legalább 100-féle hallal ismerteti meg az odalátogatót. A fórumokon tanácsokat adhatunk más akvaristáknak, vagy éppen kérhetünk tőlük segítséget valamilyen problémánk megoldásához.

Ha ráklikkelünk a tropikárium nevű képre, megismerkedhetünk a mesterségesen berendezett hazai tavak élőlényeivel. Hatalmas medencékben úszó cápák, ráják, aligátorok felett ível át a híd, amelyen végigsétálhatunk, és különféle kalandokat élhetünk át (meglepetésszerűen zuhogni kezd az eső, egzotikus madarak, madárpókok, lepkék közelítenek hozzánk, majmok lopják el a látogatók személyes dolgait).

Antal Béla / antalb@netposta.net

A keletkultusz online fellegvára

Ha valaki esetleg nem tudná, hogyan kell bambuszröppentyűt készíteni, vagy szeretne megismerkedni a mankala afrikai táblajátékkal, nincs más teendője, mint felkeresni a **WWW.TEREBESS.HU** címet.

A fenti cím gazdája *Terebess Gábor,* orientalista író-műfordító, könyvkiadó. A honlapon található japán, kínai, indiai, török, mongol és afrikai szöveggyűjtemények, esszék igazi ritkasággal bírnak. Ha valakinek netán egzotikus főzőcskéhez támad kedve, részletes indiai, kínai, mongol, török, malajziai és afrikai recepteket találhat a honlapon.

A szerző Kelet-Európából elsőként részesült japán zen kolostorokban hagyományos buddhista képzésben, és 1967. október 5-én Shimadában zen szerzetessé vált. Terebesst valószínűleg eme fiatalkori életstílusa tette a hazai orientalisták neves szakértőjévé. Bambuszröppentyűsök és mankalások, irány a Terebess Collection!

András Csaba / csabandras@sec.ro

Kiállítási eseménynaptár

A **WWW.IKON.HUNGARY.COM** magyar képzőművészettel foglalkozó oldal, elsősorban a kiállítóhelyek és galériák vezetőinek kíván segítséget nyújtani a képzőművészeti események szervezésében, illetve összehangolásában. Az oldalnak van egy online eseménynaptára, ahol a képzőművészeti események mellett azokról a művészekről is olvashatunk, akik részt vesznek a kiállításon munkájukkal.

Orosz Gábor / goro@posta.net

Sokkoló hullámok?

Magyarországon is kezd egyre jobban elterjedni a Macromedia Shockwave Flash. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy már megjelent az ezzel a technológiával foglalkozó portál is (**WWW.SWF.HU**). Az oldal grafikája egyszerű, mégis látványos. Előre megjegyzem, hogy a site nem kimondottan profiknak szól! Ezt bizonyítja a Segédletek rovat is. Itt a kezdetektől egészen a komplikált animációig végigvezetve mi is profivá válhatunk. Érdemes feliratkozni az oldal hírlevelére is, amit a főoldalon tehetünk meg. A „kellékek" feliratra kattintva beszerezhetjük magát a Flash4-et, és még jó pár progit, például a Swift 3D-t, amellyel 3D-s szövegeket és effekteket hozhatunk létre. Továbbá innen eljuthatunk olyan oldalakra is, ahonnan ingyenes betűtípusokat tölthetünk le, amelyekkel még érdekesebbé tehetjük animációinkat, effektjeinket. A Shockwave Flash témájával kapcsolatban felmerülő kérdéseinkre a fórumban kaphatunk választ. Az oldalon továbbá több száz olyan magyar és külföldi linket találunk, amely másik, Flashsel foglalkozó vagy a témához kapcsolódó oldalra visz. Végezetül, ha már jól felkészültünk, indulhatunk a Flash-versenyen. Sajnos az 1. magyar versenyre a jelentkezés és a pályaművek beküldése május 20-án lezárult. Viszont legalább van időnk felkészülni a következőre. A Flashsel gyorsan lehet eredményeket elérni, s könnyen el lehet sajátítani. Ahhoz, hogy nagyon szép effekteket és animációkat tudjunk készíteni, és hogy ezek ne foglaljanak el megabájtokat, meg kell tanulnunk programozni Flashben!

Video (Varga Gábor) / video@elender.hu

Flash – a weblapok új generációja?

Mint a legtöbb ismerősöm, eleinte én sem szerettem a flashes oldalakat. Amikor kedvenc böngészőm előszeretettel ajánlgatta számomra, hogy letölti nekem a Flash plug-int, inkább visszafordultam, s másfelé másztam tovább – az előző Windows install előtti „Flash-élmények" hatására úgy döntöttem, hogy nincs kedvem ismét perceket várni csak azért, hogy egy menü oldalról scrollozzon be.

Idővel aztán a Flash terjedni kezdett, s megjelentek a színvonalasabb oldalak, amelyekért már érdemes volt akár 5-10 percet is várni. Amikor egy barátom ajánlására először megnéztem a **WWW.EYE4U.COM** oldalt, rögtön beleszerettem a Flashbe, s míg eddig kerültem az ilyen oldalakat, ezután kutatni kezdtem őket.

Mi is az a Flash tulajdonképpen? – kérdezheti jogosan a kedves olvasó. A Macromedia Flash egy olyan webes multimédiás környezet, amelynek segítségével weblapunkon vektorgrafikát alkalmazhatunk, és nemcsak látványt nyújthatunk az arra járónak, a fülén keresztül is gyönyörhöz (vagy szenvedéshez) juttathatjuk őt. A vektorgrafika előnye, hogy képünk így szabadon méretezhető, forgatható, részegységei mozgathatók, eltűnhetnek, átalakulhatnak – a letöltendő fájlban csak a kívánt effekt tárolódik, magát a mozgóképet már a célszemély gépén lévő Flash plug-in generálja, így rendkívül kis fájlméret és letöltési idő mellett nagyon látványos dolgokat művelhetünk. A vektorgrafika mellett használhatunk JPEG-képeket, MP3-akat és a Flash saját kis programnyelvét is – így akár játékprogramok vagy interaktív rajzfilmek is készíthetők a segítségével, mint ahogy azt a **WWW.JOECARTOON.COM** oldalon szemléltetik is. Ha csak helyspórolásra használjuk a Flasht, már akkor is megéri: ami például mozgó GIF-ben 50-60 k, az Flashben akár 2 k-ból is kijöhet.

Ahhoz, hogy weblapunkat „flashesítsük", csak egy szerkesztőprogramra és némi időre van szükségünk. A **WWW.MACROMEDIA.COM** címről letölthető program beépített interaktív leckéket is tartalmaz, amelyek segítségével az alapokat könnyen elsajátíthatjuk akkor is, ha angoltudásunk csak a minimális szintet éri el. Kevésbé kézzelfogható, ellenben magyar leírás található az **INDY.POLIOD.HU/MULTIMEDIA/FLASH2.HTML** oldalon – habár sajnos itt is csak az alapokkal ismertetnek meg minket.

Akinek a fenti oldalak nem voltak elég meggyőzőek, nézze meg a **WWW.FLASHCHALLENGE.COM**-ot, további információkért pedig felkereshető a már több mint két hónapja üzemelő Magyar Flash-oldal, a **WWW.SWF.HU**, ahol feltehetők a Flashsel kapcsolatos kérdések, és további segédleteket is találhatunk.

HOGYAN LEGYÜNK ISMERTEK A WEBEN? (I.)

Mire jók a metatagek?

Szendi Gábor / gszendi@prim.hu

Megírni egy honlapot s feltenni egy szerverre annyi, mint írni egy regényt, és a kéziratot becsempészni mondjuk az Országos Széchényi Könyvtár raktárába: gyakorlatilag nulla az esélye annak, hogy rajtad kívül bárki is elolvassa. E ponton talán már hiába is tanácsolnánk, hogy közléskényszeredet kezeltesd, megrögzött weblapíró vagy, így nincs más kiút, mint előremenekülni az ismertségbe.

Az ismertség relatív dolog, mindenkihez úgysem lehet eljutni, jobb, ha egy hozzánk hasonló rögeszméket képviselő virtuális közösséget célzunk meg. Nosza, üsd fel a telefonkönyvet, tuti, hogy legalább másik ezer ember lesz benne, akivel együtt dobban a szíved a parti fecske létfeltételeiért vagy *Naomi Campbell* húsos ajkaiért, csak az a kérdés, melyik ezer az.

Na persze, minden óvodás tudja már, hogy a weben a keresők vagy nagyfiúsan a „szörcs endzsinek" azok a világítótornyok, amelyek megmutatják a web óceánján vándorlóknak az utat. Az is lehet, hogy Te már regisztráltattad is lapjaidat egy (vagy ötszáz) keresőben. Most várod, hogy özönleni fognak a látogatók? Azt ugyan várhatod. Csak próbáld ki, írd be kedvenc keresődbe a lapodra jellemző szavakat, és kapsz majd pár ezer találatot. De hol vagy Te? Kb. a harmincötezredik a találati listán.

Huszadik vagy harmincötezredik, egyébként teljesen mindegy. Számos vizsgálat és nyilván a Te tapasztalataid is azt mutatják, hogy a weben keresgélők általában leragadnak az első egy-két találati oldalnál, és akik ezután következnek, azok mintha nem is léteznének. Ők a „több millió weblap".

Hát igen, egy adott kulcsszóra bekerülni az első tíz találat közé nem kis dolog, és ha ez olyan egyszerű lenne, mindenki az első tíz között lenne. Most kezdődő cikksorozatunkban feltárjuk a web világának sötét rejtelmeit, hogyan kell megküzdeni az első tíz helyre kerülésért, és hogyan kell megőrizni helyünket. Tuti recept persze nincs a győzelemre, de van több célravezető módszer és harcmodor.

A továbbiakban tehát szó lesz az első tíz helyért folyó harc fegyvertáráról, a fegyverhasználatról, a harci taktikáról és stratégiáról, no meg az „ellenfél" lélekrajzáról.

Mostani óránkon a metatagek használatát és szerepét ismerjük meg. Ezek felett némileg eljárt az idő, de nézzük meg a részleteket, s azután törjünk felettük pálcát.

Mik azok a metatagek?

Röviden: információk az információról. A metatagek lehetőséget adnak arra, hogy a **<Head></Head>** részben olyan információkat helyezzünk el oldalainkról, amelyeket HTML-ben nem lehet megadni, ettől „meták", vagyis HTML-en túliak. A HTTP-EQUIV típus a szerverprogram és a böngésző közötti kommunikációt leíró HTTP-specifikációt egészíti ki, míg a NAME típus egyéb – HTML-ben nem megadható – sajátságait

Navigare necesse est...

leírások, tippek, letöltés...

írja le a lapnak. Ezeket az információkat a szerveroldali kiszolgálóprogram és a böngésző olvassa ki, amikor a lapunkkal foglalkozik. Sajnos nem minden szerverprogram és nem minden böngésző támogatja ezeket az utasításokat, de használatuk sokszor még így is megéri. Előbb vegyük át az unalmasabb, de nem haszontalan részt, aztán jöhet a sűrűje.

HTTP-EQUIV: a böngésző vezérlése

Content-Type

Az egyik fontos adat a böngésző számára, hogy milyen kódkészlet alapján értelmezze a megjelenítendő lapot. A magyar ékezetes betűket közelítően helyettesítő betűket az ISO Latin-1 tartalmazza, ennek a kódtáblának metataggel való megadása:

<meta http-equiv="Content-Type" content="text/html; charset=iso-8859-1">

A magyar honlapírók nem sokat szoktak vacakolni az ékezetes betűk problémájával, pláne nem, ha Wordből mentik el HTML-formátumba a lapjukat, vagy Frontpage-et (illetve egyéb WYSIWYG-szerkesztőt) használnak. A Microsoft-programok nem konvertálják a karaktereket, hanem bebiggyesztenek egy

<meta HTTP-EQUIV="Content-Type" content="text/html; charset=windows-1250">

metataget. A kódtábláknak nem vagyok szakértője, de gyanítom, hogy célszerűbb a fentebbi internetszabványt használni, mert félő, hogy a windowsos kódtábla csak windowsos környezetben életképes, továbbá fontolóra kellene venni az ő és ű betűkhöz közel álló ISO Latin-1 kódok használatát. Az is igaz, hogy a magyar gépeken általában jól jelennek meg az ékezetes betűk, úgyhogy e kérdésben valószínűleg nincs megnyugtató megoldás.

Content-language

Ezzel lapunk nyelvét adhatjuk meg, ami pl. fontos információ lehet, amikor egy keresőrobot indexeli site-unkat.

<meta HTTP-EQUIV="Content-Language" content="hu">

Expires és Pragma

A böngészők a cache-ben tárolják a megtekintett lapokat, ez sokszor problémát is okoz a változó adatokat mutató lapok ismételt felkeresésekor, és persze amikor teszteljük lapjainkat weblapírás közben. Hasonló gondok támadnak, ha proxyszervert használunk gyorsítóként.

Két metatag szolgál arra, hogy a cache működését befolyásoljuk lapjaink szempontjából. Az alábbi metatag arra utasítja a böngészőt, hogy ha a metatagben megadott dátumot követően a felhasználó ezt a lapot akarja megtekinteni, akkor már ne a cache-ből, hanem a webről töltse le.

<meta HTTP-EQUIV="expires" content="Wed, 20 Jul 2000 10:20:30 GMT">

A dátum megadása a fenti formában kötött, a példának megfelelően kell alkalmazni!

Ha dátumnak nullát adunk meg, az azonnali elévülést jelent, vagyis a lap törlődik a cache-ből. Ezt a funkciót azonban egy másik metatag szabályos használatával is elérhetjük:

<meta HTTP-EQUIV="pragma" content="no-cache">

Ezzel letiltjuk a cache-ben való tárolást, ami megnehezíti pl. képeink lopkodását.

Refresh

A gyorsan változó tartalmú lapok automatikus frissítésére alkalmas az alábbi metatag, amely a megadott másodpercek leltelte után betölti a megadott URL-t.

<meta HTTP-EQUIV="refresh" content="10; URL=http://www.akarmi.com/valami.htm">

Természetesen ez a metatag arra is használható, hogy a megadott várakozási idő után (amely lehet nulla is!) betölt egy másik lapot. Ez a metafunkció jól használható akkor, amikor át akarjuk irányítani a felhasználót egy másik címre. Mivel ez Javascript nélkül is működik, ha a felhasználó kikapcsolta a Javascriptet, az még nem akadálya az átirányításnak. Nem árt azért tudni, hogy egyes keresőrobotok nem foglalkoznak azzal a lappal, amelyben ilyesmit találnak, de ha az úgyis üres, akkor ez a kizárás mit sem számít.

Name: a keresőrobotok vezérlése

Keywords

Na, végre a lényeg! Az első tíz helyért folyó harcban sokáig a „keywords" attribútumú metatag játszotta a főszerepet, de aztán leszerepelt. Ennek oka éppen a kíméletlen harc és annak megregulázása volt. De hát miről is van szó?

A „keywords" metatag kinézetre valami ilyesmi:

<meta name="keywords" content="kulcsszó1, kulcsszó2, kulcsszó3, stb">

Ezt arra találták ki, hogy ebben lehessen megadni azokat a kulcsszavakat, amelyek leírják egy lap tartalmát. Amint a web elüzletiesedett, a keresőrobotok által létrehozott adatbázisokban való szereplés és a találati listákon való előkelő helyezés rengeteg pénzt jelentett az elöl levőknek, hiszen az ő website-jukat keresték fel, és náluk vásároltak. Megindult a kíméletlen harc, a kulcsszavaknak lassan már semmi közük sem volt a lap tartalmához,

a trükkösek neves cégekre utaló kulcsszavakat helyeztek el metatagjeikben (ebből manapság komoly perek származnak). Ugyanakkor a keresőrobotok üzleti jelentősége is megnőtt, számukra is egyre fontosabb, hogy tartalmilag adekvát lapokat adjanak vissza egy adott kulcsszóra. Mindez oda vezetett, hogy ennek a metatagnek a szerepe háttérbe szorult, az Excite, a Lycos, a Web Crawler stb. nem is támogatja, értsd: nem használja fel a fenti metatagben megadott információt. Ennek hivatalos indoklása: a metatag nagyon gyakran irreleváns a lap tartalmát tekintve, ezért helyette a keresőrobotok az egész oldal tartalmát indexelik, figyelmen kívül hagyva a kulcsszavakat. Az Altavista mint a legnagyobb kereső kitüntetett figyelmet érdemel. Az Altavista tájékoztatója szerint ők indexelik a „kulcsszavak"-ban található szavakat, de csak mint az oldalon szereplő egyéb szót, ezért sokan állítják, hogy az Altavistánál ezzel a metataggel sokat nem lehet elérni a rangsorért folytatott küzdelemben. Ha betartjuk az alább összefoglalt szabályokat, ártani biztosan nem ártunk magunknak.

Az Altavista és más keresőrobotok viszont szigorúan ellenőrzik, hogy a megadott kulcsszavakban a lap tartalma tükröződik-e vissza. Ha nem (pl. az oldalon nem találják meg a kulcsszavakat), akkor kíméletlenül spamnek, azaz manipulatív szándékúnak tekintik az oldalt, és törlik az adatbázisból. Későbbi cikkeinkben még lesz szó arról, mennyire óvatosan kell eljárnunk, nehogy a spam látszatát keltsük egy dühödt keresőrobotban, mert adott esetben az egész site-ot is hajlamos törölni adatbázisából. (A keresőrobotok tartalomelemzést nem tudnak végezni, és lehetünk mi a legártalmatlanabb rákellenes nonprofit alapítvány, ha spamnek vélnek minket, heteket, hónapokat veszítünk az újraregisztrálással.)

Kulcsszóalapszabályok:

1. Alaposan gondoljuk át, milyen kulcsszavakra kereshetnek minket (szolgáltatásunkat, tartalmunkat) mások. A cél nem a látogatók, hanem a valós „fogyasztók" számának növelése.

2. Keressük meg a hasonszőrű lapokat, és nézzük meg, azok milyen kulcsszavakat használnak. Találni fogunk olyan szinonimákat, amelyekre mi nem gondoltunk. (Ha sikeresek leszünk, ezt fogják tenni velünk is!)

3. Csak olyan kulcsszót használjunk, amely szerepel a **<body>** részben is.

4. Soha ne ismételgessük a metatagben a kulcsszavakat egymás után, azonnal spamnek minősülünk. Viszont ismételgethetjük más-más alakban, kis- és nagybetűvel, de lehetőleg ne egy sorban.

5. A metatagben előbb szereplő kulcsszónak nagyobb a súlya a lap helyezése szempontjából.

6. Kifejezésekben is gondolkodjunk: a legtöbb ember 2-3 kulcsszó kombinációjával keres, hogy szűkítse a találatok számát. Ha valamilyen szoftvert kínálunk, ne a „szoftver" legyen a fő kulcsszavunk (erre százezer találat jön be, és mi leszünk a végén), hanem olyan kifejezések, amelyek speciálisan a mi kínálatunkat fedik le. A feladatunk azt kitalálni, mi lesz majd a minket kereső, de nem ismerő ötlete a kör szűkítésére (pl. irodai szoftverek).

7. Gondoljunk az elírásokra: a felhasználók sokszor jellegzetes hibákat vétenek a kulcsszavak beírásakor, s ha mi ezeket felvesszük kulcsszavaink közé, mi leszünk az elsők találataik között. Pl. szoftver, softvare, software, softwar.

8. Elírás, a Caps Lock gomb lenyomva felejtése vagy bármi más okán a felhasználók sokszor csupa nagybetűvel vagy nagybetűs kezdéssel írják be kulcsszavaikat, a keresőrobotok meg ezt figyelembe véve csak azokat a lapokat adják vissza, ahol a metatagben vagy a lapon így szerepel a szó, a kifejezés. Írjuk tehát kulcsszavainkat többféle írásmóddal, de ne egymás mellé.

9. Minden keresőrobotnak megvan a maga hóbortja, mindegyik más pozícióban díjazza a kulcsszavak előfordulását. Ezért ami az egyiknél előkelő helyezést biztosít, az a másiknál nem. Ha tehát nem érünk el kiugró sikert ezzel a módszerrel, ne essünk kétségbe, hanem várjuk meg az Internet Kalauz következő számát az újabb ötletekért.

Description

A másik fontos metatag a „description", vagyis a lap rövid leírása. Formailag ez a tag így néz ki:

<meta name="description" content="A lap leírása">

Mondanom sem kell, hogy ezt a két taget helyettünk senki nem fogja betenni. A Frontpage pl. szorgalmasan kérés nélkül betesz olyan metatageket, hogy milyen programmal készült a lap, de nem kínálja fel a fenti két taget.

Ha az Altavistában keresünk, akkor sok találat alatt olvasható egy rövid leírás a lapról vagy site-ról. Ha nem adjuk meg magunk ezt a leírást, akkor az Altavista és más keresők is a lap tetejéhez legközelebb álló szövegből hasítanak ki egy részt, amely sokszor inadekvát szöveg lesz. Mind a „keywords", mind a „description" esetén keresőrobotonként változik, mennyi karaktert vesznek figyelembe. Készüljünk fel tehát arra, hogy a lényegnek az elején kell szerepelnie, és hogy rövidre vágva is kiderüljön, kik vagyunk. Az Altavista 1024 karaktert vesz figyelembe mindkét metatagnél, de általában 750 karaktert ajánlanak. A leírásban szintén olyan kulcsszavak szerepeljenek, amelyek a lapon is megtalálhatók! A lap első szöveges része lehet a „description"-ben megadott site-leírás kikommentezve azoknak a keresőrobotoknak, amelyek nem veszik figyelembe a metatageket.

<!—A lap leeírása—>>

Noindex, nofollow

Mint említettük, nagy a veszélye annak, hogy szándékainktól függetlenül spamként értelmezik lapjainkat. Ennek egyik gyakori oka az, hogy ilyen-olyan technikai okokból site-unkon szerepel két egyforma vagy nagyon hasonló lap. Én pl. a browser nyelvét a főlapon megvizsgálom, de amikor a site egy lapjáról valaki visszamegy a főlapra, akkor a főlap duplikátumára érkezik, amelyben már nincs benne a nyelvi ellenőrzés (egy Javascript). Magyarán két főlapom van, amelyeket ki is zárt az Altavista, spamnak ítélve azt. (A logika ebben az, hogy aki agresszíven akar látogatókat szerezni, azonos tartalmú, de különböző nevű lapokkal egy egész találati oldalt is meg tud tölteni, ami a keresőrobotokkal szembeni visszaélésnek minősül, mert gátolja a szabad versenyt.) Az ilyen esetek ellen az alábbi metataggel lehet védekezni:

<meta name="robots" content="Utasítás a robotnak">

Mik lehetnek ezek az utasítások?

E metatag használatában nyilvánvalóan a tiltásoknak van fontos szerepük. Pl. a fenti esetben az egyik lapomat el kell látni egy „noindex, follow" utasítással. A „nofollow" pl. arra használható, hogy korlátozzuk site-unk belépési pontjait, vagyis a keresőrobot csak az általunk belépési pontnak minősített lapo-

Utasítás a robotnak	
all	mindent indexeljen, amit csak hajlandó (ez az alapértelmezés)
index	indexelhető lap (ez is alapértelmezés)
noindex	a lapot ne indexelje a robot
follow	kövesse a robot a lapon szereplő linkeket (ez az alapértelmezés)
nofollow	a lapon szereplő linkeket ne kövesse a robot
noimageindex	a képeket ne indexelje (az Altavista robotja biztosan érti)

kat indexelje (ilyen célú használatról azonban mindenkit lebeszélek, hiszen minél több lapunk jelenik meg a találati listákon, annál nagyobb az esélyünk, hogy megtalálnak minket). A „noimageindex" korlátozza képeink lopkodását, hiszen szeretünk értelmes nevet adni a képeknek a jobb kezelhetőség miatt, így viszont a képgyűjtögetők könnyebben rájuk találnak.

Hol helyezzük el a metatageket?

Alapvetően a **<Head></Head>** részben kell elhelyezni, de itt sem mindegy, hogy hová. A Frontpage és más editorok előszeretettel teszik a **<Title></Title>** sor elé a metatageket, ami rontja az esélyeinket az első tíz közé jutásban. A **Title** (cím) sornak kell a **Head** részben az első sornak lennie! A **Title** ugyanis az egyik legfontosabb része a dokumentumnak, ezt a rangsorba soroláskor a keresőrobotok nagy súllyal veszik figyelembe, ezért a lap címébe kerüljenek fontos kulcsszavak! Legyen minden oldalnak címe, és legyen mindegyik más! Ne felejtsük el, hogy a találati oldalakon ez a cím fog megjelenni lapunk rövid leírása felett. Elég kiábrándító és elriasztó a „**No title**" felirat, kevés látogatót fog vonzani.

Legyen első dolgod ellenőrizni, hányadik vagy mondjuk az Altavistában, azután döntsd el, kell-e ezzel a kérdéssel foglalkoznod. Ha igen, találkozunk a következő számban!

Webdesign – tippek és trükkök (I.)

Egy kis táblázatosdi

Fehér Zoltán / zooli.design@freemail.hu

Gondolom, mindenkinek volt már dolga táblázatokkal, a legkülönfélébb okok miatt. Ebben a cikkben két érdekes trükköt mutatunk, amellyel látványos dolgokat érhetünk el.

Színes keret táblázataink köré

Valószínűleg már mindenki próbálkozott színes, pár képpont vastagságú keretet tenni táblázatai köré, például így:

```
<table border="5" width="100%" bordercolor="#000000" cellspacing="0">
<tr>
<td width="100%">ide jon a szoveg</td>
</tr>
</table>
```

A kód Internet Explorer alatt jól is működik, a Netscape azonban a keret színét és vastagságát még csak-csak elfogadja, de mindenképpen 3D-s hatást akar elérni vele. Ez nagy gondnak tűnik, de egyszerű a megoldás. használjunk kettő táblázatot, az egyik háttere legyen a kívánt keret színe, a másiknak, amely az elsőben található, pedig a normál háttér, amit adataink mögé szeretnénk tenni. Egyik táblázatnak se legyen kerete, a külső cellpadding értéke pedig a szükséges keret vastagságának értéke legyen. Íme a kész kód, amely egy 5 képpont vastagságú, fekete kerettel és fehér háttérrel rendelkező táblázat.

```
<table border="0" width="100%" cellpadding="5" bgcolor="#000000">
<tr>
<td width="100%">
<table border="0" width="100%" bgcolor="#FFFFFF">
<tr>
<td width="100%">ide jon a szoveg</td>
</tr>
</table>
</td>
</tr>
</table>
```

Táblázat a lap közepén

Táblázatot mindenki tud középre igazítani, mondják sokan, pedig ők csak a vízszintes középre igazításra gondolnak, amit tényleg nem nehéz, a táblázatot csak a <center> és </center> tagek közé kell tenni. De felmerülhet a kérdés, hogyan lehet függőlegesen is középre igazítani?

Itt is az előző példában használt trükköt fogjuk használni, mégpedig azt, hogy egy nagyobb táblázatba beleteszünk egy kisebbet. A nagy táblázat szélessége és magassága is legyen 100%, függőleges igazítása: középre (valign="center"), de mivel ez alapérték, nem muszáj beleírnunk a kódba, ezzel is csökkentve méretét, a modemesek örömére :-). A vízszintes középre igazítást ne a <center>-rel oldjuk meg, hanem a nagy táblázat egyetlen cellájának legyen középre igazítása. A kész kód így fog kinézni, ha jól dolgoztunk:

```
<table border="0" width="100%" height="100%">
<tr>
<td width="100%" align="center">
<table border="1" width="100">
<tr>
<td width="100%">ide jon a szoveg</td>
</tr>
</table>
</td>
</tr>
</table>
```

A következő számig a szerző jó táblázatrajzolgatást kíván.

HTML-mágia

[illegible]

Mielőtt még a profik kiröhögnének, előre leszögezem, hogy a cikk nem nekik szól! Kaptam egy levelet, egy érdeklődő szeretne HTML-alapokon nyugvó farigcsálással honlapot nyitni. Nyilván nem bízik a WYSIWYG-szerkesztők nagyszerűségében. Jól teszi! Biztos van pár így gondolkodó ember, ezért született meg ez a cikk.

A HTML nem mágia! Csak a kívülállóknak az. Körülbelül ilyen szintű paran-csokat kell adni angolul: . Hogyan is épül fel egy lap?

- HTML-fejléc
- Oldalfejléc
- Lap címe – ez jelenik meg a böngésző ablakának tetején
- Oldalfejléc bezárása
- Ide jöhetnek scriptek, stíluslapok, egyebek...
- Oldaltest – a lap tényleges tartalma, képek, formázott szövegek, videók, egyebek...
- Oldaltest bezárása
- HTML-fejléc bezárása

Na, de ezt hogyan kell írni HTML-ül?

<html>	HTML-fejléc
<head>	Oldalfejléc
<title>Első üres oldalam</title>	Lap címe – ez jelenik meg a böngésző ablakának tetején
</head>	Oldalfejléc bezárása
<body>	Oldaltest
</body>	Oldaltest bezárása
</html>	HTML-fejléc bezárása

Na jó, itt ez a sok kód, de hova kell beírni? Mondjuk a Jegyzettömb tökéletesen megfelel erre a célra! Ha beírod, és behívod a böngészőbe, működnie kell! No, ennek a honlapnak még igen alacsony az információértéke, de ezen könnyen lehet segíteni. A szöveget beírni ugyanúgy kell, mint bármelyik szövegszerkesztőbe. Csak a formázás bonyolultabb valamivel. A HTML-parancsok legtöbbjének van nyitó és záró-utasítása, amit a két utasítás közé írsz, arra lesz érvényes a parancs, valahogy így: <zöld szöveg>Na ez szép zöld lesz </zöld szöveg>. Ugye még senki sem érzi, hogy valami mágikus dologról lenne szó? Hát akkor nézzük, hogy mit írhatunk valójában a zöld szöveg helyére! Itt egy táblázat a legfontosabb utasításokkal és magyarázatukkal.

Utasítás	Záróutasítás	Magyarázat
		Vastagított betűk
<i>	</i>	Dőlt betűk
		Fontbeállítások – több paramétere van!
color=„szín hexa kódja"		Font paramétere – színbeállítás
size=5		Font paramétere – méret beállítása
<hr>	Nincs záróutasítás!	Egy vízszintes vonalat szúr be
 	Nincs záróutasítás!	Új sort szúr be
<center>	</center>	Középre igazít

Ezzel lényegében már sok mindent művelhetünk, de nézzük meg a gyakorlatban is:

```
<html>
<head>
<title>Első lapom, amin már van tartalom is!</title>
</head>
<body>
<b><center>Ez itt a cím, középen van, és bold</center></b>
<br>
<font size=5>Ez már új sorban van a br hatására, de 5-ös betűmérettel van beleróva a monitorba</font>
Erre nem alkalmaztunk semmilyen formázást!
<font color=„#008000">Ez szép zöld!</font>
<i>Ez dőlt betűs</i><hr>Látod azt a szép vonalat?
</body>
</html>
```

Valami nagyon rondát és érthetetlent írtam az előbbi kódba! Nézd csak meg, a szép zöld mitől olyan zöld! Hát ettől: color=„#008000". Honnan tudtam, hogy ez a számsorozat a zöld? Még mielőtt bárki is azt hinné, hogy megtanultam, közlöm, hogy van egy ilyen táblázatom. Közzé is teszem:

Fehér	*#ffffff*
Fekete	*#000000*
Kék	*#0000ff*
Zöld	*#008000*
Piros	*#ff0000*
Sárga	*#ffff00*

Ennél több szín van benne, de aki jobban el szeretne mélyülni ebben, ajánlom, vegyen egy HTML-lel foglalkozó könyvet. Megéri. Ez a cikk kezdetnek jó. Legalábbis remélem, hogy erre jó. Három alapdolog maradt ki: 1. képek, 2. táblázatok, 3. hiperlinkek. Ebben a sorrendben írok is róluk egy keveset.

Képek

Mitől szép a weboldal? Az elragadó grafikától! Hogyan készíts elragadó grafikát? Hát úgy, hogy... Na, ebbe most nem megyek bele, ha valaki szeretne olvasni róla, akkor írjon nekem, és lesz arról is cikk. De ha már megvan a grafika, hogyan rakjuk be le az oldalunkba? Egyszerűen. Két egyszerű módja van, csak azt kell eldönteni, hogy háttérképet készítettünk, vagy csak úgy „simán" rakjuk bele.

Simán

Az <img> utasítás segítségével tehetjük meg ezt, a következőképpen: <img src=„kep.jpg">. Már működik is, de gondoljunk azokra, akik kikapcsolták a képmegjelenítést, az img-nek van az scr-en kívül paramétere, az alt. Ezt így tudjuk használni: <img src=„Afrika.jpg" alt=„Afrikát láthatnád a képen, ha meg tudnád nézni!"> Ennyi a „sima" beillesztés.

Háttérnek

Itt már az oldaltest (<body>) paraméterét kell beállítanunk a következőképpen <body background=„hatter.jpg"> Na jó, de mi van, ha nem képpel, hanem színnel töltjük ki a hátteret? (Ráadásul ez gyorsabb letöltést is eredményez, ami nagyon fontos tényező!) Hát akkor így néz ki. <body bgcolor=„*#ff0000*">.

Táblázatok

A táblázatokat a <table> elemmel kell nyitni, majd a </table> elemmel zárni. A táblázatokon belüli szöveget formázni az eddig megismert utasításokkal lehet. Új sort a táblázatban a <tr> utasítással lehet generálni, míg a <td>-vel a sorokban lévő cellákat. Mind a két utasítást le kell zárni a </td> </tr> utasítással. Itt egy példa a táblázatokra:

```
<html>
<head>
<title>Első táblázatos oldalam</title>
</head>
<body>
<table border=1> – új táblázatot generál, a border=1-gyel a keretvastagságot állítottam 1-re
<tr> – új sort generál a táblázaton belül
<td> – új adatcellát definiál a soron belül
Ez az első cella az első sorban
</td> – első adatcella végét jelző utasítás
<td> – új adatcellát definiál a soron belül
Ez a második cella az első sorban
```

</td> – második adatcella végét jelző utasítás
</tr> – első sor végét jelző utasítás

<tr> – új sort generál a táblázaton belül
<td> – új adatcellát definiál a soron belül
Ez az első cella a második sorban
</td> – első adatcella végét jelző utasítás
<td> – új adatcellát definiál a soron belül
Ez a második cella a második sorban
</td> – második adatcella végét jelző utasítás
</tr> – első sor végét jelző utasítás

</table> – táblázat végét jelző utasítás
</body>
</html>

Ne feledd, ezek a táblázatok olyan rugalmasak, hogy nem kell minden sorban ugyanannyi cellának lennie! A táblázatban lehet kép, videó, ami az oldalon lehet, az lehet egy táblázaton belül is.

Hiperlinkek

Az <a> utasítással lehet linkelni, a href paraméternél kell megadni az elérési utat, így: Akármi. Soha ne hagyd el webcímnél a http:// előtagot, mert e nélkül egész egyszerűen nem működik! A weblinkeknek három fajtája létezik: 1. a fájlon belüli link, 2. ugyanabban a mappában lévő fájl, 3. egy másik webszerverre mutató fájl.

A fájlon belüli link

Ha hatalmas információtömeget helyezel el az oldalon, akkor nagyon hasznos például, ha a fájl elején meg vannak adva a témakörök, linkkel együtt, ha ráklikkelsz, odaugrik a témához az oldalon belül! A link így néz ki: HTML mágia. Ahol az oldal alján több oldal után a HTML-mágia következik, az így néz ki: A HTML mágia hosszas kitárgyalásaIde jön a tárgyalása.

Ugyanabban a mappában lévő fájl

 Afrika képekben
Ha az afrika.html ugyanabban a mappában van, egész biztos működni fog.

Egy másik webszerverre mutató fájl

Egy érdekes webpage
Így kell, ha weboldalra hivatkozol, de nemcsak arra lehet. A legérdekesebb az e-mailre való hivatkozás: Pistikének írj levelet!.

Ne feledd, hogy a link szövegét is megformázhatod, és azt se feledd, hogy kép is lehet link: <img src=„kep.jpg”>.

Természetesen korántsem teljes a leírás, csupán ízelítő a HTML lehetőségeiből. Ha valaki jobban érdeklődik a téma iránt, akkor vegyen egy ilyen témájú szakkönyvet, ha pedig olcsóbb információra van szüksége, akkor a HIX Webmest levelezőlistán a profik örömmel segítenek bárkinek, akinek kérdése van. A **SUBS.WEBMESTER@HIX.COM** címen fel lehet iratkozni. Sok szerencsét az oldalad elkészítéséhez!

A MI MACI-NK (37. PÓTKÖTET)

Maci

Reméljük, a nyári lapkimaradás ellenére (az Internet Kalauznak ez a száma bár árat, terjedelmet tekintve nem duplaszám, de júliusra és augusztusra szól) elegendő böngészési lehetőséget kínál a nyárra az újabb hatszáz magyar webcím.
A Magyar Címtár persze nyáron is bővül, folyamatosan várjuk az új hálószemek regisztrálását a Prím Online MACI-oldalán.

4Sale Hungary Rt. www.4sale.hu
A #bohóc 7 réme
www.extra.hu/vapeonline
A. Sheridan sci-fi művészete
www.extra.hu/asheridan
Aates és Virág w3.swi.hu/aates
Accusealed Kft. www.accusealed.hu
Acélkereskedelem extra.hu/baloggy
Acidope ond.vein.hu/~torokj
Adlib Computer www.uti.hu/~adlib
Adó-Teher Bt. www.extra.hu/adoteher
Aegon www.online.aegon.hu
Agymaszír www.extra.hu/agymaszir
Aiolosz www.tar.hu/dolphin743
AKEB Autókereskedelmi és Bizományi Kkt.
www.extra.hu/akebkkt
Akku Kontakt Bt.
www.netmentor.hu/kovacsoltvas
Ákos www.extra.hu/Aki/index.htm
Aksza Audit Kft. www.extra.hu/akszaa
Aloe Vera www.extra.hu/aloe-vera
Amerikai alaplap www.alaplap.com
Amőba szőnyegbolt
www.netmentor.hu/amoba
AND viccek w3.swi.hu/and
Andee www.extra.hu/andee
Andi György
www.extra.hu/andigy/index.htm
Andrássy Gyula Műszaki Középiskola
www.agymk.sulinet.hu
Antennaklinika
www.extra.hu/antennaklinika
Arany Parmin vendégház
www.extra.hu/aranyparmin
ArrowSite, Forma–1-es team
www.extra.hu/arrows
Art Kortárs Galéria www.artkortars.ini.hu
ASDF www.extra.hu/orkenyid
Athina www.extra.hu/athina
Atlantis Búvárklub www.abk.savaria.hu
Autós, motoros rendezvények, információk
www.tar.hu/palika/naplo/egyeb.htm
Avenger pons.sote.hu/~avenger
B & B Cooper Kft. www.bbcooper.ini.hu
B and F Kft. www.netmentor.hu/B_AND_F
Babilon 5 űrállomás
www.extra.hu/babilon5
Babszem Diabklub www.extra.hu/diabklub
Babylon 5
www.extra.hu/IldikoCK/babylon5.htm
Bagolyvár Antikvár
www extra.hu/bagolyvar
Bajári Csaba, Dragonball extra.hu/adria
Bakonyszentkirály község
www.bakonyszentkiraly.hu
Baksa Nyomda www.tar.hu/bnyomda
Balage www.extra.hu/midi-var
Balassi Bálint Megyei Könyvtár
www bbmk hu
Balaton Lánya-választás, 2000
www siofok com/balatonlanya2000/
index.htm
Balatonvilágosi szőlőoltvány-áruda
www.extra.hu/vithor
Balogh Dániel www.extra.hu/odu
Baranyai Tibor
www.ipari614-mhegy sulinet.hu/tibi
Barkácsáruház barkacsaruhaz.hu
Bársony Kft. www.wb.hu/barsony
Bart bart.ini.hu
Bazsi www.elender.hu/~dpbalazs
Bélyegzőkészítés postai utánvéttel
www.leone.hu/belyegzo
Ben www.extra.hu/soveny
Benyó Kft.
www.extra.hu/benyokft/index.html
Berzsenyi Dániel Gimnázium humán osztálya
berzsenyi.tvnet hu/~.a98kis.tanulo.iskola
Betanet www.8op.com/betanet
B-fly www.extra.hu/Looee
Bimbula www.tar.hu/bimbula
Black Sheep Warez
www.extra.hu/blacksheepwarez
Blahota István
zeus.nyf.hu/~blahota/blaho.htm
Blues&Trogers
www.extra.hu/bluesandtrogers
BMW-klub www.extra.hu/mpower
Bodnár Anett
members.tripod.com/~nyirtura/anett.htm
Bódy Building Bt. www.telikert.hu
Bogarak drive.to/vwbohoc
Bolysoft www.extra.hu/bolyboly
Bono Oltalom Bt. www.netmentor.hu/bono
Bortársaság www.bortarsasag.hu
Bouncer www.extra.hu/bouncer
Börzsöny-vártúra www.extra.hu/vartura
Börzsöny-vártúra
www.kolping.hu/hirek/vartura
Budakalász w3.swi.hu/budakalasz
Budapest, programok
w3 swi hu/csizmad/csizmad/budapest.html
Buddhista Meditáció Központ
www.extra.hu/tarcenter
Buják község www.extra.hu/bujak
BulinetCafé
www.vige.hu/bulinetcafe/index.html
Bunny Sailor Moon
www.extra.hu/bunny88
Burgonya w3.swi.hu/burgonya
Business Succes Bt.
www.wb.hu/business-success
Búvárképzés, túra www.extra.hu/wreck
C64City c64city.supergamez.hu
Cad-cam go.to/cadcam
Capture www.tar.hu/owen
Carismatic www.extra.hu/carismatic
Carmageddon 3 TDR 2000
www.extra hu/carma
CentralWeb Bt. www.centralweb.hu
CEO Magazin – cégvezetőknek
www.ceo.hu
Channa www.extra.hu/channa
CHARIS w3.swi.hu/charis
Chat www.extra.hu/zipen
Chat (kalózoknak)
www.extra.hu/chatpirate
Chat és más www.extra.hu/zorkep
Cheat ator2000.cjb.net
Ching Hai msnhomepages.talkcity.
com/spiritst/kapcsolat_istennel
Clavis – kulcsok az élethez
www.nexus.hu/clavis
Clearcenter Stúdió
www.netmentor.hu/clearcenter
Clownservice www.clownservice.hu
CooLinks www.extra.hu/coolinks
Corrad Bt. www.extra.hu/corrad
Corsa Club www.extra.hu/corsaclub
Cyber Fighter
www.dunaweb.hu/viapenta/cyber
CyberphobX www.extra.hu/cyberphobx
CyberReality www.extra.hu/CyberReality
Cserépfalu www.cserepfalu.hu
Csiki Sándor-József
www.geocities.com/jcsiki/index.html
Csokimation www.extra.hu/csoki1

Csopak Tourist Utazási Iroda
www.extra.hu/csopak
Csóra-Ker Kft. www.wb.hu/csora-ker
Csúnyatelepi Pumi-Komondor Kennel
www.extra.hu/csunyatelepi
Danton CD-szaküzlet
web.interware.hu/danton
Darklords darklords.bajza.hu
Darkside www.tar.hu/dark side
Datexcom www.datexcom.com
DeLalé w3.swi.hu/delale
Deltacomp számítástechnikai szaküzlet
www.extra.hu/elaci
Dennisx-studio www.extra.hu/dennisx
DentArt fogtechnika
www.netmentor.hu/dentart
Digital News Diskmag
digitalnews.hungary.nu
DigitCam www.extra.hu/digitcam
Dióspogi világa www.extra.hu/Diospogi
Divetime búvárbolt www.extra.hu/divetime
Dj (James) Bond Music
www.extra.hu/djbond007
Dj Bódis R. www.extra.hu/djbodis
Dj TommyGun
www.extra.hu/dj_tommygun
Dj Zool Dolly www.extra.hu/dj_zool_dolly
DL Stúdió – rádióműsor www.dlstudio.hu
Doc www.extra.hu/doc
Doc www.geocities.com/bokorn
DomexNet www.domex hu
Dr. Brain www.tar.hu/simon2000
Dr. LAN Kft. www.drlan.hu
Dreamteam www.tar.hu/dreamteam
DrogTőzsde w3.swi.hu/start4you/dd
Drooz www.extra.hu/fajtbros
DS klán www.extra.hu/dsklan
Dsy-csoport
www.extra.hu/kms2000/dsy_csop.htm
Duna telefonszalon
www.netmentor.hu/dunatelefon
Dundi divat www.extra hu/dundidivat
É-1, építésziroda
www.netmentor.hu/ecsoport
Earthguard www.extra.hu/Earthguard
Eati www.tar.hu/eati
Ecotrans Rt. www.ecotrans.hu
Égi béke a földön emil.alarmix.org/hang
Egri Metalmánia rádióműsor
www.extra.hu/gerry212
Egy Nissan 1.5 GL kombi
www.tar.hu/palika/nissan.htm
Elattro bútorház
www.netmentor.hu/elattrobutor
Elefántcsonttorony
www.szinhaz.hu/ivorytower
Elektronikus névjegy
www.netmentor.hu/enevindex.htm
Első Beton Kft. www.elsobeton.deltav.hu
Emőke napstúdió
www.netmentor.hu/emoke
Encica littlecat.bizland.com
Endre www.extra.hu/macika81
Energiaital www.energiaital.hu
Építők Referencia Tára www.epit.hu
Eroboy w3.swi.hu/xxxman
Erotikus lányok fotói
www.extra.hu/szovatai
Euro 2000 by Tangiers www.ektf.hu/~108
Eurodáma virágküldő szolgálat
www.netmentor.hu/eurodama
Európai Színházi Unió Fesztivál, Budapest
www.szinhaz.hu/etu
European Top 1000
www.europeantop1000.com
Exkluzív áruk boltja www.extra.hu/ABDI
ExKorányi – volt nagykállói gimisek
www.extra.hu/exkoranyi
Extrem-Harz Bt. extra.hu/extrem-harz
Exuvium Bt. www.extra.hu/exuvium
Eye www.extra.hu/eye

Fa Ars Bt. www.wb.hu/faars
Fakukac Asztalosipari Kft.
www.blue-byte.hu/fakukac
FBC Kft. www.nexus.hu/fbc
Fehérgyarmat város
www.extra.hu/fehergyarmat
Fereg mudos turkalasai
www.extra.hu/Fereg
Festékbolt www.netmentor.hu/kameleon
Fiatal Írók és Költők Társasága fikt.ini.hu
FIFA www.extra.hu/fifahun
Fiorentini gázfogadók javítása
www.tar.hu/correctinfo
FIX Kft. www.wb.hu/fixtata
Fizikai ötletek és fortélyok
www.nexus.hu/kongsaysak/fizika
Flag Magazin
www.extra.hu/flag/index.html
Flamex Warez www.extra.hu/flamex
Flashes munkáim www.extra.hu/tokeizs
Fóliaüzem
www.netmentor.hu/nemethfolia
FOREX www.tar.hu/forex
Forma–1 www.extra.hu/f1race
Fornax-3, kerámiák www.extra.hu/fornax-3
Foto web.interware.hu/monich
Fotop stúdió www.fotop.hu
Földmérési és Távérzékelési Intézet
www.fomi.hu
Főzőmaci www.extra.hu/fozomaci
Freemail epmh@freemail.hu
FTSK Excelsior SE Hegymászó Szakosztály
www.excelsior.hu/index.html
Füstölgő Magazin www.fustolgo.hu
Gabati www.extra.hu/gabati2
Gábor www.extra.hu/pgabor
Garai Róbert www.szinhaz.hu/garai
Garami MP3 új címen w3.swi.hu/garami
Gazdagréti üzletek
www.nexus.hu/gazdagret
Gazdasági tanácsadó
magánháztartásoknak is
www darwin hungary.net/member/maxfax
Gáznyomás-szabályozók, gyorszárak
www.nexus.hu/correctinfo
Generali-Providencia Biztosító Rt.
www.generali.hu
Gere Kálmán
www.extra.hu/Kami2000/kami2000.html
Get Paid to Surf www.extra.hu/kozist
GFMCore Anime www.extra.hu/gfmcore
GF-Primus Mérnökiroda
www.wb.hu/gfprimus
Glbtech www.extra.hu/glbtech
Globál Plusz '92 www.globalplusz.hu
Goldie www.extra.hu/dnb
Gombos & Tóth Bt.
www.wb.hu/gombos-toth
Gödöllői Reiki Klub
www.digitel2002.hu/andreja/index.htm
Gömbi autómentő
www.netmentor.hu/gombi
Görisek w3.swi.hu/blupi
Grafikus-festő, aki írogat is...
www henn.ini hu
Gruiz Anikó www.szinhaz.hu/gruiz
GSM crack www.extra.hu/gsmcracker
GSM Kislexikon www.mobilok.ini.hu
Gyál és nagytérsége www.extra.hu/a-gyal
Gyáli Református Egyház
www.monortel.hu/refgyal
GyerekNet
members xoom.com/gyereknet/index.html
Gynevac www.elender.hu/gynevac
Győri Búvár Sportegyesület
www.netmentor.hu/gyoribuvarse
Gyuszi – GSM www.gyuszionline.ini.hu
H.I.Matrix hlmatrix.ini.hu
Hacker Mérnökiroda www.extra.hu/hmi
Hambi büfé, Berekfürdő
www extra hu/hambibufe

Határőr www.extra.hu/gogantata
Havi zsebpénz bajko22.spedia.net
Hawk-S Kft. www.hawk.hu
Házimozi szerelmesei www.dvdbolt.co.hu
H-BEK Építőipari Kft.
web.matavnet.hu/hbek
HC Computer www.hccomp.hu
Hollósi Gábor www.extra.hu/ghollosi
Honfi György www.extra.hu/honfi
Horizont Audio
www.extra.hu/horizont.audio
Horrorfilmek www.harvester.ini.hu
Horváth Viktor
www.extra.hu/hviktor/index.html
Hotel Aranypart, Siófok www.aranypart.hu
H-ROM Comp www.h-romcomp.hu
HTP – Önökért www.extra.hu/HTP
Humoros
www.nexus.hu/csori1//kezdo.html
Hungária Komondor Klub
www.extra.hu/komondorklub
Hungarian Music www.leone.hu/music
Hungarian Pirates Alliance
www.extra.hu/hpa
Hungarian Top Pages www.topsite.ini.hu
Hungarian models
www.hungarianmodels.com
Hungarian Top 1000
www.hungariantop1000.com
Hungaro Midi www.extra.hu/hungaromidi
Hungary Gay Site www.extra.hu/gaysite
HU-PI Építőipari Kft. www.hu-pi.hu
I'am www.extra.hu/kis-kiraly
I-center www.i-center.hu
Ideiglenes extra.hu/tom.bartal
Ildikó szépségszalon
www.extra.hu/ildiko.kozmetika
Ildikó szépségszalon
www.madesign net/ildiko szepsegszalon
In Memoriam H. P. Lovecraft
extra.hu/lovecraft
Információs központ
www.nexus.hu/engineering/info.htm
Infoworld www.infoworld.hu
Ingatlan ABC ingatlanabc.hu
Ingatlanközvetítő www.extra.hu/real-estate
Ingyenes apróhirdetés aproh.ini.hu
Ingyenes apróhirdetés
www.extra.hu/maxpage/apro.htm
Integrál www.extra.hu/integral2
InterComplex Reklám és Web Stúdió
www.intercomplex.ini.hu
Internet Marketing Klub
imk.webmarketing.hu
Internetcafé www.jeksoft.ahol.com
Internetes pénzkereső www.nexus.hu/lbsz
Internetkereskedelem
www.amikogroup.com/aruhaz
InterSport www.intersport.hu/nhl
Interton Stúdió www.intertonstudio.hu
Irodalom, zene, IRC www.extra.hu/sunjoy
Islam Syndicate zenekar
www.isyndicate.ini.hu
Italmérő www.italmero.hu
Jahnke Intertrade Bt.
www.amikogroup.com/jahnke
James www.extra.hu/DJJames
Jani-Móni-Misi www.extra.hu/janda
Jánosi együttes www.0660.hu/~janosi
Jászberényi Baseball Klub
www.extra.hu/stinkysox
Játékok, MP3-ak www.extra.hu/Gio
Jennifer Love Hewitt
www.lovehewitt.ini.hu
Jó barátok www.tar.hu/jobaratok
Johannes www.extra.hu/johannes
Jövőnkért Alapítvány www.jovonkert.ini.hu
Junkies www.junkies.hu
Kákonyi www.extra.hu/kakonyi
Kaminex www.extra.hu/doliver
Kandalló Galéria emil.alarmix.org/kandallo

KaposHír www.kaposhir.hu
Karakán Klub w3.swi.hu/meoe_kk
Katona József Színház
www.szinhaz.hu/katona
Kecskemét és Vidéke Aero Club
www.wds.hu/aeroclub
Kecskeméti Vízmű Búvár Klub
www.wds.hu/buvar
Keke Computer www.tar.hu/keke
Kelet Faház Kft. www.extra.hu/bazulab
Kelle Família Kft. www.kelle.hu
Kémia extra.hu/chemiro/miro/miro.html
Kép rólam www.extra.hu/joe54
Keress pénzt extra.hu/Steve2
Keressük Csinos Bernadettet
www.extra.hu/vampeka/index.html
Keresztyén zenekar
www.extra.hu/kzenekar/index.htm
Kertépítés, kerttervezés
www.extra.hu/ginkgo
Killer www.extra.hu/killer666
Kirowski www.kirowski.hu
Kis Sziszi www.geocities.com/kissziszi
Kis Bence www.extra.hu/kis-bence
Kis galéria, művészellátó
www.netmentor.hu/kisgaleria
Kispál és a Borz kispal.fly.to
Koch György www.extra.hu/koch
Kócospók
www.extra.hu/kocospok/magyar.html
Komédium www.szinhaz.hu/komedium
Komlói Állatvédő Egyesület
www.nexus.hu/kae
Komlói NB I-es biliárdcsapat
www.extra.hu/pooldozers
Kommandós www.extra.hu/elitesoldier
Kommandós www.extra.hu/specialforces
KOMnet www.brigetio.hu
Koncz Zsuzsa – fotók
www.szinhaz.hu/koncz/eloadasfotok.shtml
Kontroll www.nexus.hu/kontroll
Kormánykészítés www.tar.hu/tocakormi
Korona Nyelviskola
www.koronanyelviskola.hu
Kórus – Dévai P. www.extra.hu/devaip
Költöztetés www.extra.hu/fogdmegjobban
Könnyen kereshet pénzt
www.extra.hu/gaunt
Kőrestaurátor extra.hu/restaurator
Kráni Fejvadászklán www.extra.hu/kran
Krétakör Színház www.szinhaz.hu/kretakor
Krox www.extra.hu/krox
Kultúra, történelem, irodalom
www.extra.hu/Kfeco
Kunhegyesi Speed Riders MC 2000-es
programja
www.tar.hu/palika/naplo/srmc.htm
Kyokushin, Tigris dojo
www.tar.hu/kyokushin/index.htm
Laboratory Gaborf GSM
www.extra.hu/gsmsuperinfo
Lada-fotóalbum kep.tar.hu/palika
Larimex Kft. www.netmentor.hu/larimex
Látó-tér Alapítvány a látássérültekért
www.interware.hu/web/latoter
Lebaron extra.hu/lebaron
Led Zeppelin www.tar.hu/ledzeppelin
Leone www.leone.hu
Leslie L. Lawrence www.lll.ini.hu
Létay Dóra www.szinhaz.hu/letaydora
Lethalweapons
www.extra.hu/lethalweapons
Lighthouse nyelviskola
www.netmentor.hu/lighthouse
Liksay Péter fafaragó és kemencés
www.extra.hu/liksay
LiLee www.extra.hu/lilee
Linux www.extra.hu/linuxsite
Lipovszky Lél Keve extra.hu/lipovszky
LiPPiLand concept.klte.hu
LipTom Extra www.extra.hu/liptom

Live! Net extra.hu/livenet
LNT Kft. www.elender.hu/~lntkft
Lovász Laura – snowboard board.to/lovaszlaura
Lukács ékszer www.lukacsekszer.hu
M.A.D. szerepjáték www.extra.hu/rpgmain
MAdarasi CSerkészek www.macso.ini.hu
Magántanár www.extra.hu/nemethtamas
MAGUS-tábor www.extra.hu/pegazustabor
Magyar Agrárkamara www.agrarkamara.hu
Magyar Bányászati Hivatal www.mbh.hu
Magyar Chelsea www.extra.hu/chelseafc
Magyar Epoc Portál www.extra.hu/epocportal
Magyar Forint www.extra.hu/huf
Magyar múlt w3.swi.hu/magyarmult
Magyar Savage Garden www.savagegarden.hu
Magyar Szadisták és Mazochisták Szövetsége w3.swi.hu/msms/folap.shtml
Magyar színházak www.szinhaz.hu/html/szinhazak
Magyarországi Modern Talking www.extra.hu/tomytom
Magyarországi Női Alapítvány – Mona www.mona-hungary.org
Mahler Bt. www.mahler.hu
Making Memories zenekar www.extra.hu/makingm
Makk Tamás, ásványbolt www.netmentor.hu/asvanybolt
Malac... képregény extra.hu/malacfasz
Mama-baba w3.swi.hu/mama-baba/index.html
Maróti Bt. Goldrex Security www.extra.hu/maroti/proba.html
Mash www.extra.hu/Mash
Máté www.extra.hu/omate
Mátrai Gyula www.tar.hu/matka
Mecsaba – zene, hírek www.extra.hu/mezeicsaba
Mecsek Táncegyüttes www.extra.hu/mecsek
Megallo.com www.megallo.com
Melocore World www.extra.hu/melocoreworld
Mentor-Life Ingatlaniroda www.leone.hu/ingatlan
Mephysto www.extra.hu/mephysto
Mercedes W123 www.extra.hu/hypertester
Mester design w3.swi.hu/mdesign
Mezőfalvai Rt. web.matavnet.hu/mefamgrt
Mezőtúr és vidéke www.extra.hu/garigabi/index2.html
Microbi Kft. www.microbi.co.hu
MIÉP www.extra.hu/miep
Mihály Impex Kft. www.netmentor.hu/mihalyimpex
Mikes Renault Clio 16V www.extra.hu/clio16v
Miklósi Sasok Thai Boxing Team www.extra.hu/thaibox
Minden, ami esküvő www.mindenamieskuvo.hu
Mintacoop Kft. www.extra.hu/mcoop
Miszter Z mrz.ini.hu
Mobilsztrájk mobilsztrajk.bulee.hu
Modellmix Modellező SE www.extra.hu/modellmix
Mogyorók háza, Taliándörögd www.extra.hu/mogyorok-haza
Móricz Miklós www.miklosnet.ini.hu
Mosógépszerviz www.tar.hu/maditom
Motorpedo Kft. www.wb.hu/hondapp
Motorral indulunk www.extra.hu/indulunk/index.html
Mozivadász www.mozivadasz.hu
MP3 Plaza www.extra.hu/djgrey/mp3_plaza.htm
Mr. X. www.extra.hu/mrx
Mudrák József www.extra.hu/mudrak
Művészetek Völgye Fesztivál, Kapolcs www.kapolcs.hu
Nádasi Erika www.geocities.com/meekokinga
Nagyfrekvenciás alkatrészek boltja www.nexus.hu/gigatech
Nagykálló + IRC-csati w3.swi.hu/netkallo
Nagy-Suzuki Kft. www.nagysuzuki.hu

Naturista kempingek Horvátországban www.extra.hu/szikra1
Négy Semiramis Kkt. www.extra.hu/negysemiramis
Németh Csaba www.nexus.hu/ramirezz
NEO emil.alarmix.org/neo_
Néptánc www.extra.hu/szatmarneptanc
NETest www.extra.hu/netest
Netsoft Kft. www.netsoft.hu
NI_PRO emil.alarmix.org/nipro
Nintendo www.extra.hu/nintendo
Nirvana www.tar.hu/nirka
N-N Magyarországi Biztosító Rt. www.nn.hu
Nodesign Gaga www.extra.hu/nodesign
Novexplo Robbantástechnikai Kft. www.novexplo.hu/index.html
NOVOline, a reklámvonal www.novoline.hu
NutriComp Bt. www.nutricomp.hu
Nyih@ha www.extra.hu/nyihaha
Nyírtura – szülőfalum members.tripod.com/~NagyA/nyirtura.htm
Nyomda-Comp Bt. w3.swi.hu/nyomdacomp
Obi www.extra.hu/obipage/index.htm
Obi osztály extra.hu/obiosztaly/index.htm
Oktatási tájékoztató www.soter.hu
Old's Club olds.ini.hu
Online Ügyvédi Iroda www.szabotibor.hu
Optima Forma Kft. www.optimaforma.hu
OptraLogic.com www.optralogic.com
Óracenter extra.hu/timedesign/ora.htm
Orgonahangok www.extra.hu/orgona
Országos Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tára www.szinhaz.hu/oszt/index.html
Oscar 2000 extra.hu/yamma
Osho, tarot, reiki, spirituális gondolatok w3.swi.hu/dudus
P-Alarm vagyonvédelem www.extra.hu/lpeter
Pali www.tar.hu/palika
Palika Ladája www.tar.hu/palika/sajat.htm
Pálos-kúria www.extra.hu/palos-kuria/index.html
PammerB pammerb.cjb.net
Panka w3.swi.hu/hardi
Panziók Hjjl Kft. www.netmentor.hu/hjjl
Papp-Ker Kft. www.wb.hu/pappker
Paradios Bt. www.paradios.ini.hu
Pászti Autókereskedés – Suzuki www.netmentor.hu/paszti
Paul DeVill' Logic www.nexus.hu/pauldevill//indexhun.html
Pécsi Horvát Színház www.szinhaz.hu/horvatszinhaz
Pénzhalom www.extra.hu/sportlovo
Pénztárgépek, gázautók javítása szerelése www.elender.hu/~kontor
Pénztár-számítógép rendszerek www.cassa.hu
Perfect Project Kft. www.ppc.hu
Pest Megyei Kosárlabda Szövetség www.hunbasket.hu/megypest/index.htm
Pe-T MP3 www.extra.hu/pe-t_mp3
PetroNet petronet.web.com
Piac- és Vagyonkezelő Kft. www.stg.co.hu/piac
Picard's MP3 w3.swi.hu/picard
Pisti www.extra.hu/progz
Plan 9 From Outer Space www.plan9.ini.hu
PlayStation-szaküzlet www.tar.hu/evi-psx
Poénos képek, MP3 www.extra.hu/stipits
Pohl család www.extra.hu/pohland
Porno.hu www.porno.hu
Power & Co – kondigépek www.extra.hu/pwco
Prémium energiaital www.energydrink.hu
Prince of Persia, pályakészítés www.tar.hu/princeofpersia
Pro7 www.extra.hu/Pro7
Quinnium www.extra.hu/czirbesz007
Radnóti Miklós Városi Könyvtár, Nagykáta w3.datanet.hu/~nklibr
Rákoskerti kempo www.extra.hu/rakoskertikempo
Rázs www.extra.hu/raagee
Red Alert the Second www.extra.hu/hunalert

Red Blue Devils-szurkolók www.extra.hu/rbd
Reklámok! www.extra.hu/reklam2
Reservoir dogs www.extra.hu/reservoirdogs
Re-Volt.hu www.tar.hu/revolt/index.html
Rimi Security Kft. www.rimi.hu
Robogóalkatrész www.majormoped.com
Ronorm Internet www.ronorma.hu
RS9 Stúdiószínház www.szinhaz.hu/rs9
Saját, Topaz, illeték www.bekesnet.hu/~tarl789
Salgó MŰ-SZER Bt. www.extra.hu/smsbt
Sarkady fodrászszalon www.netmentor.hu/sarkadyfodraszat
Sc@m www.tar.hu/scam/start.html
Schubi Citroen 2CV www.extra.hu/citroen2cv
Sci-fi novellák, festmények, grafikák www.extra.hu/sci
ScolarMusic www.extra.hu/scolarmusic
Shadoan's Old Gamez oldgamez.home.dhs.org
Shark pólóbirodalom www.shark-poen-polo.hu
Shirt Express – háztól házig www.shirtexpress.hu
Siklósi Vasúti Vendéglő www.extra.hu/vasutivendeglo
SilverComputer Kft. www.silvercomp.hu
Sitemap www.sitemap.hu
Skizo Brigád www.tar.hu/skizo
SmArt 2k www.extra.hu/smart
SMS ingyen www.szamtech.f2s.com
Sol Bianca-ismertető www.extra.hu/solbianca
Sonic Youth Records www.tar.hu/sonicgabi75/index.html
Sövegjártó László www.extra.hu/slk2000
Sportfórum www.sportforum.hu
Sporthírek www.sporthirek.hu
Star Wars www.nexus.hu/starwar
Strandröplabda www.extra.hu/strandropi
Sulmann autóhifi www.netmentor.hu/sulmann
SunnyGlobe www.extra.hu/sunnyglobe
SuSE Linux www.extra.hu/suse
Sümegi gokartpálya www.extra.hu/gokartpalya
Swap – Zóna www.swap-zona.com
System-Controll Kft. www.extra.hu/system
Szalamandra extra.hu/szalamandra
Számítástechnikai könyvek ingyen www.tar.hu/szamtechkonyv
Számla Pro www.extra.hu/SzamlaPro
Szársomlyó pons.sote.hu/harsanyihegy
Szarvasgomba, triffla extra.hu/triffla
Szatmár néptánc www.tar.hu/sandrakarpitos/index.htm
Szélvédő www.extra.hu/szelvedo
Szépségudvar www.netmentor.hu/szepsegudvar
Szexuálterápia www.szexterapia.hu
Szinfo On-Line Áruház www.szinfo.hu
Színházi fesztiválok www.szinhaz.hu/html/fesztivalok
Színházi Fórum www.szinhaz.hu/html/forum
Színházi médiafigyelés www.szinhaz.hu/observer
Színházi sajtó www.szinhaz.hu/html/sajto
Színművészek www.szinhaz.hu/html/szinmuveszek
Szoboszlai irodatechnika www.netmentor.hu/szobosz
Szombathelyi autóbuszvonalak menetrendje www.extra.hu/vasivolan
Szuntex Kft. www.szuntex.hu
Szükség Bt. www.mobilwc.hu
Takarmányipari és Számítástechnikai Szolgáltató www.extra.hu/tszszv
Talentum Kulturális Fórum www.rajko.hu
Táncsics Mihály Gimnázium, Budapest pc1.tancsics-bp.sulinet.hu
Tanyacsárda www.tanyacsarda.ini.hu
Team www.extra.hu/teamonline
Tecum Kft. www.wb.hu/tecum
Tendence, lakberendezés és fegyver www.netmentor.hu/kisstarget
Terebess Collection – keleti kultúra www.terebess.hu

Természetes gyógymód www.extra.hu/a11/qwe.htm
Ternyák Trade Kft., Bábel nyelviskola www.netmentor.hu/ttrade
The Csirke Club www.extra.hu/csirkeclub
The Kellys Stole My Soul www.extra.hu/the-kelly-family
This is Not TomeRaider www.extra.hu/gyanyip
Thomee www.extra.hu/thomee
TM világa www.extra.hu/milgra
Tombraider www.tombraider.hu
TomSite www.extra.hu/tomsite
Top69 Sex & MP3-toplista www.top69.hu
Tóth Mihály www.torgyan.ini.hu
Toti linkvarázs toti.zona.hu
Tőzsdekukac www.tozsdekukac.hu
TRGyula www.extra.hu/trgyula
Trias Warez www.extra.hu/triashome
TruckInfo – fuvarozás www.truckinfo.hu
Trükkös oldal www.extra.hu/Feketemagia
TUBIfex www.extra.hu/tubifex
Túlélő iskola www.tulelosuli.ini.hu
Tunyogi Rock Band vetítés www.emil.alarmix.org/webrock/trb2.pps
Tupage www.extra.hu/tupage
Turboszerviz www.extra.hu/belfegorturbo
TÜV Hannover-KTI Kft. www.tuev-hannover-kti.hu
Tűzzománc medálok, sírkőplakettek www.extra.hu/hegyikaroly
Tyco www.extra.hu/tyco
Tyll Vietta Online Gallery www.extra.hu/arts
Új-Ebergényi kastélyszálló www.kastelyszallo.hu
Undergorund a felszínen – zenei szaklap underground.ini.hu
Urológia www.extra.hu/urologia
Üzleti adatbázis www.e-plakat.net
Vagyonvédelem, számítástechnika w3.swi.hu/crt7
Varangy Akciócsoport Egyesület svr-sun.ktg.gau.hu/~skuti
Vár-Bau Fordító és Tolmács Iroda w3.swi.hu/varbau
Vég Labor, takarítógépek www.netmentor.hu/veglabor
Verses lap www.extra.hu/Tul
Vic007 www.extra.hu/vic007
Vicy www.tar.hu/vicy
Vida Péter www.szinhaz.hu/vida
Vikidál Gyula vetítés www.emil.alarmix.org/webrock/vikidal.pps
Vision International People Group www.nexus.hu/vipgroup/vision
Visontai Gépüzem web.matavnet.hu/visgep
Vistar Kft. www.extra.hu/vistar
Visual Basic www.extra.hu/Szupi-Game
Viva Voce kórus www.ahol.com/~avar/vv.htm
Vizuál Kft. www.vizual.hu
Vörösmarty Mihály Gimnázium, Szentgotthárd www.vorosmarty-szgotth.sulinet.hu
WaRe2000 www.w2k.hu
WarezLand www.extra.hu/csuwwi
WARezLAND www.extra.hu/warland
Warezprg kdr.cjb.net
Warpath zenekar www.extra.hu/Warpath
Web-abc swi.hu/photos/index.html
Web-Design Studio www.wds.hu
Wéber Kristóf www.szinhaz.hu/weber
Webhosting wh.hu
XIX. Országos Színházi Találkozó www.szinhaz.hu/html/fesztivalok/oszinhazi.html
Yenka www.geocities.com/yenkapage
Zábrák Kft. www.wb.hu/zabrak
Zenebox www.zenebox.com
Zenepper www.extra.hu/ZNSD
Zenta welcome.to/zenta
Zeptereseknek www.extra.hu/alapprogram1
Zichy-palota, családi intézet www.netmentor.hu/zichy palota
Ziegler Állateledel www.extra.hu/ziegler
Zimányi József www.tar.hu/bless
ZionCity www.zioncity.hu
Zoli2000 Warez www.tar.hu/zoliland
Zsapi Jani www.extra.hu/janesz2

ÁLLATI

Virtuális állattemető

parallel.park.org:8888/Guests/Pet

Nagyfeladatot vállal magára, aki állatot fogad be a lakásába. Etetni, itatni, szeretgetni kell, és játszani vele. Hogy a róka szavait idézzük a Kis hercegből: „örökké felelősek vagyunk azért az élőlényért, amelyet megszelídítettünk". Úgy tűnik, hogy a fenti gondolat nemcsak kedvenceink életében, hanem haláluk után is érvényes. Egy kis állat elvesztése általában megviseli a családokat, hiszen sokszor szinte azok tagjává válnak, úgy becézgetik őket, mint egy gyereket. És ki ne tenne meg mindent kedvence lelki békéjéért?

Magyarországon még nem divat az ilyesmi, de Nyugaton jó pár éve élelmes vállalkozók hatalmas üzletet szimatolva a temetők mintájára az állatoknak is nyitottak parkokat. Ne számítsunk arra, hogy pár forintból megúszhatjuk a temetést, rendesen megkérik érte a pénzt. Éppen ezért sok embernek nem adatik meg, hogy megfizesse az állatok eltemetésére szakosodott üzletek szolgáltatásait. (A sírhelyek úgy száz dollár körüli összegbe kerülnek, de ez függ attól is, hogy évente akarunk fizetni, vagy ki tudjuk egyben pengetni a díjat; ehhez hozzájön még 150–450 dollár a koporsóért vagy urnáért, és akkor a ravatalozásról még nem is beszéltünk.)

Ha túlzásnak találjuk az árakat, de szeretnénk állatkánkról tisztességesen megemlékezni, akkor ne essünk kétségbe, hiszen van megoldás: egy virtuális állattemető. A „sírhely" elvileg ingyenes, de azért felhívják arra a figyelmünket, hogy a túl sok jelentkező miatt, ha nem akarunk sokáig várni a regisztrálásra, egy kis támogatással meggyorsíthatjuk az ügyintézést.

Hiányzó láncszemek – a yowie

(The Cryptozoo)

www.parascope.com/en/cryptozoo/missingLinks.htm

Az ausztrál kontinens elszigeteltsége elég valószínűtlenné teszi, hogy itt találjuk nyomát az ember törzsfejlődésével kapcsolatban oly gyakran emlegetett „hiányzó láncszemnek", főleg ha azt is figyelembe vesszük, hogy az ország területén nincs is bennszülött főemlős. Ennek ellenére, mivel minden helynek megvan a maga jetije és bigfootja, e távoli földdarab is rendelkezik egy igen rejtélyes lénnyel, amelyről ráadásul nemrégiben újabb jelentések érkeztek.

Az első regisztrált megfigyelés 1881-ben történt, amikor is egy ausztrál újság beszámolt arról, hogy néhány szemtanú egy nagy páviánszerű állatot látott, amely állva magasabb volt, mint az emberek. 1894-ben egy másik, az előbbiektől független személy állította, hogy szemtől szembe került egy „vademberrel vagy gorillával" Új-Dél-Wales bokrosában. Kilenc évvel később egy másik újság hasábjain megjelenő cikkben egy újabb találkozásról írtak: ezúttal valaki őslakókat látott, amint épp megölnek egy yahoot, amely úgy nézett ki, mint egy néger, csak vastag szürke szőrzettel.

1912-ben *George Summerell* éppen Bombala és Bemboka között lovagolt, amikor az egyik forrásnál egy négykézláb ivó furcsa lényt figyelt meg. Az állat a két hátsó lábára állt, Summerellre pillantott, majd mit sem törődve a lovassal befejezte az ivást, és besétált a közeli erdőbe. A következő nap Summerell barátja a helyszínre sietett, ahol az emberénél nagyobb kéz- és lábnyomokat talált a földön.

Valamikor a 70-es évek közepén a yahooból hirtelen yowie lett, s bár a változás hátterét senki sem ismeri biztosan, egy lehetséges magyarázat lehet rá az őslakók youree, azaz „szőrös emberszörny" szavának elferdítése. 71-ben aztán egy turistákat szállító helikopter utasai a máshogy megközelíthetetlen Sentinel-hegy csúcsára leszállva friss nyomokat találtak, amelyek sokkal nagyobbak voltak, semmint hogy azok bármely ismert két lábon járótól származzanak. A megfigyelések az évtized végére megszaporodtak. Egyszer hátizsákos kirándulók láttak egy különös lényt, egy másik alkalommal pedig egy hölgy jelentette, hogy házától nem messze egy óriási szőrös állatot látott, majd nem sokkal utána kerítését valami vagy valaki kidöntötte, hatalmas lábnyomokat hagyva maga után. 1978-ban egy favágó személyesen találkozott a yowie-val, azonban a döbbenettől megbénulva csak egymásra bámultak, majd az állat eltűnt.

A fenti URL-en ilyen és ehhez hasonló megfigyelésekről és lényekről olvashat az látogató, amelyek részben a már említett hiányzó láncszem kérdésköréhez kapcsolódnak. A jelentések hitelessége természetesen megkérdőjelezhető, de ennek elbírálását az olvasóra bízzuk.

Mamutok és paputok

www.mammothsite.com

Logikus feltételezés, hogy a mamut hímnemű párját paputnak hívják, kár, hogy nem igaz. Szép állat az elefánt, ha nem bántod, ő sem bánt – tartja a gyermekmondóka. Hogy a mamut menynyire akarta bántani az ősembert, ha meglátta, már sosem tudjuk meg, de hogy az ősember bántotta szegény mamutot, az biztos. Ha pedig elejtett egy szép nagy ormányost, jó darabig tele volt a spájza. Azt, hogy a mai elefánt rokonságába tartozik a mamut, mindenki tudja, a kevésbé csinos rokonokat viszont már szinte nem is ismerjük. Pedig az első ormányosnak nem is volt ormánya. Csak egy rövid és idétlen, gázálarcra emlékeztető nyúlvány díszelgett az orra helyén. A füle, na, az meg tényleg borzasztóan állt neki: kicsi, hegyes pitbullfülek voltak. Szegény moeritherium – ez a neve ugyanis a távoli rokonnak – úgy nézett ki, mint akit valami baleset ért. Azután az anyatermészet úgy döntött, ezt a típust nem tartja fenn, és némi változtatásokat eszközölt. A phiomia névre hallgató egyednek már volt némi ormánya, ám a füle még mindig elégtelennek tűnt. Az újabb változatoknak hol az ormánya, hol a füle került javításra, míg a tervező végre felkiálthatott: heuréka! Ez a nagy ormány, a pompás méretű fül és a nagyszerűen görbülő agyar, ez az, amelyet végre megillethet a mamut név! Persze még itt sem volt egyszerű a helyzet, hiszen mamutból is többféle termett. Gyapjasabb és jól fésültebb, kisebb fülű, nagyobb fülű stb. De a többit inkább személyesen, a mamutsite-on.

BŐRÖND

Antigua és Barbuda

(Antigua & Barbuda)

www.interknowledge.com/antigua-barbuda/index.html

Antigua és Barbuda szigete a kelet-karibi világban a Leeward-szigetek közepén, az Egyenlítőtől 17 foknyira északra található. Ebből nagyjából ki is lehet találni, hogy egy nagyon kellemes klímájú, napos, trópusi miniparadicsomról van szó.

Noha az antiguaiak nagy része afrikai rabszolgák leszármazottja, a sziget történelme i. e. 2500-ig nyúlik vissza. Az első településeket körülbelül i. e. 2400-ban építette a siboney népcsoport, amelynek tagjairól kiderült, hogy remek kézművesek voltak: a régészek faragott kagylók és kőeszközök tucatjait találták meg a sziget számos pontján. A siboneykat a földműves arawakok követték, akiket később az agresszív karibik űztek el.

A legelső európai Antiguán nem más, mint *Kolumbusz* volt, aki második karibi útján érte el a szigetet, és nevezte el azt Santa Maria la Antiguáról, Sevilla szentjéről. A felfedezés ellenére európaiak még egy évszázadon keresztül nem telepedtek le itt, főleg a friss víz hiánya és a helyiek elszánt ellenállása miatt. Végül 1632-ben egy csoport angol St. Kittsről áthajózva úgy döntött, itt az ideje, hogy az angol birodalom megvesse a lábát Antiguán. Az új telepesek felépítették első támaszpontjukat, minek utána megindult a sziget gazdaságának fejlődése. Az 1700-as évek végére Antigua már nem csak egy gazdaságilag értékes kolónia volt, hanem egy stratégiailag fontos kikötő is.

Nelson admirális 1784-ben érkezett Antiguára azzal a céllal, hogy a brit haditengerészet helyzetét megerősítse a szigeten, valamint szigorúbb hajózási törvényeket juttasson érvényre. *IV. Vilmos* uralkodása alatt, 1834-ben törölték el a rabszolgaságot, mégpedig azonnali, teljes felszabadítással. Ez azért volt egyedi, mert a szigetvilág többi részén ugyanez csak többéves várakozás és átmeneti időszak után valósult meg. A szabadság jót tett a gazdaságnak, azonban a cukoripar ekkorra már hanyatlóban volt. A hajdani jólét csak a turizmus fejlődésével állt vissza. A sziget 1967-ben tagja lett a Brit Nemzetközösségnek, végleges függetlenségét pedig 1981-ben nyerte el.

ÁLLATI ÉJSZAKA ÉLETMÓD ÉTLAP HAPSINÉZŐ HIÚSÁG VÁSÁRA JÁTSZÓHÁZ LÉLEK ŐRÜLET VETÍTŐVÁSZON

Erotikus babák, modellek

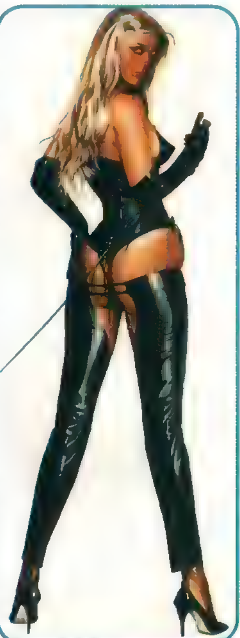
(Jaap van Deijk's Erotic Art Index page)

www.cybercomm.nl/~vandeijk/eaindex/eaindex.htm

A férfiaknak és a divattervezőknek néha igen abszurd elképzeléseik vannak azzal kapcsolatban, hogy az ideális női test hogyan fest. Többnyire darázsderékról, hatalmas mellekről, hosszú combokról és határozott, de nőies izmokról ábrándozik az erősebbik nem – azonban ezen elvárások mindegyikének még a szupermodellek is csak ritkán felelnek meg. Hogy álmaink asszonyát valahogy mégis megidézzük ebbe a valóságba, többek között ezért született meg az erotikus festészet.

Most *Sorayama* és *Vallejo* istennőket megszégyenítő érzékiséget és szépséget sugárzó alakjai után egy új, háromdimenziós világ kezd hódítani az erotikus művészet kedvelői között. A fenti oldalon egy bizonyos *Mike James* gyűjtésében olyan szobrok és modellek tárulnak szemünk elé, amelyek igencsak újraértelmezik a tankönyvek „a női test anatómiája" fejezetét. A modellek egy része meg is rendelhető, közülük nem egy a szokásosnál nagyobb, 1:4 arányban is kapható. Az, hogy itt a képzelt hölgyek kézzel is tapinthatók, körbejárhatók, még tovább növeli bájukat, úgyhogy az ember már majdnem azt érzi, némelyik figurába akár bele is tudna szeretni.

Az oldal egyébként rengeteg művész alkotását gyűjti össze, így találunk itt – a már említett Sorayamák és Vallejók mellett – számos, különféle technikával készült kétdimenziós alkotást is.

Mi van a skót szoknya alatt?

(Under the Kilt)

members.dencity.com/emteg/cool/scot.html

Az emberek nagy része úgy tudja, hogy a skót szoknya mindig is a skót nép hagyományos viselete volt. Ez persze nem így van. Meglepő módon feltalálása egy, a XIX. századi Skóciában élő angol úr nevéhez fűződik. Természetesen e ruhadarabnak azért van némi köze a skótokhoz, hiszen a gyökerek a skót és ír klánok, családok korai történetéhez nyúlnak vissza. Már a tizedik században megfogalmazódott a vezetőkben az igény a klánok öltözeteinek egységesítésére. Így jött létre a törzsek formaruhája, amelynek segítségével (színek, csíkok, kockák) azonosítani lehetett, hogy a harcosok kikhez tartoznak. Az első kockás anyagokat a takácsok maguk tervezték meg, ebből alakultak ki lassacskán a törzseket megkülönböztető jelzések. Az eredeti ruhák nemcsak szoknyából álltak, tartozott hozzájuk még egy kendő is, amelyet a vállon tűztek meg.

A szoknya érdekessége egyébként az is, hogy elkészítéséhez kb. hét és fél méter anyag kell, súlya pedig két és fél kiló körül van, és 1969-ben még a Holdat is megjárta, bár nem tudni, milyen céllal. Állítólag nem dívik a szoknya alá semmilyen alsóneműt felvenni, hiszen egy igazi férfinak elég meleget kell adnia egy ekkora darab anyagnak is. Voltak is zűrök, amikor egy-egy ünnepélyes felvonulás alkalmával feltámadt a szél! Ezek után keringtek olyasféle pletykák, hogy a közszeméremsértés elkerülése végett bizony nem hódolhatnak többé e kedves hagyománynak a felvonulók. Persze akadnak kételkedők, akik úgy gondolják, hogy ez csak egy szép mese, hiszen Skóciában túl hideg van ahhoz, hogy a férfiak csak így szaladgáljanak az utcákon. Éppen ezért, ha meg szeretnénk tudni az igazságot, ne habozzunk, keressük fel gyorsan ezt az oldalt, ahol minden felmerülő kérdésünkre rögtön megtaláljuk a választ!

ÉTLAP

Terülj, terülj asztalkám – de nem mindegy, hogy hogyan!

(Etiquette advice)

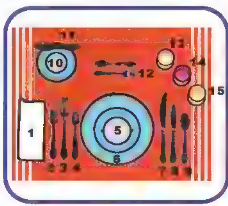
www.westernsilver.com/dining_situations.html
www.westernsilver.com/etiquette.html

Valószínűleg előfordult már mindenkivel, hogy elegáns helyre ment étkezni, vagy pedig komoly társaságot látott vendégül ebédre, esetleg vacsorára. Nézzük az utóbbi esetet! Ilyenkor bizony a vendéglátás fontos eleme a terítés, és ha nagyon szem előtt akarjuk tartani az etikettet, akkor ez nem is olyan egyszerű feladat. Hogyan is kell előírás szerint előkészülni?

A teljes „felszerelés" 4 villából, 3 pohárból, tányérból és késből, két kanálból, valamint egy törlőkendőből áll. Ezek elhelyezése az asztalon kötött. Középre kerül a lapostányér, erre pedig a leveses tányér. Tőle jobbra kifelé kell lerakni a főételhez használt kést, a halkést, majd végül a leveseskanalat. Ezek fölött helyezkedik el a három talpas pohár: egy a vörös-, egy a fehérbornak, egy pedig a víznek vagy egyéb italoknak. A tányérok fölé kerül a desszerteskanál és a süteményesvilla, ezektől balra pedig a vajas/kenyeres tálka, valamint a hozzá tartozó vajkés. Ez alá kell teríteni, a lapostányértól kifelé, a salátás- és a főfogáshoz használt villát, valamint a halvillát, majd a törlőkendőt. A dolog bármennyire is bonyolultnak látszik, azért nem olyan nehéz, bár kétségkívül időigényes, így különösen 10 vendég fölötti létszámnál már komolyabb foglalatosságnak ígérkezik.

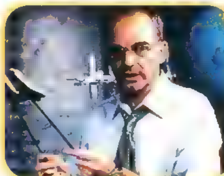
Ha eljutottunk a terítésig, jöhetnek a vendégek, neki lehet állni az étkezésnek. Azonban ételből még több van, mint evőeszközből, és ha ezeket szintén az etikettnek megfelelően akarjuk elfogyasztani, netán olyan társaságban vagyunk, ahol ez megkövetelik, akkor bizony újabb nehézségek elé nézünk. Azért senkinek ne szálljon inába a bátorsága: az oldalon ez is részletesen le van írva, az almától a homáron át egészen a borsóig, mit milyen módon kell szakszerűen enni. Akit persze zavar a sok előírás, az nyugodtan felejtse el az egészet, egyen és terítsen úgy, ahogy akar, hiszen az etikett megsértését nem bünteti a törvény.

HAPSINÉZŐ

Maga a tökély…

lavender.fortunecity.com/westside/177/thornton.html
www.journalnow.com/news/local/arts/movie…w/thornton.html
mrshowbiz.go.com

Vannak szívtiprók, akik a „kevés feleség, sok barátnő" módszer hívei. *Billy Bob Thornton* nem tartozik közéjük, ő a „sok feleség, sok menyasszony, sok barátnő" típusba tartozik. Azt, hogy Thornton lenne az ideális férfi, öt nő már biztosan nem gondolja: a színész négy elvált felesége és legutóbbi elhagyott menyasszonya, *Laura Dern*.

Miss Dern valószínűleg nem küldött dísztáviratot arra az esküvőre, amelyen a két Oscar-díjas színész, a 24 éves *Angelina Jolie* és a húsz évvel idősebb Billy Bob Thornton kimondta a boldogító igent. Sokáig mindenki úgy tudta, hogy miután legutóbbi feleségét, *Pietrát* elhagyta a csapodár színész, Miss Dern lesz a következő, sorrendben az ötödik Mrs. Thornton. Azután egyszer csak lelépett Angelinával Las Vegasba, ahol egy húszperces szertartás keretében le is tudták a formaságokat. Az ifjú ara annyira szerelmes 44 éves férjébe, hogy saját bevallása szerint levegőt sem kap, ha nincs a férfi közelében. Az ilyen nyilatkozatok persze felkeltik a többi nőnemű figyelmét is: vajon mit tud ez a hapsi, amitől ilyen ájulatba esett az asszonypajtás?

Úgyhogy nem igazán praktikus az ilyenfajta áradozás. Jobb szidni a férjet, elmondani minden rossznak, lustának, mogorvának, pipogyának, hogy elriasszuk a szabadon röpdöső pillangókat. (Lehet, hogy a férjüket szidó feleségek nem is elégedetlenek, hanem csupán a többieket akarják elriasztani…) Angelina mindenesetre nem ezt a módszert követi, kiderül ez a mrshowbiz.go.com pletykarovat idevonatkozó híreiből. A férfiúi vonzerején túli jellemzőket pedig a lavender.fortunecity.com/westside/177/thornton.html és a www.journalnow.com/news/local/arts/movie…w/thornton.html oldalon tudhatjuk meg Billy Bobról.

Az elnök gyengéje

www.sddt.com/features/convention/bios/clinton.html
polisat.com/billclintonp.htm

Egy amerikai elnök nem azért jutott el a székéig, hogy egy bugyuta, duplaméretű szájjal és fél adag aggyal megáldott fehérházi gyakornok kiborítsa belőle. Lehetőleg a legkínosabb perceket is átvészeli anélkül, hogy a füle lángolna. Hiszen megestek már kínos pillanatok más amerikai elnökökkel is. *Nixonnak* a lehallgatással nem volt szerencséje, *Reagen* elnök a nevekkel volt bajban. Biztosan eléggé melege lett, amikor az egyik dél-amerikai országban a többmilliós tömeg előtt állva véletlenül a szomszédos ország népét köszöntötte. A döbbent csendben aztán valaki hozzáhajolt, és a fülébe súgta: „Elnök úr, ez nem Venezuela, hanem Brazília..." – vagy valami hasonlót. És Reagen elnök mosolyogva javított... Visszatérve *Bill Clintonra*, neki is jó néhány olyan pillanatot kellett átvészelnie, amikor szívesebben lett volna valaki másnak a bőrében, mint a sajátjában. Sikerült „összeszednie" maga körül, azaz inkább magával szemben, a világ valószínűleg legellenszenvesebb nőit, úgymint az exhibicionista **Monica Lewinskyt,** a rosszindulatú *Paula Jonest*, a ronda és elképesztően visszataszító, pletykás *Linda Trippet*. Európában kicsit furcsának tűnt, hogy miért éppen ezeknek a nőszemélyeknek a történeteivel foglalkozik egész Amerika, amikor Clinton az egyik legsikeresebb elnök, a gazdaság virágzik, alacsony az infláció, és nagyszerű a költségvetés. Ahogyan a néhai *Mitterand* megjegyezte: ha minden szerelmi félrelépés a politikusok karrierjébe kerülne, akkor Franciaországnak nem lenne kormánya. Pechére azonban Clinton neve örökre összefonódott az emlékezetes szexbotránynyal. Erre utal néhány vaskos szellemesség is, amelyet a polisat.com/billclintonp.htm oldalon a Not-Official William Jefferson Clinton Presidential Library címszó alatt lelhetünk. E percben a legfrissebb humor: „Újságszalagcím: Nőket molesztáltak a Central Parkban. Clinton azt állítja, hogy sziklaszilárd alibije van..." Az amerikai népi humor mellett azért persze más, Clintonnal kapcsolatos érdekességek is fellelhetők itt.

A nagy hűtlen

bewoner.dma.be/Geuens/jagger.htm

Ha végigmenne az utcán, egy nem túl magas, átlagosan csúnya, kissé csámpás, öregedő hapsinak tűnne, és senki sem venné észre. Vagy mégis? Ki tudja, hogy *Mick Jaggerben* mi az ellenállhatatlan, hány méterről vehető észre a vonzereje, és vajon kell-e hozzá a színpad, vagy elég, ha csak megszólal, esetleg nem kell még az sem, mert olyan lenyűgöző a kisugárzása? Erre mondják azt az iskolában a szerelmes leányzók merengve, hogy „van benne valami", és ennél okosabbat aztán hosszas pszichológiai elemzés után sem lehet megállapítani. Tény, hogy nők százai, de talán ezrei estek bűvöletbe Jagger közelében. Amikor első felesége, *Bianca* elvált tőle, azzal indokolta döntését, hogy nem kíván olyan ember felesége lenni, akit a világ összes nője és férfiainak fele meg akar szerezni. Ez utóbbi – de talán az előbbi kijelentés is – túlzás, ám ha csak a fele igaz, már az is elég. Második felesége, a szép *Jerry Hall* igazán sokáig, 22 évig bírta a gyűrődést, mire elege lett a világ legnagyobb kandúrjából. Sok mindent regéltek a jól értesültek, amikor 1999-ben végül elváltak, de egyik ok sem tűnik hitelesnek. Állítólag az idegesítette fel a strapabíró hitvest, hogy férje teherbe ejtett egy dél-amerikai modellt. Ez pedig nem igazán hihető annyi év után, amelyet Mick legváltozatosabb és leggátlástalanabb kicsapongásai jellemeztek. Egyszer például, miközben három hétig lakott Jerryvel az előkelő Carlyle Hotelben, ugyanitt vett ki szobát akkori kedvenc barátnőjének, *Jana Rajlichnek*. Amikor végül a két nő közti ingázásban mégis lebukott, harcedzett felesége még mindig elnéző volt. De mind a 22 év hasonló váratlan meglepetésekkel telt el Jerry Hall számára. Ezek után nehéz elhinni, hogy ki lehetett találni valamit, amit valóban válóoknak talált. Hogy valójában mi volt az, valószínűleg sosem derül ki. Mick Jaggerről viszont sok érdekes dolog kiderül a fenti címeken.

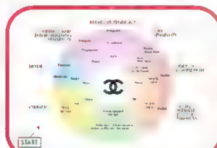
HIÚSÁG VÁSÁRA

Újdonság a szépségápolásban
(Chanel Precision)

www.chanel.com/precision

A legtöbb nő szeretne örökifjú maradni, minden álma a szép, ráncmentes arcbőr. Ezt a mai modern technológiai eljárásoknak köszönhetően már többféle módon is el lehet (?) érni. A legnagyobb hatású, de egyben a legköltségesebb megoldás a ráncfelvarrás, ám ha valaki félne a kés alá feküdni, akkor számára megfelelő segítség lehet a Chanel Precision diagnózisa.

A cég azt vallja, hogy az ujjlenyomathoz hasonlóan arcbőrünk is egyedi, ezért egyedi igényei is vannak. Hogy megtudjuk, a mi arcunk milyen (Chanel-) ápolást igényel, csak ki kell töltenünk egy kördiagramot: nyolc kérdésre kell felelni, mindegyikre három lehetséges választ adhatunk. (Más kérdés, hogy mi van akkor, ha valakinek olyannyira speciális a bőre, hogy nem tudja magát a három kategória közül egyikbe sem besorolni.) Ha ez sikerült, kapunk egy terméklistát arról, hogy milyen Chanel-termékeket kellene használnunk. Kezünkben a listával már vidáman indulhatunk is a legközelebbi illatszerboltba, hogy megvásároljuk a számunkra előírtakat. Már ha meg tudjuk fizetni...

Marianne – Laetizia

members.aol.com/slgrxs/laetitia/lcenter1.html
pukestone.simplenet.com/laetitia/lcdb.html

Franciaország jelképének, Marianne alakjának modelljéül mindig nagy gonddal keresik meg a franciák a megfelelő hölgyet. Hosszas össznépi vita és szavazás előzi meg a döntést, a téma mindenkit izgalomba hoz, hiszen a választott hölgynek szépnek, okosnak és franciának kell lennie. Épp ezért meglepő, hogy a legújabb Marianne *Laetitia Casta* lett, aki ugyan szép és okos, de köztudottan korzikai. A korzikaiak pedig se nem franciák, se nem olaszok, hanem egyszerűen korzikaiak, és legfőbb jellemvonásuk a makacsság, a függetlenség szeretete. Igaz, hogy *Napóleon* szintén korzikai volt, de közismerten neki is számos ellenérzése volt a franciákkal szemben, akiknek végül is a császára lett. (Egyébként Napóleon mamáját véletlenül Laetiziának hívták...) Korzika az 1700-as években döntött úgy, hogy nem kívánja az olasz köztársaság uralmát, és szabadságharcával elérte, hogy az olaszoknak elege legyen a sziget lázadó és problémás lakóiból. Így hát pénzért átadták a területet a franciáknak. De ha *XV. Lajos* azt hitte, hogy lelkes alattvalókat kapott, akkor jókorát tévedett: a korzikaiak most ellene kezdtek gerillaháborút.

Na tehát, Laetitia ilyen származással lett Franciaország jelképe, és ezt a származást megválasztása előtt és után is sokan helytelenítően emlegetik fel. Az ellentábor igazát látta bizonyítva, amikor a szép modell nemrégen felvetette, hogy ezentúl állandó lakhelyéül valószínűleg Londont választja. Hogyan élhet Franciaország jelképe külföldön?! Még szerencse, hogy a szobortestű szépségről már megmintázták Marianne szobrát. Lenyűgöző arcát, alakját mindenkinek érdemes megcsodálni.

Harapni és mosolyogni

www.elender.hu/~bikfalvi/index.html
www.hazipatika.com/drugs.html?f=druglist&t=1
www.lutheran.hu/ujsagok/hang/h040209.htm

Harapni és mosolyogni sem az igazi fogak nélkül. Az előbbi tevékenységnél már az ősembert is kétségbe ejtette, ha fogai egymás után elhagyták, az utóbbi, a foghíjas mosoly csak a legutóbbi pár száz évben vált végképp szalonképtelenné.

Johannes Arculanus, a padovai egyetem professzora már 1427-ben azt javasolta, hogy a még megmenthető lyukas fogakat ne húzzák ki, inkább fúrják ki, azután tömjék be aranynyal. Ennek ellenére századunkig a fogpanaszok kezelésének fő módja a húzás volt – no meg a fohászkodás a fogfájósok védőszentjéhez, Szent Apollóniához. A szép és ép fogsort már a távoli múltban is a szépség és az egészség jelének tekintették. Az időszámításunk előtti VII. században az etruszkoknál a gazdagok, ha már megritkult a fogsoruk, állatfogakból csiszolt protézissel pótolták ki. Ez a gyakorlat a későbbi századokban is élt, olyan hírességek, mint pl. *George Washington*, is ilyen műfogsort viseltek. (Persze az sem csoda, ha valaki korán pótlásra szorult, hiszen a hajdani fogkrémek receptjei időnként meglehetősen sajátosak voltak, pl. porrá tört igazgyöngy mézbe keverve.)

Sok erényük mellett újabb jó tulajdonság derült ki a sajtokról. Egy német kutatócsoport azt vizsgálta, hogy e tejtermékek fogyasztása milyen hatással van a fogakra. Arra az eredményre jutottak, hogy a fogzománc védelme szempontjából is nagyon hasznosak a sajtfélék, a bennük található kazein, kálium, réz és cink miatt. A camembert, az eidami, az ementáli, a mozzarella, a parmezán és a juhsajt a szuvasodás ellen véd, a parmezán és az ementáli pedig még a fogkőképződést is csökkenti. Aki szép fogakat akar, az első két címen kutasson. Aki szórakozni, az viszont olvassa el a harmadik címen „A sör és a fogfájás" című írást, amelyben ugyan kevés szó esik a fogról, de annál jópofább.

Copf és legyező

www.firstview.com/designerlist/KarlLagerfeld.html

Ha szóba kerülnek a leghíresebb divatházak, a nevek sokaknak ismerősek. Az, hogy milyen stílust képvisel egy-egy ilyen cég, mi a legismertebb jellemző tervezői stílusára, már jóval kevesebben tudják. Azt pedig, hogy egy-egy világhírű tervező hogyan néz ki, valószínűleg csak a divatshow-műsorok lelkes nézői jegyzik meg, de még ők is leginkább a ruhákra és a manökenekre figyelnek, az alkotó külseje mellékes. Van mégis egy kivétel. Ha *Karl Lagerfeld* kerül szóba, beugrik a jellegzetes figura: fekete öltöny, fehér copf, sötét napszemüveg és az elmaradhatatlan legyező. Ez nem holmi üres póz vagy a nemi identitás zavara, hanem a kedvenc korstílusára való utalás: a XVII. századi divatból való a copf és a legyező. Ez a stílus jellemzi párizsi palotájának berendezését is. A mester egyébként nem könnyű ember, bár ezt valószínűleg a sztárok legtöbbjéről el lehet mondani. Állítólag iskoláskorában úgy viselkedett a társaival, mintha azok a rabszolgái lennének. Rendkívül gazdag családban született, és a szülei alaposan elkényeztették. Ma is szereti, ha kiszolgálják és körberajongják. „Azért tartok testőröket" – mondta egy alkalommal –, „mert olyan vagyok, mint a gyerek: szeretem, ha vigyáznak rám." Az is jellegzetes jelenet, ahogy a magas, nádszálvékony modellek között vonul, akik úgy veszik körül, mint a királyt az udvaroncok, és napernyővel vagy esernyővel óvják „őfelségét". Meglehet, ez részéről nem annyira a hajdani királyokhoz való hasonulni vágyás, inkább polgárpukkasztó ötleteinek egyike, hiszen imád feltűnést kelteni és megbotránkoztatni. Habár ez egyre nehezebb, hiszen az emberek már alig lepődnek meg valamin. Azon talán mégis, hogy a méregdrága és exkluzív ruhakölteményék tervezője csomagküldő cégnek is tervez, és az interneten is rendelhetők a nevével fémjelzett termékek. Ahogyan vallja, minden meg nem tett lépés visszaüthet később.

JÁTSZÓHÁZ

Teletubbies

(Teletubbies on PBS)

www.pbs.org/teletubbies

Néhány éve a BBC stábjának jóvoltából indult az őrület, amely azóta is rengeteg gyereket szögez a tévé elé nap mint nap. Olyan gyerekműsor ez, mint a Szezám utca, csak éppen a legkisebbeknek szól. Az adást négy, mackóhoz hasonló kedves figura vezeti. A legidősebb közülük a lila színű Tinky-winky, aki egy piros szatyrot hurcol magával, őt követi a zöld Dipsy, akinek a kedvence egy fekete-fehér kalap, majd jön a sárga Laa Laa, egy labdát szorongatva, s végül a legkisebb, mindenki kedvence, a piros, rollerrel közlekedő Po. Így éldegélnek ők egy vidám, virágos mezőn, kiegészülve egy porszívóval meg egy bébifejű napocskával. Különös ismertetőjelük, hogy fejükön antenna van, hasukon pedig tévéképernyő, amellyel megidézik az aznapra szóló filmetűdöket.

Angliában olyannyira belopták magukat a nézők szívébe, hogy daluk jó ideig vezette a slágerlistákat. Az ellentábor szerint viszont kissé esetlenek és bugyuták, főleg az a mód, ahogy mindent kétszer megismételnek. Ám az alkotók találtak erre is tudományos magyarázatot. Azt állítják ugyanis, hogy a gyerekek a felnőttektől eltérően észlelik a világot: nem tudják úgy összpontosítani a figyelmüket, hogy egyszerre nézzék is, meg hallgassák is a tévét, ezért az ismétlésekkel biztosítják számukra a könnyebb megértést.

Talán a nagy nézőszámra voltak féltékenyek azok, akik más sikeres művek analógiájára elindították a Teletubbies rosszindulatú karikatúráinak gyártását. Egyesek az egykori Spice Girls tagjait vélik bennük felfedezni, míg mások az antennákban különféle jelképek megvalósulását látják (homoszexuális, fallikus, valamint zsidószimbólum, illetve négerek hatalmát hirdető jelkép). Ki tudja, még a végén betiltják őket...

LÉLEK

A torinói lepel

(Shroud of Turin Education Project)

www.shroud2000.com/index2.html

„Egy embert fényes nappal megöltek, több száz szemtanú előtt. Három nappal később egy gyászoló barát jött, de a holttest eltűnt. A bűneset megrázta az egész nemzetet. A helyszínen egy szokatlan nyomot találtak: egy üres, véres halotti leplet. Még évszázadokkal később is egy alak nyoma látható a szöveten. Szélhámosság vagy ismeretlen erők bizonyítéka?" - hangzana modern, „fókuszos" stílusban a Bibliából jól ismert események leírása. Aki ismeri az esetet, az bizonyára azt is tudja, hogy ez a bizonyos szövet a torinói lepel, amely mindmáig a világ egyik legrejtélyesebb tárgya. Hogy szélhámosság vagy misztikus erők kézzelfogható bizonyítéka, azt nem tudni, mindesetre az igazságot takaró köd eloszlatásán többen is dolgoznak. A szóban forgó oldal egy ilyen projekt honlapja, amely a modern tudomány minden eszközét igénybe véve próbál minél több információt megszerezni a lepelről.

I. sz. 70-ben a rómaiak megsemmisítették Jeruzsálemet, nem sokkal később pedig a török Edessába vitték a leplet a legenda szerint. Itt a város falába rejtették, ahonnan csak az 525-ös pusztító árvizet követő falújjáépítéskor került elő.

Akit érdekel a téma, az nyugodtan elmerülhet a site tanulmányozásában, megismerheti a projektet részletesebben, a témával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket, az eddig elért eredményeket – mindezt rengeteg adat és kép tükrében. Azt azonban előre kell bocsátanunk, hogy a készítők nem voltak pártatlanok: a tényeket megpróbálják úgy értelmezni, hogy kétség se férjen a lepel autentikus voltához.

ŐRÜLET

De szép is a magyar nyelv...
(Las Vegas Travelog – Hungarian)

www.lasvegastravelog.com/forign/hungarian/index.html

Las Vegas Travelog.Com

A fenti site-ról igazából nem sokat lehet írni, de annál többet lehet rajta szórakozni. Az oldal nem más, mint egy Las Vegas-leírás, amerikai szerveren és gondozásban, magyarul... De hogy pontosan mennyire magyarul, azt mindenképpen érdemes megtekinteni. A készítők valószínűleg úgy gondolták, hogy ha egy szótárprogram segítségével az összes angol szót (ragozatlanul) magyar megfelelőjére cserélik, ezzel meg is kapják az autentikus fordítást. Ez komoly, nem vicc! Nos hát nem igazán jött be nekik a dolog – bár lehet, hogy pontosan ezért fogják sokan olvasni lapjaikat. Bevezetőnek ennyi elég is, inkább álljon itt néhány rövid példa a gyöngyszemek közül – remek szórakozás visszakövetkeztetni az eredeti angol verzióra!

„The utazás is offered Monday-Saturday and belépés is szabad."

„Ütő Rio, Gold Part Táncol Előszoba, Keringési pálya Lebzsel, Sam's Város Western Táncol Előszoba, Starlight Lebzsel, Studio 54, Voodoo Lebzsel, The Tengerpart and The Nightclub."

„Self vezetett tours are also elérhető and szabad samples are feltéve."

„Porszívó Duzzasztógát, also known as Vándorkő Duzzasztógát, is one of the world's őrnagy electrical nemzedék plants."

„This vendéglő is known all over the ország for its seafood. Látogat their látványos kert szoba."

VETÍTŐVÁSZON

Dinoszaurusz
(Dinosaur)

disney.go.com/disneypictures/dinosaur/dinomain.html

A Jurassic Park évekkel ezelőtti jegyeladási rekordjaival bebizonyította: mi, emlősök hatalmas csodálkozással és kíváncsisággal tekintünk sok tízmillió évvel ezelőtt kipusztult vetélytársainkra, a hatalmas hüllőkre. Kevesen vagyunk, akiket ne foglalkoztatna, hogy vajon miért is haltak ki, hogyan éltek, táplálkoztak a dinoszauruszok. Az említett film is valószínűleg azért volt olyan sikeres, mivel felnőtt és gyerek egyformán vágyik rá, hogy ezek előtt a több méter magas, néha tonnás súlyú állatok előtt állhasson, ezt pedig a moziban átélhettük. Egy elefánt, egy zsiráf szinte eltörpül a tyrannosaurus vagy a brontosaurus mellett, de állatkertben látni már csak az előbbieket lehet. Így ha ki akarjuk elégíteni azt a vágyunkat, hogy egy harmadik emelet magasságában lebegő fejet bámuljunk, marad a film. Dinoszauruszokról mozit csinálni persze nem egyszerű, azért a nem elhanyagolható tény miatt, hogy ma már nem létezik egyetlen példányuk sem. Marad hát a komputergrafika, szintetizált vagy valódi háttérre vetítve. Maga a technológia ma már szinte hétköznapinak számít, de annyira azért mégsem, hogy igazán profi minőségű, egész estét kitöltő filmet készítsen vele akárki.

Szerencsére a Walt Disney stúdió mindig a legújabb eszközökkel és technikákkal dolgozik, nem is beszélve szakembereiről. Legújabb filmjük, amely egyszerűen a Dinosaur nevet viseli, merőben új megközelítésben mutatja be a dinókat. Itt nem kiszabadult, megfékezhetetlen fenevadakról van szó, hanem aranyos mesefigurákról. A film technikája leginkább a Toy Storyra és egyéb Pixar-alkotásokra emlékeztet, azzal a különbséggel, hogy itt a figurákat beleágyazták a valódi kamerák által felvett képkockákba.

A Dinosaur hivatalos homepage-e kifejezetten igényes és érdekes. A film készítésének, kulisszatitkainak megismerése mellett küldhetünk innen képeslapot, belekukkanthatunk a forgatásba (renderelésbe), magunk animálhatjuk egy hüllő lábának modelljét, illetve a szereplő fajokról is olvashatunk összefoglaló tudományos leírást.

A képzelet virtuális világa

A láthatatlan látható

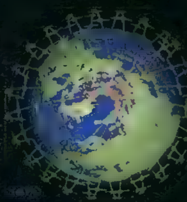
Láng Attila D. / Lang_Attila@e73.kibernet.hu

„Kézzel-lábbal játszható" – szólt a Telemim című kisfilmsorozat főcíme valamikor réges-régen, de most nem erről a láthatatlanról szeretnék beszélni, hanem amelyik az újság címében is ott van. A net is láthatatlan, nem látta még senki, nem lehet lefényképezni, nem lehet kézbe venni, legfeljebb elképzelni lehet.

Vagy térképet rajzolni róla.

A valódi világot rengeteg szempont szerint lehet feltérképezni, vannak politikai térképek, domborzati-vízrajzi, autós- és turistatérképek s még nagyon sokfajta. A netről is olyan sokféle térképet lehet rajzolni – és azok olyan gyorsan változnak –, hogy érdemes külön weboldalt készíteni nekik. Ez a Kibertér atlasza, An Atlas of Cyberspace.

A webről leggyakrabban „konceptuális" térképeket rajzolnak. Ilyen például *John December* térképe, amely a kibertér fő részeit – web, ftp, e-mail stb. – és a köztük levő kapcsolatot ábrázolja, vagy *Valdis Krebs* ipari térképe, amelyen a net legnagyobb intézményei és azok kapcsolata látható, rendszeres frissítésben.

Gyakoriak a földrajzi térképek is, amelyeken a világ vagy egyes területek forgalma, behálózottsága látható, ezeken lehet megnézni az Amerika és Szibéria vagy Belső-Afrika közötti különbséget. Ha például a Vizualisation Study of the NSFNET linkre kattintunk ezen az oldalon (a kilométernyi hosszú linket képtelenség volna bemásolni az újságba, hát kihagyom), az NCSA projektjére jutunk, amely nyolc éve méri az USA netforgalmát, és szép színes diagramokat csinál belőle.

Egészen naprakész az internetes időjárás-jelentés. A neten sosem esik az eső, de köd gyakran van – ezt mutatja be az MIDS.org lapja. Itt nem foglalkoznak a még fejletlen vidékekkel, a világtérkép mellett csak a három leghálósabb kontinens szerepel, azoknak is a legforgalmasabb vidékei. Szemlém időpontjában, június 5-én Európa legködösebb helye Moszkva, Varsó (nem meglepetés), Oslo, Helsinki (!), Ausztria, Kelet-Franciaország, Róma, Madrid és Barcelona. Ezeken a helyeken gondolkodik a legtöbbet a bájt, hogy merre menjen. (De amíg ezt megtudtam, a szakállam is belefehéredett, akinek kedves az élete, ne a legfrissebb térképet kérje!)

Stanfordban az MBone topológiájával foglalkoznak (biztos akad az olvasók között, aki tudja, mi az, nekem dunsztom sincs róla), s az eredményt még VRML-ben is meg lehet tekinteni.

De elég is a netforgalomból, lássunk mást. Van még fejezete a kiberatlasznak. Kábelek és műholdak címszó alatt találjuk a „ki kivel van összekötve" térképeket, de ezekkel most nem foglalkozom, a traceroute fejezetet is csak megemlítem, amely több traceroute-mutató programot említ, természetesen linkekkel és képernyőfotókkal, a programot keresők örömére. A Census fejezetben vannak az összekötöttséget (connectivity) ábrázoló térképek, Hongkong és Korea igen bonyolult kapcsolattérképe, az afrikai net növekedése, az amerikai ISP-k száma megyénként, két időpontban is – látni is szörnyű, milyen sok megye volt még 98 végén, ahol nem volt ISP. A Topológia fejezetben gyönyörű háromdimenziós fraktálok sorakoznak, de ezek igazából nem fraktálok, hanem megint a net – a földrajzi elhelyezkedés helyett a kapcsolatbeli elhelyezkedés szempontjából. Többségük annyira bonyolult, hogy az emberben kétség ébred, vajon segítenek-e a feltérképezett terület jobb megismerésében.

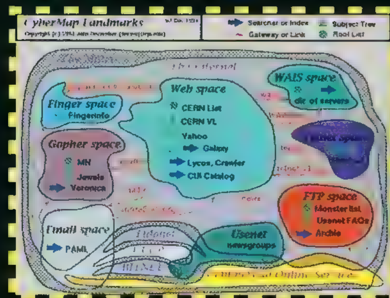
Menjünk tovább. Az Info Maps mindjárt egy fura térképpel kezdődik, olyan, mint egy szigetcsoport, s a hegycsúcsok: Koridor-Groznij-Putyin, Zágráb-Tudjman-Horvátország és hasonlók. Ezt a NewsMaps készítette 121 online napi hírből tavaly decemberben. Van aztán egy StorySpace nevű fura eszköz hipertextek szerkesztésére, Usenet-beszélgetési és webszörfözési térkép, piactérkép – ez aranyos, a terület nagysága jelzi a piaci szereplők nagyságát, a szín pedig az árfolyamban végbement változásokat. Van hasonló a website-okról is, a Sitemap. Szociális kérdéseket boncolgat – végre! – *Judith S. Donath* munkája, a Visual Who: virtuális közösségek érdeklődési körének eloszlását (felsőbb matematikai szaktudás megkívántatik).

A Chat Circles egy chatszolgáltatás, ahol a felhasználók körök gyanánt jelennek meg (azok még úgyse voltunk), s a körök egymástól való távolsága határozza meg, hogy ki kivel tud beszélni. Részleteket ne kérjetek, nekem nem csatlakozott.

Átugorva néhány fejezetet a website-ok térképein akad meg a szemem, amelyek végre már nem különböző elvont célokkal készültek, nem senki által soha át nem tekinthető program rajzolta csodák, hanem emberek készítették emberek számára – legalábbis egy részüket. Valóban létező vagy létezett site-térképeket mutat a fejezet, továbbá olyan alkalmazásokat, amelyekkel ilyen térképek készíthetők.

Népszerűbb lehet a MUDs and Virtual Worlds fejezet, amely olyan virtuális játékvilágokat mutat be, mint az Ultima Online (uo.com), az Active Worlds, ahol magam is jártam régebben – nagyon szép háromdimenziós világ, lényegében egy chat –, vagy a BayMoo. Persze van több is.

De engem most mégis jobban vonz a történeti fejezet, ahol a net fejlődése látható térképekben. Három topológia vázlata 1964-ből, amikor ezek még a jövőt ábrázolták. Az UCLA első node-jának rajza, 1969. Arpanet-térkép, 1977. USA-térkép, 1971 – ezen még meg lehet számolni a node-okat (18 darab.)! A Usenet 1981-ben, ASCII-karakterekkel megrajzolva. De a Computer Museum Historyban található több is.

Hanem ami mind közül a legjobban tetszett, az az Artistic fejezet: hogyan látták, látják a netet a művészek. Két *Gibson*-idézettel kezdődik, természetesen. Warriors of the Net – az adatcsomagok áramlása a kábelen, rövidfilm, 1999. Tron, 1982. Johnny Mnemonic, 1995. Hackers, 1995. (A Szöveg városa talán nem is annyira kibertérbeli?) Mátrix, 1999. Shredder, netművészet. Épp csak *Sandra Bullock* maradt ki az Esc billentyűre beinduló vírusával.

Csak egy kérdésre nem kaptam választ. Hol mondják meg azt, hányan neteznek, milyen felszereltséggel, mennyi időt és mennyi pénzért, például Budapesten?

Kapcsolódó címek:

WWW.CYBERGEOGRAPHY.ORG/ATLAS/ATLAS.HTML • An Atlas of Cyberspace

WWW.ORGNET.COM/NETINDUSTRY.HTML • Internet Industry Map (Valdis Krebs)

WWW.MIDS.ORG/WEATHER • Internet Weather Report

WWW-GRAPHICS.STANFORD.EDU/PAPERS/MBONE • Az MBone topológiája

WWW.NEWSMAPS.COM • NewsMaps

WWW.EASTGATE.COM/STORYSPACE.HTML • StorySpace

WWW.SMARTMONEY.COM/MARKETMAP • Piactérkép

FACULTY.CIS.DREXEL.EDU/SITEMAP/INDEX.HTML • Sitemap

SMG.MEDIA.MIT.EDU/PEOPLE/JUDITH/VISUALWHO/VISUALWHO.HTML • Visual Who

CHATCIRCLES.MEDIA.MIT.EDU • Chat Circles

WWW.ACTIVEWORLDS.COM • ActiveWorlds

BAYMOO.SFSU.EDU:4242 • BayMoo

WWW.COMPUTERHISTORY.ORG/EXHIBITS/INTERNET_HISTORY/INDEX.PAGE • Computer Museum History

WWW.WARRIORSOFTHE.NET • Warriors of the Net

Helló, űrlakók!

Van egy ember Svájcban, aki több mint harminc éve háborúságban áll a tudományos világgal. Ha elhangzik a neve, a régészektől a teológusokon át az űrkutatási szakemberekig mindenki bólint, és elhúzza a száját, igen, már találkoztunk vele. Ha meg a tudósok neve hangzik el, akkor *Erich von Däniken* húzza el a száját.

Véletlenül se szeretnék beleszólni a közte és a tudományos világ között zajló hosszú és zajos vitába. Ez ügyben csak egy megjegyzést tennék: egyelőre senki sem tudja, melyik pártnak van igaza, s amíg ez be nem bizonyosodik, mindkét oldal érveit meg kell fontolnunk.

Engem nem az érvek érdekelnek, hanem az a sok-sok régi rejtély, amelyet Däniken végigjárt, lefényképezett, áttanulmányozott, azután besorolt elméletébe, melynek lényege, hogy évezredekkel ezelőtt űrlények jártak a Földön. Én most webajánlót írok, azt szeretném tudni, mit lehet látni Däniken rejtélygyűjteményéből a neten.

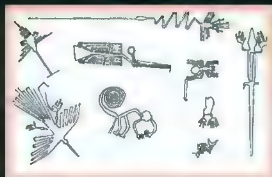
Hát először is őt magát, elég nagy rejtély, ugye. Honlapja az általa alapított Archeológiai, Asztronautikai és SETI Kutató Társaság szerverén van, s az első különös dolog, amelyen megakad az ember szeme, egy e-mail. Híres emberek nem szokták megadni e-mail címüket ország-világnak. Hát ő megadja. Itt van műveinek címjegyzéke is, biztos lesz közte valami Nazca-rajz.

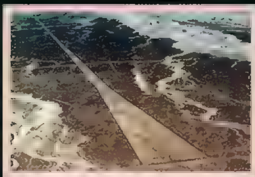
A svájci Rejtélyparkban egyből rengeteg rejtély tárul a néző szeme elé. Rögvest a Nazcával kezdi, ez rendes tőle, csak a képanyag szegényes. Beszél Gizehről, Chichén-Itzáról, az indiai templomokról, a cargokultuszokról, a menhirekről és a Mars-programról. Rejtélyparknak azért fordítottam a nevét, mert a Däniken ihlette társaság Interlaken festői vidékén egy parkot szeretne építeni, amelyet a rejtélyeknek szentelnek. Az átadás 2002-ben lesz, az űrlakóknak már elment a meghívó.

Meglehetős dänikenológiai szakirodalmat gyűjtöttek össze a u-net.com egyik zugában, érdemes rákattintani például a The Sons of God vagy az Ancient UFO Encounters linkre, utóbbin többek között egy űrlényt ábrázoló sumér maszk nagyméretű képe is látható. Bár hogy a modell űrlény volt-e, nem tudni – mindenesetre elgondolkodtató, hogy a maszk hátuljára nem írta oda a készítő: „művem nem űrlényt ábrázol".

Alan F. Alford hatalmas információanyagot felsoroló – és nagyon ízléses – oldalán is érdemes rejtélyek után kutatni. Hoztam innen három képet a Nazkarcokról, az elsőn a figurák vannak összegyűjtve, kettő a vonalakról készült fénykép.

Lássuk Däniken ellenzőit is. Itt is óriási szövegmennyiségre lehet felkészülni, mire az űrlények megjönnek (vissza?), már képtelenek lesznek végigolvasni a róluk szóló szakirodalmat. *Ken Raines* az iránt érdeklődik, vajon Jehova a Plejádokból jött-e. A Szkeptikus Szótára erőteljesen cáfolja Däniken állításait. A sci.sceptic FAQ számos kérdéshez hozzászól, például a tunguzi meteorhoz is, amelyről pedig mindenki tudja, hogy idegen űrhajó volt, és én vagyok az egyetlen túlélője. Vagy csak a szkeptikusokkal szemben is szkeptikus vagyok?

Kapcsolódó címek:

WWW.AAS-RA.ORG/EVD/INDEX_E.SHTML
[redacted] • Däniken honlapjának angol változata

WWW.WORLDMYSTERIES.CH/E[redacted] • Rejtélypark

WWW.BASIL.U-NET.COM/AA/VONDANIKEN.HTML • Linkek

WWW2.ERIDU.CO.UK/ERIDU/AUTHOR/ANCIENT_ASTRONAUTS/AAS_INTRO2/READING/READING.HTML • Alan F. Alford oldala

WWW.PREMIER1.NET/~RAINES/JEHOVAH.HTML
[redacted] • Ken Raines írása

SKEPDIC.COM • A Szkeptikus Szótára

HOME.XNET.COM/~BLATURA/SKEPTIC.SHTML#CONTENTS
[redacted] • sci.sceptic FAQ

UNMUSEUM.MUS.PA.US/AASTRO.HTM • The Unnatural Museum

E-mail kultúra

MP / magpet@freemail.hu

Nem vagyok én egy amolyan mindenkinek író típus. A közelmúltban mégis írtam két remek cégnek/hivatalnak, de ők nem válaszoltak. És ez szerintem nem szép dolog.

Történt egyszer, hogy meg nem nevezett ország imázsépítő központja meglepte a népet egy kis füzetkével, postaládás terítés útján. Ezzel kapcsolatban merült fel bennem néhány gondolat, amelyet amolyan vitaindítóként óhajtottam megosztani az említett imázscenterrel. Még ajándékot is csatoltam a levélhez, .jpg formátumban, amely a kis kiadvány két képének tréfás egyesítésével született, sőt még arra is felhatalmaztam őket, hogy következő hangulatjavító projektjükhöz felhasználják ezt a kis képet. Ám lelkesedésem ellenére semmiféle választ nem kaptam, pedig a hivatal e-mail címe az eredeti dokumentum hátlapján fel volt tüntetve, azaz nem én nyomoztam utánuk. Úgy gondolom, nem alakul ki kedvező imázs, ha a teremtők fő fegyvere a levelek válaszolatlanul hagyása.

Más. Ez a történet is a fent említett országban esett meg, és szintén velem. Meg nem nevezett, hozzávetőlegesen monopolhelyzetben lévő olaj- és gázipari társulat sokak számára követhetetlen logika által vezérelve igazítja a benzin és a gázolaj árát. Eme furcsa árképzési stratégia ösztönzött, hogy kommunikálni próbáljak az említett cég illetékes szakembereivel. Felkerestem hivatalos honlapjukat, azon belül is – jobb híján – az „Értékesítési és Árdivízió"-hoz látogattam el. Némi büszke eredménytábla-dömping közepette rábukkantam a címükre. Barátságosan kértem segítségüket egy nem túl bonyolult kérdésben: érdekelt volna az elmúlt két év világpiaci olajár-alakulása, valamint ehhez képest az általuk kitalált benzinárak. Szívesen vettem volna egy címet, ahol ennek utánanézhetek. Egyszerűen kíváncsi voltam, nem akartam én semmi rosszat, nem írtam semmi csúnyát, én szeretem őket, mert felebarátaim. (Inkább negyed.) Az se lett volna baj, ha csak annyit írnak vissza, hogy nem áll módjukban. De nem. Semmi válasz. Először arra gondoltam, hogy nem akarnak válaszolni, netán nem tartanak méltónak erre a megtiszteltetésre, és levelem azonnal a „Recycle Bin" nevű virtuális edénybe került. De rájöttem, hogy rosszindulatú vagyok. Ez egy szegény sorsú olajcég. Bizonyára éppen hogy fent tudják tartani azt a 0,3 nanobit/sec sebességű modemet, amelyet ők maguk építettek egy marék homokból, és egyszerűen arról van szó, hogy azóta is az én aljas ötsoros levelem letöltésével küszködnek. Tehát vártam türelemmel. Kb. 6 hét elteltével mégis az a vakmerő ötletem támadt, hogy utánaérdeklődöm árva levelemnek. E második közeledési kísérletemben elítélendő módon szóvá tettem az ő e-mail kezelési stílusukat, és hogy picit észrevehetőbb legyen a sok beérkező dicsérő írás között, magas prioritással dobtam be hozzájuk, egészen pontosan 300 példányban. Ez utóbbi nyomatékos e-mail csomag éppen két hete indult útjára. Bizonyára a rendszer lassúságának köszönhető, hogy válasz azóta sem érkezett. De én nem adtam fel. Várok.

Mert ugye kezdetben vala az ajánlott levél meg a tértivevény, meg hogy hivatalos levélre 30 napon belül. Na most a neten ilyen nincs, csak sok bűnöző van, legalábbis sokan igyekeznek ezt így előadni. De azért egy imázsépítő szakmunkás vagy egy csavarodott elméjű olajár-guru mégis válaszolhatna, mintegy jelezve, hogy tudatában van más emberek létezésének is önmagán kívül. Persze ha nem, akkor nem... A dologban annyi a bosszantó, hogy kissé tehetetlennek érzem magam. Itt még mindig feudális hangulatban zajlanak a dolgok. Ha valami nem tetszik, dühönghetek, írhatok a cimboráimnak, akik visszaírnak, hogy bizony nekik sem tetszik. Itt, a neten is fórumok tucatjait írhatom tele akár építő kritikákkal, akár mocskolódásokkal, semmi sem változik. Ha az illetékesekkel próbálom felvenni a kapcsolatot, semmibe vesznek, mert, ugye, nekik minden úgy jó, ahogy van. Nem mennék bele mélyebben a fenti két történet alapjelenségeinek elemzésébe, azokkal foglalkozzanak egyéb sajtótermékek és nálam bölcsebb emberek. A benzinár, valamint a közpénzből készülő kis izék nem tartoznak szorosan az internethez. Az említett társaságok levelezéshez való hozzáállása csak példa arra, hogy az internetet lehet etikátlanul is használni, de talán nem lenne muszáj, főleg nem a „nagyoknak", mert a „kisebbek", ugyebár, tőlük tanulnak. Az e-mail egy csudaszép találmány, majdnem olyan okos dolog, mint a kerék. Lehetne például arra használni, hogy térben vagy (képzelt) fontosságban egymástól távol lévő emberek kommunikálni tudjanak. Mindezt gyorsan, szépen, csatolható mellékletekkel. Ezt azért ki kellene használni. Nem volna szerencsés, ha az e-mailhez is hozzátapadna a hivatal és a magánember ellentéte okozta kellemetlen hangulat, esetleg egy amolyan „ki vagy te, hogy írni mersz nekünk?!" mentalitás. Miért nem tud ez egy könnyedebb, de mégis komoly, kissé emberközelibb műfaj lenni, szemben az ajánlott levéllel, amelynek érkezésekor minden normális ember kicsit összerezzen, és átfut az agyán a „már megint mit akarnak" kérdés?

Ha egyszer mégis olyan leszek, aki minden megacégnek és államigazgatási csoportosulásnak ír, bizonyára be fog köszönteni az a boldog pillanat, amikor valamelyiküktől válasz érkezik. Ha másképp nem, egy tudatlan, frissen felvett dolgozót érdekelni fog, hogy mi az a „Reply" gomb, és ráegerezik nekem. Tudom, visszakapom a saját levelemet, a semmihez csatolva. De legalább meglenne az az illúzióm, hogy foglalkoznak velem.

Nyelvemben élek

A NYELVHASZNÁLAT FELELŐSSÉGÉRŐL

Kényelmetlen érzés csiklandozza lelkiismeretemet a hangzatos szólamokkal kapcsolatban: azért emlegetjük ezeket, hogy elhárítsuk magunkról a felelősséget. Amikor azt mondjuk valamely sorscsapásra: „isten nem ver bottal" – tulajdonképpen azt akarjuk érzékeltetni: e sorscsapás megtörténtéhez nekünk az égvilágon semmi közünk; a helyzet tőlünk függetlenül alakult ki, mi csupán annyit tehetünk, hogy szenvedő ábrázattal viseljük a következményeket.

Ezt éreztem *Szalay Dániel* cikkét olvasva a kis „i", nagy „I" kérdéséről (Internet Kalauz, 2000. június), aki idézettel kezdi írását: „Nyelvében él a nemzet!" Vállalva a fejemre zúduló átkokat, kénytelen vagyok elmondani: szerintem ez egy üres szólam; s ezzel nem az igazságtartalmát, hanem a neki tulajdonított jelentés érvényességét kérdőjelezem meg. Érvénytelen szólam, mert a személyes felelősséget áthárítja a megfoghatatlan, általánosított nemzetre, mintegy azt hangsúlyozva, hogy én, szegény szerencsétlen tagja a nemzetnek, egyedül nem tehetek semmit, szemben a nemzet intézményes képviselőivel, az állammal, az egyházzal, az iskolával, amely nem tanítja meg a gyerekeket magyarul; és szemben a nemzet testén élősködő bankokkal, internetszolgáltatókkal, szoftvergyártókkal, akik pedig módszeresen rombolják a nyelvet. Érvénytelen szólam, mert eredeti szövegkörnyezete ma már nem közismert, így az eredeti gondolat sem, amely egyébként *Horváth Cyrilltől,* a budapesti piarista gimnázium egykori igazgatójától származik – aki mellesleg posztját az 1848–49-es szabadságharc leverése után, az akkori hatalom támogatásával töltötte be –; és így hangzik: „...hogy nyelvében él a nemzet, s hogy a nemzetek dicstelenül s örökre csak úgy enyészhetnek el, ha önmaguk lemondanak életükről, jogaikról, s tunya tespedéssel hanyagolják el önerőik kifejtését s megizmosodását". Ugye mennyire más így az értelme? Persze ezt csak egy „kollaboráns" paptanár mondja, de talán éppen ez a lényeg: a sértett emigráció helyett ő inkább maradt a helyén, s figyelmeztette diákjait, „...hogy a nemzetek dicstelenül s örökre csak úgy enyészhetnek el, ha önmaguk lemondanak életükről, jogaikról, s tunya tespedéssel hanyagolják el önerőik kifejtését s megizmosodását". Nem hiszem, hogy e jámbor szerzetes ezzel azt akarta volna mondani, hogy utcára kell vonulni a Habsburg-uralom németesítő politikája ellen; Cyrill atya a „tunya tespedés" ellen szólt, azaz önmagunkkal szembeni harcra szólított. (Mellesleg, aki olvasta az I. K. éppen egy évvel ezelőtti számában a *Gazda Istvánnal* készült beszélgetést, tudhatja, hogy a Bach-korszakról tanított, az oktatás erőszakos németesítéséről szóló fejezet történelmi legenda; ugyanis 1850 és 1859 között egyetlen darab német nyelvű tankönyv sem jelent meg Magyarországon, csak az erről szóló rendelet született meg.)

„Nyelvében él a nemzet!"

Vállalva a fejemre zúduló átkokat, kénytelen vagyok elmondani: szerintem ez egy üres szólam...

Miként lehet mindezt a mára alkalmazni? Például úgy, hogy kapcsoljuk ki a „leggyakrabban használt szövegszerkesztő" nyelvi és nyelvtani ellenőrző szolgáltatását, és próbáljunk meg magunktól helyesen írni! (Ettől még ellenőrizhetjük magunkat pl. az F7-es billentyű lenyomásával.) A javításokban gyakran előforduló nyilvánvaló hibákat könnyű kiszűrni, de a program rendszeresen kijavít olyasmit is, amit ösztönös nyelvérzékünkkel helyesen írunk le, de hallgatunk a szoftver javaslatára, és hagyjuk magunkat átverni. Ilyenkor nem kéne tunyaságba süppednünk, és ha magunk bizonytalanok vagyunk, hát emeljük le a polcról az analóg kultúra idejéből ránk maradt helyesírási tanácsadót, és nézzük meg, mit ír!

Más kérdés, hogy a nyelv nem merev képződmény, hanem folyamatosan változik, igazodik a gondolkodás fejlődéséhez, fogalomkincsünk bővüléséhez; tehát a tanácsadó szótár nem mindig tud eligazítani. Ugyanakkor vannak szabályok, amelyek a változásoktól függetlenül érvényesek – és most jutottunk el a kiinduláshoz, az internet írásmódjához. E szót a „leggyakrabban használt szövegszerkesztő" hetes verziója nem az Internet, hanem az interned vagy internét kifejezésekre javítja, és csak a következő kiadásba került be a nagy „I"-s változat. Elképzelhetőnek tartom, hogy a helyesírási javítóprogram készítői megkérdeztek egy nyelvészt, mielőtt állást foglaltak az

„Internet" mellett, viszont az is valószínű, hogy a megkérdezett nyelvész nem sokat tudott a világhálóról; ezért ha azt javasolta, hogy az internetet írjuk nagybetűvel, azt azért tette, mert meggyőzték róla: az egy önállóan létező, jól körülhatárolható, egységes szervezet (vagy szerkezet, intézmény, szolgáltató stb.) hivatalos neve. Márpedig ez nem igaz: nem létezik a világon egy valami, amit – és kizárólag csak azt – internetnek hívnának. Sok millió számítógép van összekötve egymással különböző technológiák és szolgáltatók által; ennek a rendszernek különböző darabjai különböző tulajdonban vannak, eltérő az elnevezésük, és így együtt alkotják az internetet. Amennyiben az internet nagybetűvel írandó, akkor az internetre kötött számítógép is, hiszen éppúgy része a rendszernek, mint a drót, a kommunikációt megvalósító protokoll vagy maga a szolgáltató (akinek elnevezése egyébként magától értetődően nagybetűvel írandó). A tulajdonnevek írásmódjára vonatkozó másik fontos szabály, hogy ha a nevezett tárgyra nem a pontos nevével utalunk, akkor nem használhatunk nagybetűt. Tehát a belvárosi önkormányzat nem írandó nagybetűvel, de a Budapest Belváros-Lipótváros Önkormányzata igen. Azaz attól még, hogy az internet kisbetű, az Internet Szolgáltatók Tanácsa Egyesület nagy (más kérdés, hogy ha a gázszolgáltató egy szó, akkor az Internet-szolgáltatót sem lehet külön írni, legfeljebb kötőjellel); de az ISZT köznyelvi elnevezése, az internetszolgáltatók tanácsa megint csak kicsi.

Meggyőződésem: az internet minden kétséget kizáróan internet, és nem Internet. A helyes nyelvhasználat nem többségi kérdés. Attól még, hogy mindenki Karácsonyt ír (legalábbis a rendszerváltás óta, puszta túlbuzgóságból) karácsony helyett, nem kell bambán bégetve ballagnunk a nyáj után. Cyrill atya patetikussá csépelt gondolatának elfeledett második fele éppen erre szólít fel minket: lázadásra a tunyaság ellen, és helyes írásra (különírva és nem külön írva!) a rossz helyesírással (egybeírva!) szemben. Mert a nemzet nyelve mindannyiunk nyelve, külön-külön. Ahogy egy korszerű szerző, *Müller Péter Sziámi* írta a Mária evangéliumában:

„Egész népem sorsa itt van most a számban,
Amit végigéltünk, s amit sok ősöm mondott,
Fogaim közt hordom a gyökeret s a lombot."

Kis Ervin Egon
kegon@relax.hu

Üdvözlöm!

Az V/6. számban felvetődött Internet v. internethez szeretnék hozzászólni.

Szerintem nagybetűvel kell írni, mivel csak egy dolognak, a Világhálónak a neve. Tehát tulajdonnév. Viszont a telefont akkor miért írjuk kicsivel? Azért, mert a telefon a távbeszélő-készüléket jelenti, nem pedig a hálózatot. „Felveszem a telefont", „csörög a telefon" stb. Kezdetben több telefontársaság volt, több telefonhálózat, tehát gyűjtőnév volt. A telefon az az eszköz, amivel távolba beszélhetünk.

Az Internet pedig az, amire a számítógépekkel rácsatlakozunk.

Ehhez hasonlóan a Web, a Net és a Világháló is nagybetűs, viszont az intranet akkor kicsi.

Üdvözlettel:

Tóth István

A szerkesztő megjegyzése:

A fenti levélben csak az ékezeteket és az egyéb nyilvánvaló helyesírási hibákat javítottuk (pl. szamitogeppekel típusú elütéseket), de megtartottuk a mondandó kedvéért a nagybetűs Internetet, bár mi helyesnek továbbra is a kicsit tartjuk, egyebek közt a levélíró érvei alapján is. Ugyanis az egyedi felhasználó nem valami misztikus Internethez csatlakozik, hanem egy szolgáltató egy szerveréhez, és ezek az egymással összeköttetésben álló gépek alkotnak valami olyasmit, ami egy olyan általánosítás, ugyanolyan információhordozó médium, mint a telefon, a tévé vagy az újság. Amikor azt mondom, hogy „ez nem telefontéma", „ne mondd el telefonon", „majd telefonáld meg", akkor bizony nem a készülékre, hanem a világot behálózó egyetlen nagy telefonhálózatra gondolok. Illetve nem is arra, hanem az adatközlés módjára. Csakúgy, mint akkor, amikor „olvastam az újságban", „láttam a tévében", „hallottam a rádióban"... Miért különbözne ettől az interneten olvastam, interneten láttam, interneten hallottam? Természetesen ha a Kossuth Rádióban hallottam, a Magyar Televízió kettes csatornáján láttam, vagy az Élet és Irodalomban olvastam, az nagybetű, csakúgy, mint az Origó, az Index vagy a Prím Online... De maga a médium, maga az adattovábbító eszköz ma már szerintünk – no és a Magyar Tudományos Akadémia szerint – nem nagybetű, ez bizony az egyedi internetes tartalmak gyűjtőneve.

KÉK HALÁL

b@jla / bajla@zalaszam.hu

Mint a krach, váratlanul becsapott a „kék halál". Szemed kék halála. Életem hirtelen összeomlott, szerelmem fájljai a semmibe vesztek egy pillanat alatt. Valami rohadt „love" vírus fertőzte meg a gondosan kiépített rendszert. Gyanútlan felhasználóként, a védekezéssel mit sem törődve (pedig mennyi évezredes példa guruként vezethetett volna!), vakon bíztam a nagy számok törvényében. Ez velem nem történhet meg! Megtörtént. Egy villanás. Összeomlás. Csend.

Adataim beléd vesztek. Minden bizonyíték, amely alátámasztaná, hogy milyen alázatos, gyorsan tanuló, a rendszer követelményeit figyelemmel kísérő, folytonosan frissítő, az új iránt fogékony user voltam, fuccs, még a lomtárból sem hívható vissza. Telefonos gyorssegély, semmi. Csend.

Panaszt senkinél nem tehetek, hogy kérem, ennyit és ennyit kiadtam, beléfeccöltem, rááldoztam, és íme: összeomlott minden, elveszett minden! Ohne sóhivatal. A vonal telített, szaggat, lassú az átvitel. Csak csend, a síri fajta legjavából.

Telepítőlemez sincs kéznél. (Íratni kell sürgősen egyet!) Most bámulhatom a nagy késséget, illetve még azt sem. Nyekk! Chatelni nem áll szándékodban, mindentől elzárkózol. Mobilról hívlak. Csend. Madzagosról. Csend. Emilre nem számíthatok, meg elolvasni sem tudnám. Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni, de az a szomszédoknak nem tenne jót. Ja, az egyik Te vagy. Pláne. „Ne ily tüzesen!" – mondanád, üvöltenéd, kikérnéd, fröcskölnéd, hörögnéd meg minden. Hát inkább csend!

Pedig milyen hévvel vetettem bele magam az újba, az ismeretlenbe! Ezt nekem is ki kell próbálnom – mondtam magamnak, erről én sem maradhatok le. Aki kimarad, lemarad.

Be is szereztelek az első adandó alkalommal. Eleinte csak titokban tanulmányoztalak, a többiek megbotránkoztak volna, hisz már volt egy társam, original, s mint tudjuk, két „opos" nem fér meg egy fórumon. Meg aztán az új mindig csábítóbb, mint a megszokott. S tényleg az. Beléd vetettem magam, és egyre jobban beléd melegedtem. Eleinte sok hibát vétettem, nehezen értettem meg ezt a különös nyelvet, de Te türelmes voltál, mindig hibaüzenetet küldtél, amiből kisilabizálhattam, mit rontottam el. Így ment ez hosszú ideig, de aztán eljött az alkalom, hogy a régit lecseréljem Veled. Frissítettem is azon nyomban, igaz, nem jogtisztán. Boldog időszak következett. Egyre kevesebb hibaüzenet érkezett. Megnyugodtam. Haladó felhasználó lettem. Minden időmet Veled töltöttem. (Függőség!) Nem is olyan nehéz, nyugtáztam, s elégedett voltam. Programokat terveztem, s jövőt, míg be nem következett a „kék halál".

Mit ütöttem el? Melyik billentyűt nyomtam meg rosszul, rossz időben? Az „Esc"-et biztosan nem! Mégis kiírtad, hogy: game over. Apelláta nincs. Csend.

Összeomlott a rendszerem, újra kell mindent telepítenem. Sok adat örökre elveszett, de a fontosak nem. Azok itt vannak beleégve a sejtjeimbe. Mindörökre.

www.Prim.hu

Takács Barnabás rovata / takacsB@digitalElite.net

Motion capture: digitális mozgásrögzítés

Közel három évvel ezelőtt, amikor a Csillagok háborúja I (Fantom Menace) még szó szerint csak a tervezőasztalon létezett, a Skywalker Ranch technikusai tudták, hogy a film harci jeleneteihez „android" statiszták és különböző idegen lények ezreit kell majd számítógéppel létrehozniuk. A harcosok mozgásának hasonlónak, mégis különbözőnek kell lenni, és a rendező kívánságára a mozdulatoknak emberszerűnek, de nem túl emberinek kell tűnni, hogy a mozilátogatók észrevétlenül belemerülhessenek a film fantáziavilágába. A mára már mindannyiunk által ismert magas szintű produkció létrehozása hagyományos módszerekkel anyagilag és technikailag is lehetetlen lett volna, így a Szilikon-völgyben található ILM filmstúdió szakemberei úgy döntöttek, hogy a film létrehozásához a digitális mozgásrögzítés – vagy ahogy a filmszakma hívja: „motion capture" – technológiáját vetik be.

A technika művészete

Az animáció művészet! A szakma nagyjai egyetértenek abban, hogy nem a rajzok mozgásáról, hanem a mozgás rajzolásáról van szó. Érthető tehát, hogy sokan közülük nem tartják művészhez méltónak, hogy olyan segédeszközöket vegyenek igénybe, amelyek egy élő ember mozgását rögzítik, majd „egyszerűen" visszajátsszák azt egy másik szereplő esetében. Olyan ez – érvelnek –, mint amikor valaki úgy rajzol aktot, hogy először fényképet készít a modellről, majd a fotót átvilágítva lemásolja a vonalakat. Az „egyszerűen" szó nem véletlenül szerepel idézőjelben. A fenti vélemény ugyanis nem megalapozott, és távol áll az igazságtól. A valóság az, hogy a motion capture – vagy ahogyan a szakma gyakran nevezi: „mocap" – technológiájának használata még napjainkban is inkább művészet, majdnem varázslat. Semmiképp sem egyszerű operátori munka. Hogy miért?

Emlékeznek még Micimackó barátjára, az ugráló kis Tigrisre? Képzeljük el, hogy Disney egy most készülő filmjében Micimackó a csíkokról ábrándozik. Álmában több száz kis Tigris jelenik meg, de mindegyik kicsit másként néz ki, és máshogy mozog. Az animátorok feladata, hogy a digitálisan megépített modellt úgy mozgassák, hogy ez élethű és természetes legyen. Lassított felvételeken jól látszik, hogy a nagymacskák mozgása milyen fenséges és csodálatosan összehangolt. Még egy ilyen, viszonylag egyszerűnek tűnő mozgás kialakításához is igen sok apró részletet kell megvalósítani. Mivel a filmiparban állatok mozgását gyakran kell rögzíteni, kézenfekvő, hogy egy macskát „beöltöztetnek", és heteken át (!) dolgoznak, hogy a megfelelő elrugaszkodó, repülő, illetve leérkező mozdulatokat felvegyék. Ezekből a mozdulatszeletkékből néhány nap alatt összeállítható a kis Tigrisre jellemző ugráló mozgás, amelyet aztán kisebb variációkkal az összes modellre alkalmazni lehet.

Hogyan működik?

Az emberi mozgás jellemzőinek rögzítésére sok technikai megoldást dolgoztak ki. Többségük közös abban, hogy a testre aktív vagy passzív érzékelőket rögzítenek, amelyek pozícióját a felvétel során nagy pontossággal mérik. Ezen mérések eredménye alapján azután a háromszögelés módszerével „könnyen" kiszámítható az előadó csontvázának helyzete és csuklóinak pontos orientációja. Az érzékelőt akkor nevezzük aktívnak, ha jeleket sugároz. Aktív lehet pl. egy kis lámpa, egy LED vagy akár egy mágneses jelforrás. A passzív érzékelők éppen fordítva működnek, azaz külső jeleket vernek vissza, és így válnak láthatóvá. A legjobb hasonlat talán a kocsikon használt macskaszemek anyaga. Még kis rájuk eső fény mellett is viszonylag jól láthatók és felismerhetők. A használt jelforrások és érzékelők típusától függően igen sok variáció létezik.

Napjainkban leginkább az optikai rendszerek terjedtek el (Vicon, Motion Analysis). Tipikus kiépítésben egy központi számítógép 8–32 digitális kamera segítségével egy időben több különböző szemszögből látja egy előadó mozgását. A felvétel előtt a színész ízületeire és teste más pontjaira a macskaszemhez hasonló fényvisszaverő elemeket (marker) szerelnek, amelyek nagy sebességű mozgás mellett is jól láthatók a kamerákkal. Ha a rendszer kalibrált, akkor a felvétel után elég információ áll rendelkezésre ahhoz, hogy minden marker 3D-s mozgáspályáját (trajectory) kiszámoljuk. Az optikai rendszerek legnagyobb előnye, hogy gyorsak, pontosak, és viszonylag nagyszámú, akár 300 markert is képesek egyszerre követni. Ugyanakkor a gyakori takarási problémák miatt – azaz amikor egy kamera nem látja valamelyik pontot – használatuk nehézkes lehet, különösen, ha egyszerre több személy mozgását kell egy időben rögzíteni. A másik jelentős hátrány, hogy még nem használhatók valós időben (real-time), azaz a rendező a felvételkor nem láthatja, hogy a rögzített mozgás miként néz majd ki a filmben egy virtuális színész esetében. Ha feltétlenül valós idejű rögzítésre van szükségünk, akkor legjobb elektromágneses berendezéseket használni (Ascension Technology, Polhemus). Ezek a rendszerek lényegében a színész testére erősített apró rádióadókból állnak, amelyek alacsonyfrekvenciás jeleket sugároznak az antennák felé. Mivel a szenzorok aktívak, pozíciójukon kívül orientációjukat is mérni tudjuk, így – az optikai megoldásoktól eltérően – nem három, hanem egyszerre hat szabadságfokot tudunk átadni az animációs programcsomagnak. A mágneses rendszerek legnagyobb előnye tehát, hogy 6D-s adatot szolgáltatnak valós időben, miközben több előadó mozgását is gond nélkül rögzíthetjük az érzékelők állandó kiesésének problémája nélkül. Persze az élet nem fenékig tejfel. Az előnyökért valahol fizetnünk is kell. A mágneses rendszerek mozgástere jóval kisebb, kevesebb érzékelőt használhatunk (általában 10–90-et), és a színész testét kábelek hálózzák be, amelyek nehézkessé tehetik mozgását. És még egy jó tanács. Az igen erős mágneses tér miatt semmiképpen se hozzuk magunkkal a hitelkártyánkat :-).

Itt megállok a rendszerek további ismertetésében, mivel még millió és millió különféle mütyür és mechanikai megoldás létezik. A téma iránt részletesebben érdeklődőknek leginkább *Alberto Menache* könyvét ajánlom. Menache, aki a PDI filmstúdió fő karakteranimátora, és akinek munkáját a Z, a hangya (AntZ) vagy a nemrégiben bemutatott Gladiátor című filmek kapcsán is megcsodálhattuk, nemcsak a technológiai alapokat mutatja meg, hanem betekintést nyújt a digitális filmgyártás kulisszái mögé is.

Motioncapture-mesék

A digitális mozgásrögzítés (mocap) technológiája – bár több mint 15 éve létezik – csak nagyon nehezen tudott bekerülni a filmgyártás elfogadott eszközei közé. Ennek okát elsősorban azokban a technikai nehézségekben kell keresnünk, amelyek megakadályozták, hogy az új eszköz könnyen és megbízhatóan illeszkedjen a már meglévő gyártási rendszerekbe. A legnagyobb gondot a felvett mozgásinformáció változtatása, szerkesztése jelenti. A rendezők szemszögéből ugyanis „a valóság nem élethű”, azaz „nagyon lapos” – a szónak abban az értelmében, hogy a filmvásznon nem azt a hatást kelti, amit művészi szempontból el szeretnének érni. Ezért egyes mozdulatokat túl kell hangsúlyozni, vagy stilizált formában újra kell megjeleníteni. Ha tehát a felvett mozgásanyagot utólag a stúdióban nem lehet módosítani, akkor használata egyáltalán nem praktikus, és megbukik az animátorok ellenállásán. A rendező ugyanis sokszor nincs tisztában azzal, hogy az általa kívánt változtatások valójában milyen nehézségek árán valósíthatók meg. A modern animáció ugyanis még mindig a szereplők bizonyos kulcspozíciókba történő beállításán

(keyframing) alapul. Ezek a pozitúrák a mozgás eldobhatatlan, azaz kulcsfontosságú elemeit tartalmazzák. Megváltoztatásuk az egész mozgássorozat megváltozását jelentheti. A filmnél használt másodpercenkénti 24 képkockából ezek a kulcsok (a mozgás bonyolultságától függően) 3–8 képkockánként követik egymást, a mocap használata esetén azonban minden képkocka kulcspozícióvá válik, így a módosítás óriási feladat.

A motion capture használata a korai időkben sok híres kudarchoz vezetett. A digitális mozgásrögzítés technikáját először *Arnold Schwarzenegger* Total Recall című filmjében próbálták ki. Az 1989-ben még aligha kiforrott optikai rendszert egy üldözéses jelentben akarták alkalmazni, amikor Arnold – néhány őr és az üldözők egy csapata elől menekülve – egy röntgenkészüléken rohan át, és csontváza láthatóvá válik. A jelenetet Mexikóvárosban vették fel. Schwarzenegger mozgását külön rögzítették, míg az üldöző őröket egyszerre 10 emberes csoportokban (ezt még ma sem vállalná senki). A felvétel simán lezajlott, és a rendezőt kételyei ellenére biztosították, hogy az adatokkal minden rendben lesz. Természetesen csak jóval később derült ki, hogy az operatőrök hibája miatt egyetlen másodperc erejéig sem tudták az anyagot használni. A megrendelőt természetesen ez nem nagyon érdekelte, így óriási költségek árán kézzel készítették el az egész jelenetet. A történet iróniája, hogy 1990-ben a PDI kollégái éppen ezért a munkájukért kapták meg a legjobb vizuális effektusért kijáró Oscar-díjat. Hasonló történetek „árnyalták" a Batman és Robin, illetve a Godzilla című filmet, ahol a nagy költségek árán rögzített mocap mozgásanyagának csak alig 20%-át tudták használni.

A nagy áttörést *James Cameron* filmje, a Titanic hozta meg. Az azóta híressé vált képsorokat, amelyekben a hajó végzetes útjára indul, hagyományosan több száz statiszta és egy helikopterről mozgatott kamera segítségével vehették volna fel. A valóságban azonban sem a hajó nem létezett, sem pedig a statiszták. A helikoptert egy mozgásvezérelt kamera helyettesítette, amely egy miniatűr makett felett suhant át, a tömeg pedig a Digital Domain stúdióiban rögzített mocap segítségével mozgatott virtuális statisztákból állt össze. A digitális mozgásrögzítés azóta fénykorát éli. Olyan filmeket köszönhetünk neki, mint a Csillagok háborúja I vagy a Múmia. A tanulság: ha a technológiát jól, a célnak megfelelően használjuk, örömben és sikerben lesz részünk. Ha rosszul, csak kínlódás és küszködés vár ránk. Talán életünk minden mozzanatára igaz ez egy kicsit

A mocap és a szórakoztatóipar

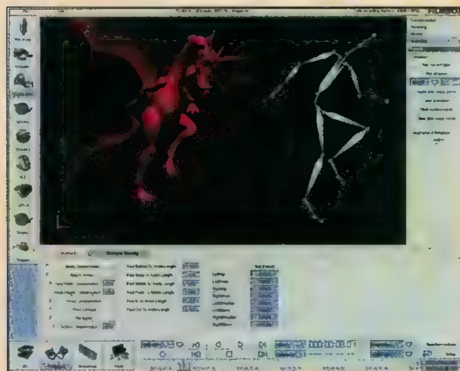
Napjaink fontos folyamata a média- és általában a szórakoztatóipar konvergenciája. Bizonyos szempontból mondhatjuk, hogy ez a rendelkezésünkre álló animációs és digitális filmeszközök nagyfokú fejlődésének köszönhető. Ezekben az iparágakban az elmúlt években kialakult vizuális minőség már egyre kevésbé elegendő a versenyben maradáshoz, így mind az internet, mind a számítógépes játékipar kénytelen a jelenkori televízió képminőségével felvenni a versenyt. Ezt az igényt próbálják kielégíteni az újonnan megjelenő PlayStation 2, X-Box vagy Sega gépek is. A felfokozott harcban pozícióelőnyhöz csak olyan cégek jutnak, amelyek gyorsan és olcsón tudnak magas szintű termékeket, a mi esetünkben animációt előállítani. Ezt ma elsősorban a motion capture teszi lehetővé. Egy jobb sportjáték például egy csatár vagy védő közel 800 alapmozdulatát tartalmazza. Ezt „kézzel" animálni gyakorlatilag lehetetlen, így legtöbbször a liga sztárjaira szerelt motion-capture-rendszereket használják a mozgások rögzítésére. Az interneten is hasonló helyzet kezd kialakulni. A hetente megjelenő folytatásos epizódok (webisodes) vagy az egyre gyakoribb élőközvetítések – virtuális stúdiókból, virtuális szereplők-

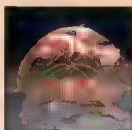
Motion capture – felszerelés és szoftver:

VICON / OXFORD METRICS: .... WWW.VICON.COM
MOTION ANALYSIS: .... WWW.MOTIONANALYSIS.COM
NORTHERN DIGITAL: .... WWW.NDIGITAL.COM
ASCENSION: .... WWW.ASCENSION-TECH.COM
POLHEMUS: .... WWW.POLHEMUS.COM
PUPPETWORKS: .... WWW.PUPPETWORKS.COM
ACTI SYSTEM: .... WWW.ACTISYSTEM.FR
ADAPTIVE OPTICS: .... WWW.ADAPTIVEOPTICS.COM

Motion capture – stúdiók:

HOUSE OF MOVES: .... WWW.MOVES.COM
MEDIALAB: WWW.MEDIALAB3D.COM
ACCLAIM: .... WWW.ACCLAIM.NET
3D CREATIONS: WWW.3DCREATIONS.COM
BIOVISION: .... WWW.BIOVISION.COM

ELECTRASHOCK: .... WWW.ELECTRASHOCK.COM
MOTEK: .... WWW.MOTEK.ORG
TELEVIRTUAL: .... WWW.TELEVIRTUAL.COM
WAXWORKS: .... WWW.WAXWORKS.COM

Filmek:

CSILLAGOK HÁBORÚJA / FANTOM MENACE:
.... WWW.STARWARS.COM/EPISODE-I
TITANIC:
...... HOMEPAGES.ENTERPRISE.NET/SRENTON/TITANIC1.HTML
... HOMEPAGES.ENTERPRISE.NET/SRENTON/TITANIC_LINKS.HTML
MÚMIA: .... WWW.THEMUMMY.COM
TOTAL RECALL:
...... WWW.ANGELFIRE.COM/NS/DOUGQUAID/RECALL.HTML
BATMAN & ROBIN:
.... WWW.GEOCITIES.COM/SUNSETSTRIP/7305/BATMAN.HTML
GODZILLA: .... WWW.GODZILLA.COM
Z, A HANGYA: .... WWW.ANTZ.COM

Weboldalak:

Digital Elite Entertainment: ..... www.digitalElite.net
Pacific Data Images (PDI): .... www.pdi.com

kel – mind valós idejű vagy legalábbis nagyon gyors gyártási folyamatot igényelnek.

Hová vezet ez a jövőben? Sajnos a mocap technológia drága, és várhatóan még sokáig nem lesz otthon, kisipari módszerekkel űzhető. A megoldást így más irányban kell keresnünk. Az olvasó talán emlékszik még egy korábbi cikkünkre, amelyben arról írtunk, hogy egy önállóan cselekvő és gondolkozó (azaz autonóm) virtuális ember létrehozásához öt főbb evolúciós lépésre lesz szükség. Ezek a következők: (1) fázisanimáció, (2) objektumorientált rétegződés, (3) procedurális viselkedés, (4) célkitűzés és adaptáció, (5) intelligencia, hangulat és érzelmek létrehozása. Utazásunk során elérkeztünk tehát a tudomány és technológia egyik igen dinamikusan fejlődő ága, a mesterséges intelligencia világába. A következő hónapban erről szól majd Autonóm avatárok és filmszereplők című cikkünk.

Hungaroreagge parókában

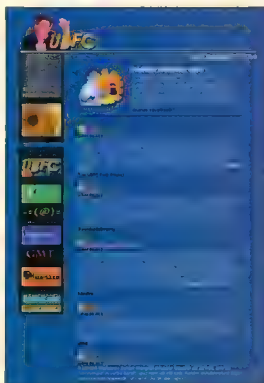
Papp Niki / p_niki@freemail.hu

A hazai zenei élet apró, jelentéktelen pöttyökkel telehintett egén egy új csillag bukkant fel váratlanul a semmiből, hogy jótékonyan beragyogja az egész sztratoszférát. *Uhrin Benedek*, a parókával versenyképessé tett nyugdíjas sztár nehezen meghatározható zenét játszik, egyesek szerint „hungaroreagge"-nek nevezhető az eklektikus alkotások műfaja. A folyton rossz minőségű felvételeket sugárzó tv-adókon vendégszerepelgető tehetség rajongói nem bírták tovább az ismeretlenséget, és erőiket egyesítve megalapították első hivatalos érdekvédelmi szervezetüket (fan club).

Végre.

Homepage-ük is van ám (**WWW.EXTRA.HU/UHRIN**), ahol minden megtalálható, ami egy elfogult rajongó fantáziáját beindíthatja. (Kivéve a főleg női előadóknak szentelt oldalakon fellelhető képeket, amelyek hiányos öltözetben ábrázolják az adott személyt. Tehát ilyen ihletésű fotókat itt nem találni, csak egy jóságos bácsiét, akitől nem kell félni, nyugodtan ereszthetik a gép elé gyermeküket az óvatos szülők.)

„Ez a magyar valóság"
(idézet egy elgyötört gimnazistától, aki már olvasta ezt a cikket)

Ha még akad olyan emberi lény, aki nem ismeri a fantasztikus előadóművész munkásságát, nem hallotta karakteres hangját, nem merült el mohón költészetének gazdagságában, eddigi értelmetlen életében nélkülözni tudta a bölcsességet, az feltétlenül kattintgasson végig a főoldalon látható menüsoron, és merüljön el az „uhrinológia" rejtelmeiben, hogy azután a látogatás végeztével valódi uhrinológussá váljon. És legyen ő is tag. Vagyis fan.

A honlap lelkes készítői természetes emberszeretettől vezérelten megpróbálták nagyobb sugarú körben terjeszteni a mester szavát, s nyomban „remixversenyt" hirdettek, így teremtve lehetőséget arra, hogy az Uhrin Benedek ihlette dallamok minden vidéki diszkóba eljussanak valahogy. (A „Rebeka" szimfonikus zenekarra írt változatát talán majd a Zeneakadémia is műsorra tűzi egyszer. Reméljünk együtt!)

Gyakran frissített híreket is olvashat a látogató, ha a bal oldali kép (Uhrin B. dalol kedvesen) hatására nem fakad sírva rögtön. Itt tudósítanak a mester aktuális közszerepléseiről, csodatevő munkálkodásairól, azután meg szidhatja a világot az ember, amiért lemaradt róluk.

Mit nékünk nagykorúvá plasztikázott énekesnők és fogkrémreklámból kölcsönzött fiúzenekarok sora! Annyi szép ember lehet még rajongásunk élvezője...

INTERSONG

Rosta László rovata / lrosta@intersong.hu, www.intersong.hu

SLÁGER(LISTA) AZ EGÉSZ VILÁG(HÁLÓ)

1955 júliusa fordulópont volt a könnyűzene történetében, hiszen ekkor került az addig jobbára csak nagyzenekari swing- és mambózenéket rangsoroló amerikai slágerlistára, annak is az élére *Bill Haley* és állandó kísérőcsapata, a Comets. A dalt, azt hiszem, nem kell senkinek sem bemutatni, hiszen a Rock Around The Clock megjelenése túlzás nélkül a rock and roll és ezzel a mai divatos irányzatok születésnapjának tekinthető. Azóta pedig jó néhány generáció tűzte már képzeletbeli zászlajára az éjjel-nappal rockizó dalt. Ez volt tehát a zenetörténelem első hivatalos, akkor „modern zenének" számító number one-ja. Innét aztán nem volt megállás: beindult a zeneipar.

Egyre több előadó tűnt fel, és egyre több kislemez került a boltok polcaira, a vásárló pedig kedvére válogathatott a bakelitkorongok között. Egy darabig, ugyanis a lemezkiadók a rádióadókkal karöltve próbálták terelgetni a zenefogyasztókat, hogy mindig a legfrissebb dalokat, a legújabb sztárok lemezeit vegyék meg a kínálatból. A slágerlisták ekkor még kizárólag eladási mutatók voltak, minden bolt elkészítette a saját statisztikáját, és ezeket az adatokat hetente összesítették a New York-i Billboard magazin szerkesztőségében. Ez így ment a 80-as évek végéig, amikor a rádiók súlyozott játszási indexeit is figyelembe vették a heti lista elkészítésekor.

Néhány héten belül pedig már az internetes letöltések is bele fognak számítani a mindenkori hitlista rangsorába. Így végre talán a valódi népszerűségi adatokat fogja tükrözni a chart, hiszen ha eddig valaki letöltötte egy listán lévő kislemez MP3-változatát, akkor ő eleve nem vásárolta meg a hanghordozót, így potenciálisan rontotta az előadó helyezését. A szakemberek szerint mérföldkőnek számít majd ez a fajta új számítási módszer, amely az első hivatalos lépés a letöltött dalok számbavételére, és ismét zsugorodhat a technikát használó vásárlók és az előadók érdekei között húzódó szakadék. A Soundscan és a Reciprocal Inc. megállapodásához várhatóan hamarosan több lemezkiadó is csatlakozni fog, mert ők is kezdenek egyre nagyobb üzletet látni a CD-gyártás és a szállítás költségeitől mentes, „csupasz zene" értékesítésében.

Addig is, amíg az új pontozási rendszer bevezetésre kerül, bogarászhatunk a különböző internetes zenei rangsorok között. Természetesen mindezt a **WWW.BILLBOARD.COM** cím alatt találjuk összegyűjtve. Az online CD-boltok (Amazon.com, GlobalMedia.com, Netradio.com), az MP3-állományok letöltését fizetés ellenében engedélyező oldalak (MP3.com, Emusic.com, Launch.com), a különböző zenei szoftverek segítségével letöltött vagy lejátszott dalok listái (Liquid Audio, CDDB) és a kereséseket összesítő népszerűségi rangsorok (UBL.com, Listen.com, Lycos.com) mellett a Billboard legújabb chartja, a Top Internet Album Sales 20-as rangsora kínál érdekes adatokat hétről hétre a szörfözők zenei ízlésének változásáról.

A Billboard oldalán természetesen a hagyományosnak mondható slágerlisták is megtalálhatók, műfaj szerinti bontásban 12-féle albumlista, 8-féle kislemez- és játszási lista, valamint video- és DVD-eladási statisztikák. A popzene másik hazájában, Angliában is slágerlistadömping van, a briteknek sem kell nélkülözniük kedvenc magazinjaik netes változatait. A Temze-parton három mérvadó listát érdemes átböngészni, hogy naprakészek lehessünk az ottani vásárlói ízlésről: a Music Week, a New Musical Express és a Top Of The Pops hitlistáit. Berlinben pedig a Musikmarkté számít a legmérvadóbb lajstromnak.

Idehaza sem panaszkodhatunk, hiszen a Magyar Hanglemezgyártók Szövetségének honlapján a friss rangsorok mellett egészen 1990 novemberéig tudjuk visszavezetni a lemezeladás történetét. Emellett a Z+ játszási listáját, a Fotex Megatop 40-et és a XinJoy clublistáit böngészhetjük a magyar hálón.

Ám amíg idehaza is bevezetésre kerül az Amerikában tervezett rendszer, és a MAHASZ az internetes adatok figyelembevételével rangsorolja majd az eladott lemezeket, bizony sok víz fog még lefolyni a Dunán, azonban az Intersong oldalán már most bárki kedvére tallózhat az eddig említett slágerlistákban, illetve az olvasóink által legtöbbet keresett és letöltött előadók 20-as listájában.

emusic.com

amazon.com.

The LYCOS 50 Daily Report

listen.com Find your music

mp3.com

net .com

TOP OF THE POPS

CDDB

Billboard

UBL.COM

global

LAUNCH.com

liquid audio the way music moves

MAHASZ MAGYAR HANGLEMEZKIADÓK SZÖVETSÉGE

Az Intersong Zeneportál (WWW.INTERSONG.HU) top 20-as népszerűségi listája (az olvasók múlt havi keresései és letöltései alapján):

(3.)	1.	Gangxta Zolee és a Kartel
(6.)	2.	Sub Bass Monster
(2.)	3.	Dj Sterbinszky
(4.)	4.	Ákos
(5.)	5.	Ámokfutók
(8.)	6.	VIP
(1.)	7.	Baby Sisters
(9.)	8.	Dj Budai
(11.)	9.	Fekete Vonat
(7.)	10.	Venus
(14.)	11.	Fresh
(10.)	12.	V-Tech
(-)	13.	Betty Love
(12.)	14.	Tankcsapda
(17.)	15.	Irigy Hónaljmirigy
(-)	16.	B. Boyz
(19.)	17.	AD Stúdió
(-)	18.	Apostol
(20.)	19.	Kispál és a Borz
(-)	20.	Heaven Street Seven

ZPONT.HU

KOZMIKUS SZÓRAKOZTATÓIPARI KÖZPONT

Szakonyi Péter

Alcímében sokat sejtető kulturális weblap (WWW.ZPONT.HU) nyitotta résnyire kapuit, betekintést engedve a „kozmikus társaság" tartalmi és üzleti elképzeléseibe. Ezek jó része már látható, szolgáltatásként igénybe vehető, más része ősztől teljesedik ki. A lap fő profilja: zenei hírszolgáltatás, digitalizált zene árusítása, promóciós célú ingyenes letöltés, CD-áruház és magazinszerű rovatok közismert személyiségekkel.

A zpont.hu „letöltőállomás" elsőként kínál a hazai közönség számára legális, letöltés útján megvásárolható digitalizált hangfelvételeket, ráadásul meglehetősen bőséges választékkal. Külföldi partnerükkel, az amerikai Liquid Audióval kötött megállapodásuk révén közel 80 000 felvétel szerepel a katalógusban, ezek közül válogat és ajánl a szerkesztőség az állomás főlapján. A belehallgatás, vásárlás a zpont.hu angol nyelvű oldalain történik, de szükség esetén magyar nyelvű súgó segít az eligazodásban. Az induló ajánlóban többek közt a Háború zenekar, Vukán György, a KFT, John Lee Hooker, az R.E.M. felvételei szerepelnek, azaz vásárolhatók meg. Az alkalmazott tömörítési technika a társaság saját összehasonlító tesztjei szerint a közismert MP3-nál és néhány más hasonló célú formátumnál jobb minőségű lejátszást tesz lehetővé. A lejátszó, a Liquid Audio Player a Zpontról is letölthető.

A társaság több területen is úttörő jellegű munkát végez: az oldalaihoz kapcsolt SzemTanú Tv volt az ORTT által évekkel korábban elsőként regisztrált webtévé, és az Artisjus Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület 1. számú, internetes zenei jogokat, jogdíjakat szabályozó partneri szerződése is a cég nevéhez fűződik. Márpedig ahogy az egykor népszerű dal szövege is mondta: „az úttörőnek kedve mindig jó"... És ez a vidámság, dinamizmus átjön a grafikai látványterven, a rovatok hangvételén. Az Édes Élet, a belső zenei napilap informatív, s rengeteg interjú, kritika kapcsolódik az aktuális kiadványokhoz, eseményekhez, a többi oldal pedig már-már televíziós program érzetét kelti. A Szívgárda látványában is rendkívül színes, kezdő gárdistája *Soma,* aki rányomja bélyegét – vagy ahogy a mélyinterjú címe mondja: rácuppan *Geszti Péterre*. A terjedelmes cikket fotók, videofelvételek egészítik ki. Utóbbiak megtekintéséhez, akárcsak a SzemTanú Tv filmjeihez, Windows Media Player szükséges.

A L'art pour l'art Társulat szerzőpárosa, Pancser, azaz *Lantos István* és *Dolák-Saly Róbert* indított abszurdhumor-rovatot A Pancser címen. Bevezető anyagaik között színes, illusztrált kutyaismertetőket nézegethetünk, megtudhatjuk, mi a palotafincsi vagy a kommandor. Fiatal előadók, zenekarok mutatkozhatnak be a Művészek feljövőben oldalain, az Önarckép pedig igényes kivitelű ingyenes, önállóan karbantartható portfólió kialakításának lehetőségét kínálja zenekarok számára. A Kedvezmények között CD-csomagok, utazási ajánlatok szerepelnek, van, amely csak a Zponton érhető el, például a nyár folyamán szerveződő „Mágikus, Misztikus Utazás Sárga Tengeralattjáróval a Vörös-tengeren", kétórás utazás egy valóságos sárga tengeralattjáróval.

Majdnem végül, de korántsem utolsósorban megnyitotta kétdimenziós kapuit a Zpont CD-áruház. Induló választéka egyelőre a legkeresettebb kiadványok listájából áll, de a katalógus folyamatosan bővül, őszre eléri a közel százezres nagyságrendet. Az árak szinte páratlanul alacsonyak. Az albumok borítói mellett megtalálhatók a legfontosabb adatok, és egy-egy felvételbe bele is lehet hallgatni a szokásos 30 másodperc erejéig, RealAudio formátumban. Külön újdonságfigyelő, szerkesztői ajánlat segíti az eligazodást a várható kiadványrengetegben.

Élőkoncertek szervezésébe is belefogott a szerkesztőség, a budapesti Zöld Pardon színpadán már idén nyáron rendszeresen találkozhat a közönség a felkért neves és újonnan bemutatkozó zenekarokkal.

BÉRELT VONALON KORLÁTLANUL CSAK 90.000,– Ft*

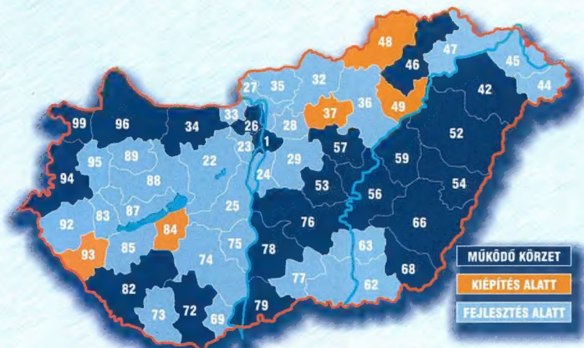
EXTERNET

56KB/ISDN KORLÁTLANUL CSAK 3.000,– Ft***

VEGYE ÁT A RITMUST...

SZERVER ELHELYEZÉS CSAK 30.000,– Ft**

BUDAPESTEN és 20 telefonos körzetben érheti el szolgáltatásainkat.

www.externet.hu

További Információk, regisztráció:

56/423-111

5000 Szolnok, Szapáry út 9.
externet@externet.hu
Fax: 56/513-218

Viszonteladóink, ügyfélszolgálataink:

Budapest, Bécsi u. 65. (Dunaholding Informatika Kft.) **437 97 00** • **Budapest,** Szentmihályi út 131. Pólus Center **419 40 91** **Budapest,** Róbert Károly krt. 68. **339 56 47** (ACOMP Számítástechnikai Kft.) • **Budapest,** Farkastorki u. 48. (R Design Computer Studio) **322 66 66** **Baja,** Szabadság u. 19. (Sugonet Kft.) **79/425-450** • **Békéscsaba,**Kinizsi út 12. (PC Shop) **66/447-448** • **Cegléd,** Széchenyi u. 49. (Cat-Comp Kft.) **53/317-577** **Debrecen,** Tócóskert Tér 5. (Movinet Kft.) **52/498-487** • **Győr,** Fürdő köz 9. I. em. (Pannon-Net Kft.) **96/328-660** • **Jászberény,** Lehel vezér tér 15. (H-Rom Bt.) **57/401-435** **Kaposvár,** Bajcsy Zs. u. 52. (Rulez Kft.) **82/414-399** • **Karcag,** Dózsa György út 2. (Co-Libri Tech Kft.) **59/400-142** • **Kecskemét,** Rákóczi út 5. (Schmidth Computer Kft.) **76/416-284** **Kiskőrös,** Petőfi tér 13. (KőrösNet Kft.) **78/412-914** • **Miskolc,** Vörösmarty u. 5. (MiskolcWeb) **46/416-191** • **Nyíregyháza,** Szarvas u. 1-3. 7. em. (ATX-Nyírnet) **42/420-633 /25** **Orosháza,**Bercsényi üzletsor 8. (Scenecomp 2001 Kft.) **68/410-394** • **Pécs,** Citrom u. 2-6. III. em. (Partners Pécs) **72/327-572** • **Püspökladány,** Pf. 51. (Hélium Bt.) **20/9536-373** **Sopron,** IV. László kir. u. 4. (ESCAPE Computer) **99/317-168** • **Szarvas,** Szabadság u. 30. (PC Shop) **66/311-422** • **Szombathely,** Kisfaludy S. u. 51. (Flag Kft.) **94/322-134** **Tatabánya,** Béla király krt. 53. fsz. 2. (Műszertechnika) **34/320-496** • **26 körzet: 56/423-111**

---

* Nettó ár. Forgalmi díj és kiépítési díj nélkül. ** Nettó ár. Vidéki központjainkban 25.000,– Ft *** A csomag magánszemélyek részére mennyiségi- és időkorlátozás nélküli (56K)/ISDN Internet elérést, 1 db e-mail címet, 4 Mb tárterületet tartalmaz, e-mail átirányítás mobil telefonra, személyi hívóra. **A további havi előfizetési díj cégeknek korlátlan (56K V.90) nettó 4.200,- Ft, cégeknek korlátlan ISDN elérés nettó 5.200,- Ft.**

Age of Empires	6 990
Age of Empires Exp. Rise of Rome	6 990
Age of Epires Gold	9 990
Airport Inc.	7 990
Apache vs. Havoc	1 990
Baldur's Gate Gold	9 990
Baldur's Gate DVD	6 990
Battlezone II.	8 990
Blaster!	1 990
Caesar III. (mk)	5 990
Castrol Honda Superbike	2 990
Chessmaster 7000	9 990
Close Combat 2.0	5 990
Close Combat 3.0	6 990
Colin McRae Rally Classic	4 990
Commanche Vs Hokum	9 990
Commandos behind Enemy Lines	5 990
Commandos Mission	5 990
Croc 2	9 990
Diablo	2 990
Disney's: Bugs Life Action	9 990
Disney's: Hercules	4 990
Disney's: Tarzan	8 990
Driver	7 990
Dune 2000	4 990
Dungeon Keeper Gold	4 990
F/A 18 Hornet 3.	2 990
F1 2000 (EA Sports)	9 990
FIFA 2000	5 990
Final Fantasy VIII.	8 990
Flanker 2.0	10 990
Flight Simulator 2000 Standard	18 990
Flight Unlimited 3.	8 990
Fly!	8 990
Fly2K	10 990
Flying Corps Gold	2 990
Forsaken	3 990
Gabriel Knight I.	2 990
Grand Theft Auto 2	5 990
Half-Life: Generation Pack	9 990
Heavy Gear 2	4 990
Heretic 2	2 990
Heroes of Might & Magic 2	4 990
Hexen II.	2 990
Hidden & Dangerous +Mission	10 990
Homeworld	8 990
Hoyle Casino Collection	6 990
Hoyle Classic Collection	6 990
Imperium Galactica II.	8 990
Interstate '82	8 990
Invictus	8 990
Jack Orlando	2 990
Jazz Jack Rabbit 2	2 990

Elköltöztünk! Új címünk a lap alján!

Teljes árlista az interneten: www.kimsoft.hu

9 990 Ft

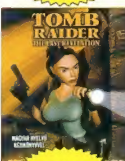
9 990 Ft

9 990 Ft

5 990 Ft

5 990 Ft

5 990 Ft

2 990 Ft

2 990 Ft

2 990 Ft

KA52 Team Alligator	10 990
Knigth & Merchants	4 990
Lemmings Revolution	9 990
Lords of Magic	2 990
Lucky Luke	6 990
Nations	10 990
NBA 2000 Live	7 990
Need for Speed – Porsche 2000	9 990
Need for Speed 4	4 990
NHL 2000	7 990
Panzer General 3D Assault	9 990
Pharaoh	8 990
Prince of Persia 3D	10 990
Prince of Persia	3 990
Quake II. Juggernaut	4 990
Quake III. Arena	9 990
Rainbow Six: Rouge Spear	8 990
Rayman 2.	5 990
Red Baron II.	2 990
Rent a Hero	9 990
Return to Krondor	5 990
SAGA – A vikingek haragja	4 990
Settlers III	5 990
Settlers III. Quest of the Amazons	5 990
Settlers III. Gold Pack	12 990
Seven Kingdoms	2 990
Silkolene Honda Motocross GP	6 990
Sim City 2000 SE Classic	4 990
Sim City 3000 mk	8 990
SIN	3 490
Soldier of Fortune	10 990
South Park Rally	6 990
StarWars: Behind The Magic	10 990
StarWars: Force Commander	10 990
StarWars: Inisider's Guide	10 990
StarWars: Jedi Knight Gold	10 990
StarWars: Racer	10 990
StarWars: Shadows of the Empire	8 990
StarWars: The Phantom Menace	10 990
StarWars: X-Wing vs. Tie Fighter	9 990
Streetwars	8 990
Test Drive 4.	2 990
Theocracy	5 990
Thief 2.	8 990
Titanic – Adventure out of Time	4 990
Tomb Raider IV.	5 990
UEFA Champ. Leauge 99/2000	7 990
USAF (Jane's)	10 990
Vészhelyzet	3 990
Virtual Chess 2	4 990
Warcraft II.	2 990
Warlords III. – Reign of Heroes	3 990
World War II. Fighters	8 990

GAMEPADOK

Logitech Thunderpad	4 990
Logitech WingMan Gamepad	8 990

JOYSTICKOK

Logitech WingMan Joystick	5 990
Logitech WingMan Attack	7 990
Logitech WingMan Extr. Dig. 3D	14 990
Logitech WingMan Force	39 990

KORMÁNYOK

Dexxa Steering Wheel	15 990
Microsoft Sidewinder Racing W.	25 990
Logitech WingMan Formula	26 990
Logitech WingMan Formula Force	49 990

Nyelvoktató, Szótárprogramok

Angol–magyar Országh nagysz.	16 990
Angol–magyar, m.–a. hangos szótár	2 990
Angol–magyar informatikai szótár	8 736
Francia–magyar szótár	14 990
Kölyök angol	2 990
Magyar szókincstár	6 496
Manó Angol	5 290
Manó Angol 2.	5 290
Manó Német	5 290
MoBiMouse 2.1 + 2.1 for Acrobat	6 990
Német–magyar kéziszótár	7 728
Német–magyar nagyszótár	16 990
Német–magyar hangos szótár	2 990
Nyelvész Pakk (német + angol 1,2,3)	4 990
Orosz–magyar nagyszótár	21 999
Spanyol–magyar szótár	14 990
Tell Me More angol 1, 2, 3 (darabja)	9 200
Tell Me More német 1, 2, 3 (darabja)	9 200

Egyéb Multimédiás CD-k

Játszóház	4 995
Játszóház 2.	5 490
Kémiakalauz (Akció!)	3 989
Kémiakalauz 2. (Új!)	4 990
La Fontaine meséi	4 490
Manó ÁBÉCÉ	5 290
Manó Élővilág	5 290
Manóka-Land	5 290
Manó Matek 1. (5–8 éveseknek)	5 290
Manó Matek 2. (6–9 éveseknek)	5 290
Manó Olvasás 1. (Új!)	5 290
Manó Muzsika (6–10 éveseknek)	5 790
Matematika felk.érettcs.-re és felv.-re	4 990
Matematikakalauz (középisk.)	3 989
Matematikaoktató 1. osztályosoknak	2 449
Matematikaoktató 2. osztályosoknak	2 449
Matematikaoktató 3. osztályosoknak	2 449
Office 2000 kalauz	2 990
Szuperagy (logikai feladatok 8–12 éveseknek)	5 490
Tarkabarka fizika 2.0 (6–8. oszt.)	6 496
Windows '98 kalauz	2 990
Ady Endre összes művei	4 990
Afrika (Kossuth Kiadó)	5 367
A jövő titkai (horoszkóp)	4 990
Allergia	6 990
A magyar nép művészete (Malonyay)	4 990
A természet enciklopédiája	9 900
Autók '90–98	4 490
Autó '98–99 (autókatalógusok)	1 990
A szövettan multimédiás atlasza	6 490
Az Univerzum története	6 990
A Vazul-ág (1038–1301)	6 490
Biblia – Az írás (5.0-ás verzió)	4 990
Budapest kalauz (Cyberstone)	5 990
Budapest multimédia CD-ROM	4 990
Cambridge Enciklopédia	6 490
Compton's Encyclopedia 2000 (Új!)	3 990
Compton's Enc. 2000 Dlx (2 CD) (Új!)	5 490
Dél-Amerika (Kossuth Kiadó)	4 990
Dinoszaurusz-vadászat (magyar)	8 900
Éléstár (Akció!)	4 990
Emlősállatok (Kossuth)	3 989
Encyclopedia Britannica 2000 St.	23 000
Encyclopedia Britannica 2000 Dlx	36 125
Encylopedia of Crime (6CD)	5 490
Encylopedia of U.S. Postage Stamp	4 990
Észak-Amerika CD	5 490
Európa (Kossuth Kiadó)	5 490
Fészkelő madarak Magyarországon	4 256
Fák és cserjék (Kossuth)	4 990
Filmlexikon	4 990
Gyógynövények Magyarországon	4 471
Illemteszt (550 feladat)	5 990
Interaktív állatvilág (Új!)	2 990
IQ (960 intelligencia teszt + 2 játék)	5 899
Irodalmi kincsestár 1.	5 992
Irodalmi kincsestár 2.	5 992
Irodalmi lexikon	5 992
Kézi lőfegyverek (Kossuth Kiadó)	3 900
KutyaTár (Akció!)	3 360
Magyarország családai (Nagy Iván)	4 990
Magyarország földje (Pannon Enc. 2.)	4 990
Magyarország gombái (Akció!)	3 989
Magyarország madarai	4 490
Magyarország madarai és lepkéi	3 989
Magyarország nemzeti parkjai I.	3 989
Mo. növényei. – Fák és cserjék	4 990
Mo. növényei. – Legszebb vadnöv.	3 490
Mikszáth Kálmán összes művei	4 990
Mondial '98 (futball vb-lexikon)	4 990
MS Autoroute 2001 Europe	36 925
MS Encarta 2000 Encyclopedia	13 100
MS Encarta 2000 Encyclopedia Dlx	24 350
MS Encarta 2000 World Atlas	17 490
MS Encarta Reference Suite 2000	35 575
MS Encarta R.S. 2000 DVD Edition	35 575
Nagy képes világtörténet	4 990
NASA – Az űrkutatás története (2 CD)	4 990
National Geogr. The Compl. 110 y.	49 990
Nincs királyi út	6 990
Pallas Nagy Lexikona (Akció!)	5 990
Révai Nagy Lexikona I–II. (I–XXI. kötet)	6 490
Révai Nagy Lexikona Digitális (I–XXI.)	2 490
Shakespeare összes művei	4 990
Testbeszéd CD-ROM	4 480
Tolnai Világlexikona (Új!)	1 990
UFÓlógia	5 990
Új Akadémiai Kislexikon (30 000 címszó) (Akció!)	9 990
Utazás a Naprendszerben 2.	4 928
Vadvirágok (Kossuth)	4 928
Varázslatos emberi test	8 960
Verstár '98 (Akció!)	6 496

KimSoft '99 Kft. 1112 Budapest, Hegyalja út 70. fsz. 2. (BAH csomópontnál, bejárat a Jagelló utca felől)
Telefon: 319-8973, 319-8967 Nyitva tartás: hétfő–péntek 10–16:30

VIDÉKRE CSOMAGKÜLDÉST IS VÁLLALUNK!

Áraink az ÁFÁ-t tartalmazzák! Az árváltoztatás jogát fenntartjuk! Egyes akciós árak csak a készletünk erejéig érvényesek!